

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület

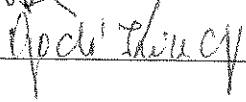
2017. év december hónap 14. napján tartandó ülésére

Előterjesztés tárgya: A Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata

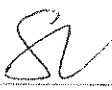

Előterjesztő:

Név	Tisztség	Aláírás
Dömötör István	alpolgármester	

Összeállító:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Holové Zsolt György	HSZI irodavezető	
Godó Kinga	HSZI irodavezető-helyettes	

Az előterjesztés összhangban van a jogszabályokkal:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Szebényi Szabolcs	JKPI jogi és kodifikációs referens	
dr. Borbély György	JKPI irodavezető	
dr. Molnár Ildikó	címzetes főjegyző	

Pénzügyi, gazdasági szempontból ellenőrizte:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Kanti Gábor	GKI irodavezető	

Egyeztetve, tájékoztatva:

Név	Tisztség	Aláírás
Bálint Ramóna	intézményvezető	
Tímárné Penczi Ildikó	intézményvezető	
dr. Barnáné Matazdsi Edit	intézményvezető	
Madarassy Judit	intézményvezető	
Marton Attiláné	intézményvezető	

Tárgyalja: NB, PVÖ

Javasolt meghívott: Bálint Ramóna, Timárné Penczi Ildikó, dr. Barnáné Matazdsi Edit, Madarassy Judit, Marton Attiláné intézményvezetők

A határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges/ nem szükséges.*

Az előterjesztés zárt kezelését kérjük/ nem kérjük.*

*a megfelelő rész aláhúzendó

nyilvános ülés / zárt ülés*		
Mötv.46. § (2) bekezdés a)	46. § (2) bekezdés b)	46. § (2) bekezdés c)
egyszerű többség / minősített többség*		
Kt. SZMSZ 49. § (1-16.)	egyéb jogszabály:.....	
hatáskör jogalapja		
Kt. SZMSZ§ bekezdés	egyéb jogszabály: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 92. § (3) bekezdés	
* megfelelő rész aláhúzendó		

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (Szt.) 92. § (3) bekezdése minden 2000 lakosú települési önkormányzat számára kötelezővé tette szociális szolgáltatástervezési koncepció elkészítését a szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében.

Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat 2004-ben elkészítette a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját (a továbbiakban: Koncepció), melyet a Képviselő-testület az 1081/2004. (XI.25.) számú határozatával jóváhagyott, egyben megfogalmazta azokat az alapelveket, értékeket, amelyek a szociálpolitika, az ellátó rendszer fejlődése és működése szempontjából meghatározóak. A jogszabályi kötelezettségnek eleget téve a Képviselő-testület két évente felülvizsgálta az elmúlt időszakban kitűzött célkitűzések megvalósulását, valamint meghatározta az ágazat elkövetkezendő időszakra vonatkozó irányelveit, céljait. A közbenső időszakokban beszámoló formájában készült előterjesztés a Képviselő-testület üléseire. Az utolsó felülvizsgálatra 2015 évben került sor, a Képviselő-testület 623/2015. (XII.15.) Kt. határozatával fogadta el a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciót (továbbiakban: Koncepció). A Koncepció végrehajtási ütemtervében 2016 évre meghatározott feladatok végrehajtásáról szóló beszámolót a Képviselő-testület 492/2016. (XII.12.) sz. határozatával fogadta el.

Jelen felülvizsgálat és aktualizálás áttekinti az elmúlt időszakban megvalósult feladatok végrehajtását, valamint meghatározza a 2016-2019 évekre vonatkozó feladatok időrendi ütemezését évenkénti bontásban.

A törvényi rendelkezéseknek eleget téve elvégeztük a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálatát (1. melléklet), valamint áttekintettük az elmúlt évek célkitűzéseinek megvalósítását is.

E mostani felülvizsgálat és aktualizálás célkitűzései is változatlanok a korábbi gyakorlatnak megfelelően: az adatok frissítésével, az eddig elért eredményekkel és a belépő új feladatokkal, megjelenő új igényekkel összhangban, a jelenlegi helyzetnek megfelelően alakítani a kerület Koncepcióját, ezen keresztül a szociális ellátórendszert.

A Szociálpolitikai Kerekasztal és a Népjóléti Bizottság 2017. december havi soron következő ülésén tárgyalja a Konceptiót. A Kerekasztal és a Bizottság által hozott határozatok ismertetésére a Képviselő-testület ülésén kerül sor.

1./ Határozati javaslat:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat Képviselő-testülete a felülvizsgált Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió tartalmával egyetért és a fejlesztési feladatok végrehajtási ütemtervét elfogadja.

Határidő: végrehajtási ütemterv szerint

Felelős: polgármester

Budapest, 2017. november 22.

Dömötör István
alpolgármester

Melléklet: 1. Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának 2017. évi felülvizsgálata

**BUDAPEST FŐVÁROS
XVIII. KERÜLET
PESTSZENTLŐRINC-PESTSZENTIMRE
ÖNKORMÁNYZATA**

**SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI
KONCEPCIÓ
FELÜLVIZSGÁLATA**

2017.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	4. o.
1. Helyzetelemzés	
1.1. A település bemutatása	9. o.
1.2. Demográfia	9. o.
2. Lakásgazdálkodás	
2.1. Jogszabályi háttér	12. o.
2.2. Lakásvagyon	12. o.
2.3. Szociális alapon és szükséghelyzet alapján történő bérbeadás	14. o.
2.4. Lakbérhátralék	15. o.
3. Gyermekjólét – Gyermekvédelem	
3.1. Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ	16. o.
3.2. Egyesített Bölcsődék Intézménye	39. o.
3.3. Családi Napközi	47. o.
3.4. Gyermekeink érdekében	48. o.
4. Szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátás	
4.1. Jogszabályi háttér	53. o.
4.2. Intézményi működés	54. o.
4.3. Feladatellátás kiszervezése	86. o.
5. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni támogatások	
5.1. Jogszabályi háttér	88. o.
5.2. Pénzbeli és természetbeni támogatások	88. o.
5.3. Önkormányzati költségvetésből finanszírozott egyéb támogatások	91. o.

6. Az Önkormányzat és civil szervezetek közötti együttműködés	
6.1. Együttműködés	92. o.
6.2. Együtt – egymásért	95. o.
7. Fejlesztendő területek 2016 – 2019	98. o.
Összefoglaló	99. o.
Mellékletek	100. o.
- Célkitűzések megvalósítása 2016 –2017	
- Végrehajtási ütemterv 2016 - 2019	

„...olyan szociálpolitikára van szükség, amely nem kiszorítja a helyi közösségek erőforrásait, kezdeményezőkézségét, hanem azokra építve segíti a helyi szociális kohézió erősödését.”

/Nemzeti Szociálpolitikai Konceptió 2011 – 2020/

Bevezető

A Nemzeti Szociálpolitikai Konceptió 2011 – 2020 évekre meghatározott célkitűzése:

„A Nemzeti Szociálpolitikai Konceptió javaslatot tesz a szociális (ideértve a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszereket is) védelmi rendszer pénzbeli, természetbeni és szolgáltatási ellátórendszerére vonatkozó új strukturális, szabályozási, finanszírozási és igazgatási keretre. A Magyarország szociálpolitikája előtt álló kihívások több terület összehangolt lépéseit igénylik.”

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzatának Képviselő-testülete 2015. december havi ülésén fogadta el Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját. A Konceptiót megelőző, valamint az elfogadás óta eltelt időszakban az országban zajló államreformhoz kapcsolódó intézkedések következtében az önkormányzatoknak a köz érdekében történő szerepvállalása folyamatosan változott, átstrukturálódott.

2012. január 1. napjával lépett hatályba Magyarország Alaptörvénye, mely megteremtette annak lehetőségét, hogy az Országgyűlés elfogadja Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényt (Mötv.). Az Mötv. rendelkezéseinek hatályba léptetése fokozatosan történt, mely rendelkezések következtében 2013 évtől az önkormányzatok működése változott, feladat- és hatáskörei átalakultak.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése azonban változatlan formában írja elő, hogy a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat feladata a szociális szolgáltatástervezési konceptió elkészítése.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (továbbiakban: SZCSM rendelet) 111/A. §-a (melyet az 1/2017. (II. 14.) EMMI rendelet 55. §-a iktatott be) meghatározza azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a konceptiónak különösen tartalmaznia kell. Ezek a következők: a lakosságszám alakulása, a korösszetétele, a szolgáltatások iránti igény, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete, az ütemterv a szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az esetleges együttműködés keretei, az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségessége.

A modern szociálpolitika alapgondolata, hogy a társadalom különféle alrendszerének működése folytán, úgy az egyén, mint annak kisebb-nagyobb közösségei, különböző módon strukturált csoportjai számára adódhatnak olyan helyzetek, amelyekben magukról ideiglenesen vagy véglegesen, elfogadható szinten nem tudnak gondoskodni. Olyan zavarokkal küzdenek, amelyek társadalomba való be- vagy visszailleszkedésüket akadályozzák, normális életvitelük, illetve megélhetésük tehát mások közreműködése nélkül nem biztosítható.

A szociális gondoskodás feladata tehát nem kevesebb, mint az, hogy a társadalmilag tipikus, de egyénileg jelentkező élethelyzeteket feltárja, s azokra – a folyamatosan változó jog által kínált lehetőségek keretei között – reagáljon. Találja meg azokat az eszközöket, amelyekkel a felmerülő problémák a leghatékonyabban kezelhetők, egyidejűleg biztosítsa, hogy ez a beavatkozás az egyén szabadságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsa, s ugyanakkor a közösség (a többi nem veszélyeztetett állampolgár) védelme is megvalósuljon. A mai felfogás szerint a szociális feladatok körébe tartoznak a szociális (társadalmi) rehabilitáció eszközei és intézményei. A társadalomba való be-, illetve visszailleszkedés érdekében segítségre szorulnak a társadalom mindazon tagjai, akik bármilyen oknál fogva (betegség, fogyatékosság, munkaképesség megváltozása, munkanélküliség, családi körülmények vagy a család hiánya, szenvedélybetegségek stb.) beilleszkedési zavarokkal küzdenek.

Az állami feladatvállalás meghatározó elve ebben a rendszerben a szubszidiaritás, amely több szinten is megjelenik. A rászorultság szintjén az állami (és önkormányzati) segítség akkor lép működésbe, ha az egyén létfeltételei másként nem biztosíthatóak, az „öngondoskodás” elvének érvényesítése nem lehetséges. Az Európai Közösségek szabályai kezdetben arra irányultak, hogy a szociális szféra tekintetében egységes szabályozást alakítsanak ki. Ezt az elvet azonban – úgy tűnik – mára feladták. A három lényeges összehangolandó terület: a munkanélküliség leküzdése, a lét- és munkafeltételek javítása, illetőleg a szociális partnerek részvételi jogainak biztosítása.

Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat 2004-ben elkészítette a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját (a továbbiakban: Konceptió), melyet a Képviselő-testület az 1081/2004. (XI.25.) számú határozatával jóváhagyott, egyben megfogalmazta azokat az alapelveket, értékeket, amelyek a szociálpolitika, az ellátó rendszer fejlődése és működése szempontjából meghatározóak. A jogszabályi kötelezettségnek eleget téve a Képviselő-testület két évente felülvizsgálta az elmúlt időszakban kitűzött célkitűzések megvalósulását, valamint meghatározta az ágazat elkövetkezendő időszakra vonatkozó irányelveit, céljait. A közbenső időszakokban beszámoló formájában készült előterjesztés a Képviselő-testület üléseire. Az utolsó felülvizsgálatra 2015 évben került sor, a Képviselő-testület 623/2015. (XII.15.) Kt. határozatával fogadta el a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiót (továbbiakban: Konceptió). A Konceptió végrehajtási ütemtervében 2016 évre meghatározott feladatok végrehajtásáról szóló beszámolót a Képviselő-testület 492/2016. (XII.12.) sz. határozatával fogadta el.

E mostani felülvizsgálat és aktualizálás célkitűzései is változatlanok a korábbi gyakorlatnak megfelelően: az adatok frissítésével, az eddig elért eredményekkel és a belépő új feladatokkal, megjelenő új igényekkel összhangban, a jelenlegi helyzetnek megfelelően alakítani a kerület Konceptióját, ezen keresztül a szociális ellátórendszert.

A koncepció a helyzetelemzés megállapításaiból kiindulva a következő két évre rögzíti azokat az irányokat, elveket és intézkedéseket, amelyek biztosítják a helyi szociális ellátórendszer fenntarthatóságát és kiszámíthatóságát.

A család, egyén életminőségének javítása nemcsak a szociális ágazat körébe tartozó feladat, hanem egészségügyi, lakásügyi, esélyegyenlőségi, településfejlesztési, de részben kapcsolódik a közművelődés, a kultúra, a köznevelés területeihez is. Ezért szükséges törekedni a rendszerszemlélet megvalósítására, melynek eredménye lehet a szolgáltatásokat igénybe vevők több szálon futó gondozása.

A törvényi kötelezettség teljesítésén túl a koncepció elsődleges **célja**, hogy a kerület minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan (jogszabályban rögzített és az Önkormányzat által önként vállalt) ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják. További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az ügyfeleknek.

A helyzetelemzés adatforrása a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa, a helyi népességnyilvántartási rendszer, valamint polgármesteri hivatal, a szociális- és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatásokat nyújtó intézmények által szolgáltatott adatok.

A biztonságos finanszírozási és működési háttér megteremtése érdekében át kell tekinteni a fejlesztés, illetve a működtetés költségvetési vonzatát, valamint a szükséges erőforrások strukturálását és ütemezését.

A Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata során a következő területekre helyeztük a hangsúlyt:

- a 2015 évben felülvizsgált koncepcióban vállalt feladatok időarányos végrehajtásának áttekintése,
- az eltelt időszak jogszabályi változásainak az áttekintése, melyek az ellátási kötelezettségeket is kiemelten érintették,
- meghatározásra kerüljenek a kerületben elérhető szolgáltatások további fejlesztésének alapelvei, irányai és céljai, összhangban a fejlesztés szereplőinek orientáltságával,
- részletezni a konkrét célkitűzéseket, figyelemmel a szükséglet központú alapszolgáltatásokra, távlati fejlesztésekre, nehézségekre, akadályokra és nem utolsósorban egy egységes szociális szolgáltató politikára,
- a szolgáltatások működtetésével és fejlesztésével, továbbá az együttműködés kereteivel kapcsolatos kérdések meghatározása,

- információk biztosítása az ágazati és egyéb tervezések szereplői számára, a különböző szolgáltatást igénylők részére,
- a megvalósítás alapelveinek és ütemének meghatározása a 2016-2019-es időszakra.

Mindezen elvek alapján a Konceptió legfontosabb üzenete, hogy a szociális ellátás olyan minőségi rendszere működjön, melynek középpontjában a támogatásra szoruló egyén, illetőleg család és szükséglete áll, annak érdekében, hogy a szolgáltatások mindenki számára egyaránt hozzáférhetőek legyenek és a segítségnyújtás elérje valódi célját.

A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió dokumentumaiban **összefoglalásra kerültek** a kerületi szociális-gyermekjóléti ellátórendszert leginkább jellemző adatok és folyamatok, a szolgáltatók által nyújtott ellátások, az ellátórendszer fejlesztésének általános irányvonalai és a rendszerrel szemben támasztható minimális fejlesztési szükségletek, valamint az intézményrendszer sajátosságai.

Az összegyűjtésre, majd összefoglalásra került adatok, illetve a szolgáltatásokat nyújtó intézmények javaslatai alapján az igényekhez legjobban igazodó szolgáltatási struktúra kialakítása és a jelenlegi szolgáltatások fejlesztése a **legfőbb feladatunk**.

Szándékunk továbbá, hogy a koncepció, mint kerületi összefoglaló dokumentum használható legyen a gyakorlatban: az ellátások korszerűsítése, a fejlesztések tervezése, a nemzetközi és hazai forrásszerzés gyakorlatában.

Az Önkormányzat célja a jogszabályi kötelezettségen túl, összhangban az alap, továbbá a felülvizsgált dokumentumokkal, hogy

- olyan szociális-gyermekjóléti szolgáltató rendszer működjön továbbra is, mely összehangoltan biztosítja a szolgáltatásokat, teljes mértékben lefedve a szociális szükségleteket – résmentes szociális háló kialakítása,
- adott év szociális ellátásának szintje érje el legalább az előző évi ellátások szakmai színvonalát, de lehetőség szerint emelkedjen magasabb szintre,
- azonos szintű ellátási formák biztosítása, az esetlegesen előforduló színvonalbeli különbségek kiküszöbölése – egységes szociális szolgáltató politika kialakítása,
- az ellátórendszer kiegészítése olyan szolgáltatási formákkal, melyek a megjelenő igényekkel, illetve jogszabályi kötelezettségekkel harmonizálnak,
- az intézményrendszer hatékonyságának növelése érdekében az intézmények, szolgáltatások közötti hatékony együttműködés elősegítése, a kompetenciahatárok megtartása mellett,
- a fenntartó és az intézmények közötti aktív kapcsolat megtartása, erősítése, mélyítése az átlátható, ellenőrizhető rendszer fenntartásához, valamint a szakmai tevékenység eredményes támogatásához,

- széleskörű együttműködés más települési önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, egyházakkal, és egyéb nem önkormányzati intézmények fenntartóival.

A Koncepcióban megjelenő elemzés a szociálpolitika hatáskörébe tartozó problémákat, jelenségeket, a kerület szociális intézményrendszerét és az általuk nyújtott ellátásokat vizsgálja. Az elemzések középpontjában a két törvény – szociális és gyermekvédelmi - hatálya alá tartozó szolgáltatások állnak, és csak szükség szerint érintik a szociálpolitika határterületén megjelenő ellátásokat, mint pl. a lakásgazdálkodás egészségügy, oktatás, foglalkoztatáspolitiká stb.

A koncepció az ellátórendszerrel kapcsolatban **jövőképet** fogalmaz meg, rögzíti a jövőkép elérését biztosító stratégiákat, és a stratégiák megvalósítását szolgáló operatív programokat, amelyek lényege a szegénységi kockázattal legjobban érintett társadalmi csoportok esetén a szociális védelem további megerősítése, valamint a legalapvetőbb szükségletek kielégítését biztosító szolgáltatásokhoz történő hozzáférés esélyeinek a növelése.

1. Helyzetelemzés

1.1. A település bemutatása

Budapest XVIII. kerülete – Pestszentlőrinc és Pestszentimre – két egykor önálló település egyesítésével, 1950-ben jött létre. A kerület főleg lakójellegű peremkerület, többségében alacsony szintszámú, laza családi házas beépítéssel, több intenzív beépítésű lakóteleppel és néhány fontosabb ipari létesítménnyel. A lakónegyedek elnevezése: Erzsébettelep, Bélatelep, Rendessytelep, Lakatostelep, Lónyaytelep, Miklóstelep, Szemeretelep, Ganztelep, Ganzkertváros, Szent Imre-kertváros, Bókaytelep, Liptáktelep, Havanna lakótelep, Szent Lőrinc-telep, Gloriett-telep, Alacsikai úti lakótelep, Almáskert, Belsőmajor, Új pétertelep, Kossuth Ferenc-telep, Erdőskert.

Bölcsődék, óvodák, általános iskolák, művészeti iskola, középiskolák működnek Pestszentlőrinc-Pestszentimrén. Két sportcsarnok, egy sportkomplexum, több uszoda, sport- és teniszpálya, a Bókay kertben kalandpark és műfüves sípálya, sportegyesületek programjai várják a sportolni vágyókat. Több művelődési ház, könyvtárak, a művészeti egyesület alkotóháza, a kerület múzeuma, színi és tánc társulatok, több mint 140 civil szervezet programjaiban válogathat az érdeklődő.

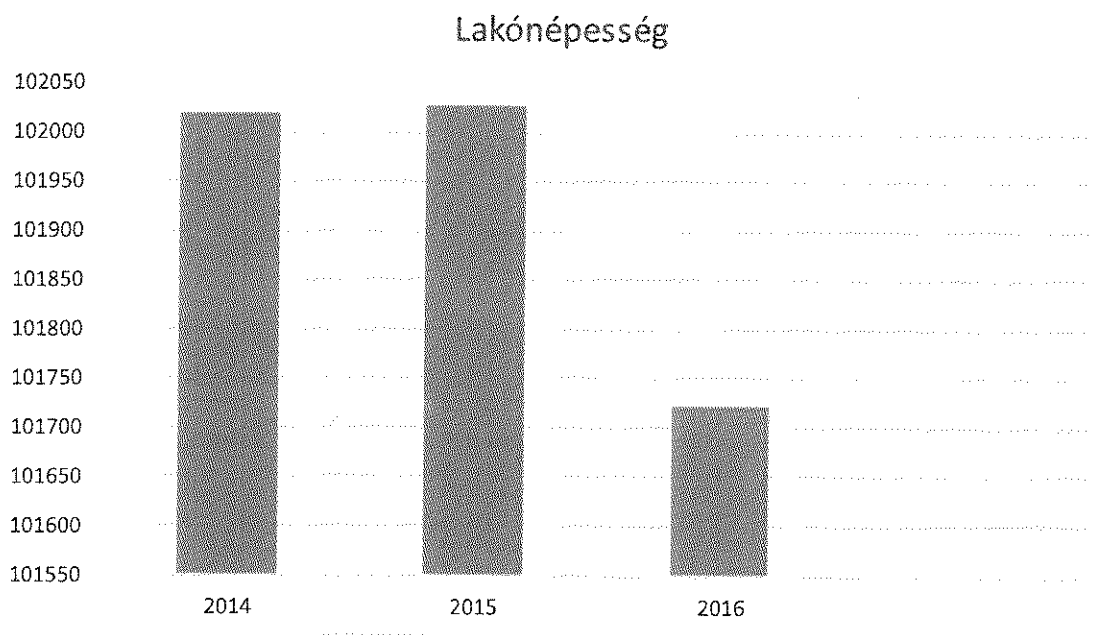
Itt működik az Országos Meteorológiai Szolgálat Marczell György Főobszervatóriuma, és az ország legnagyobb nemzetközi repülőtere, ami 2011-ben vette fel Liszt Ferenc nevét.

A lakótelepek közül szociális szempontból a „Havanna-lakótelep” leginkább problémás. Az elmúlt években új építésű lakóparkok is megjelentek, növelve ezáltal a ki- illetve a betelepülők arányát. Ennek köszönhetően a kerület nagyon változatos képet mutat, melynek eredményeként családi házas részekkel, illetve lakótelepekkel egyaránt találkozhatunk, néhány száz méteren belül a falusias környezetből a 10 emeletes lakóházak közé juthatunk. Elhelyezkedése révén a Dél-pesti régió, valamint Budapest délkeleti kapuja. Identitásának alapvető elemei: a komfortérzet javítása a lakóterületeken, az intézményi és városközponti területeken a lakosok kulturális, kereskedelmi, oktatási, egészségügyi, szociális igényeit kielégítő funkció megtartása és fejlesztése, a múltban gyökerező hagyományok felhasználása a kerület fejlesztésének jelenlegi és jövőbeni alakítása során. A kerület vonzerejét elsősorban az összefüggő zöldterületek rendszere, a kertvárosias jelleg, valamint az újonnan épített modern, jelentős zöldfelülettel rendelkező lakótelepek adják.

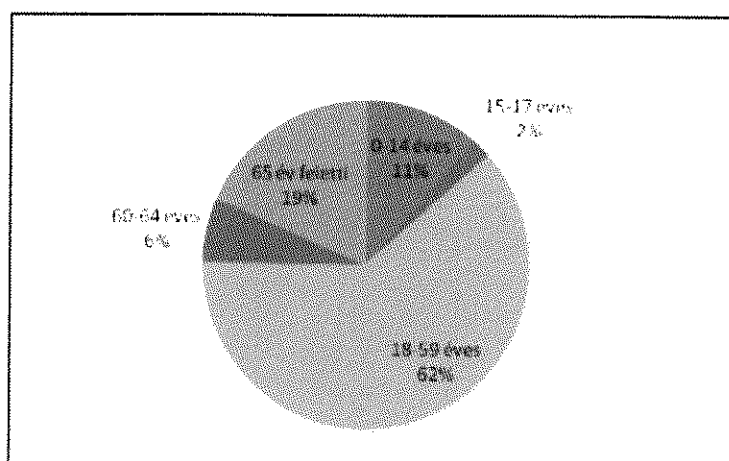
1.2 A demográfiai adatok

A XVIII. kerület mind területe, mind népességszáma tekintetében a legnagyobb fővárosi kerületek közé tartozik. Területe 38 km², **összlakossága, lakónépessége** a népesség nyilvántartási adatai alapján az elmúlt években megközelítőleg azonos volt. Akárcsak más külső kerületeket, így a XVIII. kerületet is jellemzi az alacsony népsűrűség (2 564 fő/km²).

Ma a kerületben a két nagyobb városrészben 22 önálló elnevezést viselő lakónegyedben közel 100 000 ember él. 2016 évben 98935 fő állandó bejelentett lakcímmel rendelkező személy és 2787 fő bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező személy, összesen 101722 fő. A lakosok aránya Pestszentlőrinc 75%, Pestszentimre 25%. A két városrész között terül el a Péterhalmi-erdő.

A kerület lakosságának korcsoportonkénti megoszlása

A lakosság életkor szerinti bontásából kiderül, hogy a 18-59 éves korosztály teszi ki a kerületi állandó

népesség legnagyobb részét, majd őket követi a 65 év feletti korosztály, majd kevésbé lemaradva a 0-14 éves korúak.

A lakosság nemek szerinti összetételét tekintve – hasonlóan az országos aránynak - a nők aránya meghaladja a férfiakét. Az is megállapítható, hogy az ún. nőtöbblet a 18-59 éves korcsoporttól jelentkezik, a 18 évesnél fiatalabb korosztály tekintetében a férfiak aránya magasabb.

A lakosság korcsoport és nemek szerinti megoszlása

Korcsoport	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	53231	47507	100738	53%	47%
0-14 éves	6880	7436	14316	48%	52%
15-17 éves	1328	1431	2759	48%	52%
18-59 éves	37950	28532	66482	57%	43%
60-64 éves	3949	2998	6947	57%	43%
65 év feletti	11332	7110	18442	61%	39%

Az idősödést kifejező, legáltalánosabban elfogadott mutató a 65 évesek és idősebbek gyermekkorúakhoz viszonyított aránya, azaz az öregedési index, amely a történelmi idősorok tanúsága szerint folyamatosan nő. 2005 óta az időskorúak száma meghaladja a gyermekkorúakét és 2011-ben már 117 időskorú jutott száz gyermekre.

A 2011 évi adatok szerint mindössze három megyében (Szabolcs-Szatmár-Bereg, Pest és Hajdú-Bihar) nagyobb a gyermekkorúak aránya, mint az időseké. Az országos átlagot jóval meghaladja a mutató értéke Budapesten, Békés, Csongrád, Zala és Vas megyében.

Magyarország társadalmában elindult öregedési folyamat következtében a demográfusok szerint a közeljövőben az öregedéssel összefüggő új helyzetek változtatásokat indokolnak, amely új kihívások elé állítja a helyi társadalmat, jelzi a szociális szolgáltatási és támogatási rendszer átgondolását, felkészítését. A népesség öregedése olyan körülmény, amely valamennyi korosztályt alkalmazkodásra kényszerít.

2. Lakásgazdálkodás

2.1. Jogszabályi háttér

Az Mőtv. 20. § (5) bekezdése 14. pontja értelmében a kerületi önkormányzat feladatai közé tartozik a saját tulajdonú lakás- és helyiséggazdálkodás.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő lakásállomány hasznosítása a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Ltv.), valamint a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat Képviselő-testületének a lakások bérletéről és elidegenítéséről szóló 19/2011. (V.31.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Lakásrendelet) szabályrendszere alapján történik. A szabályozás kiterjed a bérbeadás és elidegenítés eseteire. Feltételeire, meghatározza a bérlő és bérbeadó alapvető jogait és kötelezettségeit.

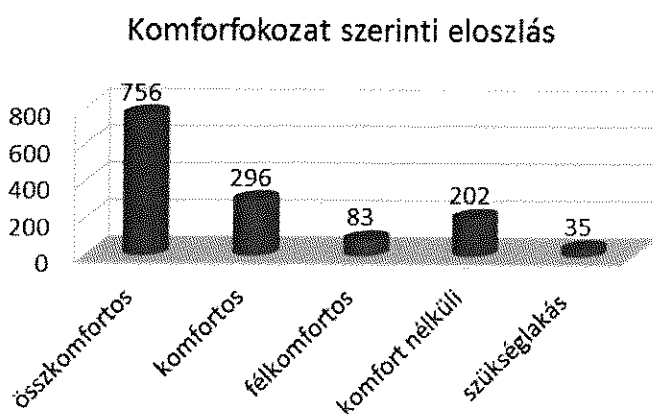
A Lakásrendelet 4. §-a tartalmazza az önkormányzati bérlakások bérbeadására vonatkozó általános feltételeket. Ezen túlmenően több rendelkezése kitér arra, hogy nem lehet lakást bérbe adni annak a kérelmezőnek, akinek közüzemi vagy lakbér hátraléka van az Önkormányzat felé. Továbbá a Lakásrendelet rendelkezései között szerepel, hogy nem lehet lakást bérbe adni azon pályázók, ajánlattévk számára, akiknek jogerős bírósági határozat végrehajtása miatt ki kell költözniük az általuk lakott lakásból és a végrehajtást kérő az Önkormányzat, valamint ha az önkormányzati lakás bérlője az általa határozatlan időtartamra bérelt lakás bérleti jogviszonyának megszüntetését közös megegyezéssel kezdeményezte és a megszüntetéskor pénzbeli térítést kapott, a megszüntetéstől számított 5 éven belül.

2.2. Lakásvagyon

Az Önkormányzat tulajdonában **2015 évben 1372 db, 2016 évben 1350 db** lakás volt.

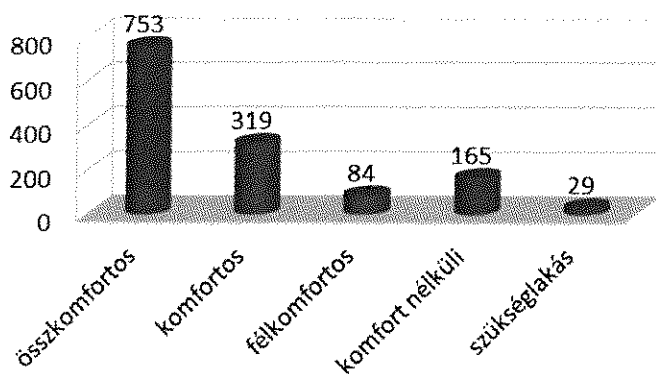
Komfortfokozat szerinti eloszlás

2015 év

2016 év

Komfortfokozat szerinti eloszlás

A lakásvagyon hasznosítása történhet

- pályázat útján,
- lakásjuttatási névjegyzék alapján,
- pályázaton kívül

Pályázat alapján megvalósuló bérbeadás

- szociális alapon,
- költségelven,
- piaci viszonyok alapján,
- Fecske-program keretében,
- hitellel terhelt, végrehajtás alá vont ingatlannal rendelkező családok megsegítésére program keretében

Lakásjuttatási névjegyzék alapján történő bérbeadás kizárólag a Havanna-lakótelepen található típuslakások közül, szociális alapon, bérbevételi ajánlat benyújtásával történhet.

A pályázaton kívüli bérbeadás egyik lehetséges formája a szükséghelyzet alapján történő bérbeadás.

2.3. Szociális alapon és szükséghelyzet alapján történő bérbeadás

Pályázat útján történt bérbeadás

A **2015 évben kiírt szociális lakáspályázaton 25 db lakás** bérleti jogára lehetett pályázatot benyújtani. A kiírásra **390 db pályázat** érkezett határidőben, 4 pályázat határidőn túl. A benyújtott pályázatok közül 120 pályázat a kiírás feltételei alapján érvénytelennek minősült.

Lakásjuttatási névjegyzék alapján történt bérbeadás

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások döntő többsége a Havanna-lakótelepen található. Az itt található lakások típuslakások, azaz többlakásos lakóépületben lévő, egymás felett elhelyezkedő lakások, azonos alaprajzzal. A Havanna-lakótelepen 28, 35, 53, 60 és 71 nm-es lakások találhatóak.

Ez lehetőséget ad arra, hogy a lakást bérelni szándékozók bérbevételi ajánlatot tegyenek az Önkormányzat felé, ismelve a típuslakások alapvető jellemzőit.

A Képviselő-testület által megalkotott 27/2015. (X.12.) önkormányzati rendelet 2015. október 13. napjától hatályos módosítása értelmében lakásjuttatási névjegyzék alapján is lehetőség van szociális alapon, kizárólag a Havanna-lakótelepen található üres, illetve megüresedő, valamint az önkormányzat tulajdonába újonnan bekerülő típuslakások függvényében, önkormányzati bérlakás bérbevételére.

Érvényes bérbevételi ajánlat benyújtásához az ajánlattevő, valamint a vele együttköltöző közeli hozzátartozók egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 315%-át, azaz 89.775.-Ft-ot.

2015. október 13. napjától 2015. december 31. napjáig a Budapest Főváros XVIII. kerület Petszentlőrinc-Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Irodájához **145 db** bérbevételi ajánlat, **2016. január 1. napjától 2016. december 31. napjáig** a Budapest Főváros XVIII. kerület Petszentlőrinc-Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Irodájához **188 db** bérbevételi ajánlat került benyújtásra.

Szükséghelyzet alapján történt bérbeadás

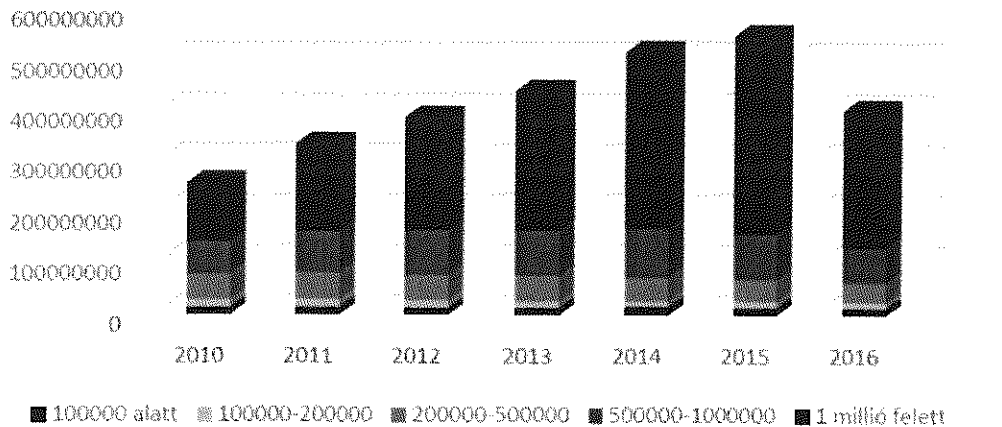
2015 évben a nehéz helyzetben lévő személyek, családok **34 db** kérelmet nyújtottak be lakhatási problémájuk megoldásához kérve az Önkormányzat segítségét. A Népjóléti Bizottság 17 esetben utasította el a kérelmet, **17 esetben** pedig szükséghelyzet alapján került sor bérlakás kiutalására. 2016 évben már **51** kérelem érkezett és **20 esetben** pozitív döntés született, 31 esetben pedig a kérelmet elutasította a Bizottság. 2017. I. félévében a szakbizottság **4 esetben** biztosított lakhatási lehetőséget, míg **12 esetben** elutasította a kérelmet.

2.4. Lakbérhátralék

Önkormányzatunk jelentős számban tart nyilván lakbérhátralékot és közműdij hátralékot felhalmozott bérlőket. A bérlők, illetve volt bérlők nagy száma a szociálisan rászorult személyek, családok köréből kerül ki, akik úgy gondolják, hogy az Önkormányzat kötelezettsége bérlakás biztosítása számukra, de bérlőként csak jogaik vannak és semmiféle kötelezettségük nincs. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy végső esetben a felhalmozott hátralékot vagy egyszeri nagyobb összegben történő befizetéssel kiegyenlítik, vagy csak hatósági kikényszerítés után kérnek segítséget a hátralék kiegyenlítése érdekében, amikor már késő.

A hátralékok alakulása

Hátralékok 2010-2016.

3. Gyermekjólét - gyermekvédelem

3.1. Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ

3.1.1 Jogszabályi háttér

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (továbbiakban: Gyvt.), illetve Szt.-t módosító, az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény a családsegítő szolgálatok és a gyermekjóléti szolgálatok 2016. január 1-től létrehozott integrációjának kereteit és jogi normáit határozta meg. A Gyvt.-hez kapcsolódó a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük rendjéről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletet (a továbbiakban: NMr.), illetve az Szt.-hez kapcsolódó SZCSM rendeletet egy közös végrehajtási rendelet módosította, az egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI.30.) EMMI rendelet.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló 2/2008. (II.01.) sz. önkormányzati rendelet határozza meg az egyes szolgáltatások térítési díjait, a kapcsolódó támogatás rendjét és feltételeit.

3.1.2. Az intézmény

A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ a vizsgált időszakban ismételtelen mind szakmai, mind strukturális változásokon ment keresztül. A változások 2016. január 01. napjától léptek hatályba, melyek előkészületi munkái már 2015. közepétől megkezdődtek jogalkotói, fenntartói és intézményi szinten egyaránt.

A fentiek következtében a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott szolgáltatások ismertetése előtt szükséges bemutatni azt a jogi környezetet, mely meghatározta és meghatározza majd a jövőben is a szakmai munkát. A módosítások a szolgáltatások integrálódása köré szerveződtek, vagyis a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szervezeti egységek és a gyermekjóléti központ éles elválasztására. A jogi környezet változása az átmeneti gondozást nyújtó szervezeti egységek esetében kisebb pontosításokat tartalmazott (pl. adatlapok bevezetése, Megállapodás tartalmának módosulása).

Az alábbiakban röviden áttekintésre kerülnek a főbb változások és azok intézményi szinten megjelenő hatásai.

<i>Módosítások</i>	<i>Intézményi hatás</i>
Névváltozás	Az intézmény elnevezései az alábbiakra módosultak: <u>székhely:</u> Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ, mely egyben szolgáltatást nyújtó szervezeti egység is <u>telephelyek:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Család- és Gyermekjóléti Szolgálat • Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Szolgáltatási hely új telephelyként való megjelenése	A Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2016. január 01. napjáig a szolgáltatói nyilvántartásban, mint az ellátottak számára nyitva álló egyéb helyiség szerepelt
Képesítési minimum előírások/szakmai létszám	Szigorodtak a képzéshez és a szakmai létszámhoz kapcsolódó előírások, mely nagyfokú fluktuációt, ebből adódóan létszámhiányt eredményeztek. Nem teszi lehetővé a továbbiakban a jogszabály olyan személy foglalkoztatását, aki nem rendelkezik az előírt képesítéssel.
Munkakörök	A munkakörök módosítás kétféleképpen is érintette az intézményt: <ul style="list-style-type: none"> • új nevesített munkakörök jelentek meg, mint a települési jelzőrendszeri felelős és koordinátor • meglévő munkakörök átnevezése, mint családsegítő, esztmenedzser, tanácsadó, szociális asszisztens
Dokumentáció	Ez a módosítás szintén többféleképpen érintette a szakmai munkát: <ul style="list-style-type: none"> • új adminisztrációs kötelezettség megjelenése • korábban meglévő adminisztrációk elhagyása vagy tartalmuk bővülése • komplex adatlapok, nyomtatványok megjelenése • egyszeri esetek igénybe vevői nyilvántartásba való rögzítése
Új feladatok	A feladatok körében új elemek jelentek meg pl. a szolgálat szünidei gyermekétkeztetéshez kapcsolódó feladatai
Igénybe vehető szolgáltatások	A szolgáltatások elkülönülnek <ul style="list-style-type: none"> • alapszolgáltatásokra • hatósági intézkedésekre
Igénybe vevők köre	A család- és gyermekjóléti szolgálatok esetében az igénybe vevőket háztartásonként kell nyilvántartani, míg a központ esetében gyermekenként. Tovább nehezíti a nyilvántartást, hogy a Központ esetében, amennyiben családból való kiemelésre került sor, akkor

	a szülő és nem a gyermek kerül regisztrálásra.
Munkavégzés feltételei	Kötelezően biztosítandó a külső területen végzett munkához a személyes biztonságot szolgáló eszköz (gázspray, kutyariasztó).

3.1.3. Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás két szakmai tevékenységet foglal magába:

- családsegítést, mint szociális alapszolgáltatást
- gyermekjóléti szolgáltatást, mint gyermekjóléti alapellátást

Családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. (Szt. 64.§ (1) bekezdés)

Gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. (Gyvt. 39.§ (1) bekezdés)

E szolgáltatásokat az alábbi intézményegységek nyújtják

<i>Intézményegység megnevezése</i>	<i>Nyújtott szolgáltatás</i>
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekjóléti szolgáltatás • családsegítés, mint általános szolgáltatás
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekjóléti szolgáltatás • családsegítés, mint általános szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Központ	<ul style="list-style-type: none"> • gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A nyújtott szolgáltatásokból jól látszik, hogy a Központ is gyermekjóléti szolgálatnak minősülő intézmény, amennyiben az járásszékhely településen működik. Ebből adódóan ellátja a szolgálat feladatait is, illetve azokat a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó feladatokat, melyek kizárólag a Központ hatáskörébe tartozik.

A fenti címen található ingatlanokat az intézmény térítésmentesen használja, a működtetéssel kapcsolatos költségeket a fenntartó éves költségvetési keret meghatározásával biztosítja. Közbeszerzési eljárás lefolytatására nem került sor a 2016-os évben, hasonlóan a korábbi évekhez.

Gazdálkodás

Az **intézmény** elfogadott és jóváhagyott **költségvetése** az önkormányzat 2016. évi költségvetéséről szóló 5/2016. (III.01.) önkormányzati rendelet alapján **260.464.000.- Ft** volt. Külön címzett támogatásként került meghatározásra és felhasználásra

- a nyári napközis tábor működtetésével kapcsolatosan 25.000.000.- Ft
- az intézmény által szervezett programok lebonyolításához kapcsolódóan „utazási támogatás” 792.000.- Ft

Bevétel átmeneti gondozás

Szakfeladat szám	Térítési díjból származó bevétel 2015. év/Ft	Térítési díjból származó bevétel 2016 év/Ft
GYÁO- 879018	648.123.-	1.535.690.-
CSÁO- 879019	251.010.-	192.850.-
Összesen	899.123.-	1.728.540.-

A személyi térítési díj bevételei az átmeneti gondozásban lévő gyermekek esetében a 2015-ös évhez képest jelentősen emelkedtek.

Mivel a beszámolás alapját képező időszak érinti a **szervezeti és szakmai változást** is, így a beszámoló két részre oszlik. Egyrészt a *2014-2015-ös időszak, mely külön tartalmazza a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást*, másrészt a *2016. január 01-től 2017. június 30-ig terjedő időszak, amely már egyben tárgyalja a két szolgáltatást*.

Gyermekjóléti - gyermekvédelmi szolgáltatás (alap és speciális) az adatok tükrében 2014-2015 év

E szolgáltatást 2016. január 01. napjáig az alábbi intézmények nyújtották:

- Családvédelmi Központ (a továbbiakban: Központ)
- Pestszentimrei Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) gyermekjóléti csoportja

A gyermekjóléti szolgáltatás 3 fő tevékenység köré szerveződik, melyek igénybevétele történhet önkéntes alapon, valamint hatósági kötelezéssel. A tevékenységek az alábbi tartalommal töltődnek meg:

- gondozási feladatok – a családgondozással összefüggő feladatok, mely egy tervezett segítőfolyamatot jelent, az érintettek, továbbá a szakemberek egyidejű bevonásával
- szolgáltatási feladatok - kliensek felé ellátások közvetítése, a probléma megoldására fókuszáló együttműködés
- szervezési feladatok - gyermekvédelmi feladatokat ellátó személyek és intézmények együttműködésének megszervezése, jelzőrendszer megszervezése, működtetése

A Gyvt. által előírt valamennyi szolgáltatást biztosított volt a vizsgált időszakban. A kötelezően ellátandó feladatokon túl a nyári napközis tábort is az intézmény szervezte.

A gondozási feladatok körében egyaránt megjelentek az egyszeri, hosszabb gondozást nem igénylő esetek, és a 30 napnál hosszabb időt igénybe vevő esetek. Ez utóbbiaknál egy összehangolt, komplex családgondozásra van szükség, mely sok esetben a szolgáltatások közvetítését is jelenti.

Gondozottak létszámának alakulása

	2014 év		Összesen	2015 év		Összesen
	Központ	Szolgálat		Központ	Szolgálat	
Gondozott gyermekek száma	689	216	905	508	226	734
Gondozott családok száma	499	161	660	352	170	522

Bár úgy tűnik az adatokból, hogy 2015-ben csökkent azon gyermekek száma, akik a gyermekjóléti szolgáltatást, illetve valamelyik szegmensét igénybe vették. Ez önmagában így nem jelenthető ki, hiszen a gondozott létszámnál csak azok a gyermekek jelennek meg, akiknél egy hosszabb, tervszerűbb gondozásra van szükség. Amennyiben a teljes létszámot vesszük figyelembe, akkor a létszám már kiegyenlítettebb (2014-ben 1063 gyermek, 2015-ben pedig 1030 gyermek).

A gondozási feladatok többsége az önkéntességen alapszik, azonban vannak esetek, amikor szükséges hatósági kontroll, illetve jogszabály kötelezővé teszi, pl. 50 órát meghaladó iskolai mulasztás. A hatósági kontroll a legmarkánsabban a védelembe vételhez kapcsolódik, mely nem más, mint egy olyan gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés, amelyre akkor kerül sor, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható. A védelembe vett gyermekek esetében egy szoros, és igen aktív családgondozás történik, a Gyámhivatal által meghozott döntés alapján. E döntés

mentén készül egyéni gondozási-nevelési terv, melynek fókuszában a gyermek családban való megtartása áll.

A hatósági intézkedések körébe tartozik a nevelésbe vétel, továbbá az ideiglenes hatályú elhelyezés is. Ezen intézkedések során a gyermek a családjából kiemelésre kerül és elhelyezést nyer életkorának és problémájának megfelelő gondozási helyen.

Az **ideiglenes hatályú elhelyezést** súlyos veszélyeztetettség alapozza meg, mely működési területünkön az alábbiakban mutatkozik meg leginkább:

- gyermek felügyelet nélkül marad
- gyermek súlyos bántalmazása
- gyermek önmagát súlyosan veszélyezteti
- gyermek nem megfelelő családi környezete

A nevelésbe vétel nem igényel azonnali intézkedést, itt az esetek nagy részében már történt előzetesen gondozási tevékenység. A **nevelésbe vétel** célja a gyermek számára otthont nyújtó ellátás és törvényes képviselő biztosítása, amíg a családgondozó és bevont egyéb szakemberek nem tudják képessé tenni a családot a gyermek visszafogadására.

Gyermekvédelmi gondoskodással érintett gyermekek száma

Megnevezés	2014 év		Összesen	2015 év		Összesen
	Központ	Szolgálat		Központ	Szolgálat	
Védelembe vétel	53	20	73	65	51	116
Ideiglenes hatályú elhelyezés	14	8	22	42	3	45
Nevelésbe vétel	126		126	101		101

Annak ellenére, hogy a gondozott gyermekek száma, ha nem is számottevően, de csökkent, a védelembe vett gyermekek számánál emelkedés figyelhető meg. Az emelkedés hátterében a tankötelezettség teljesítésének elmulasztása áll, melyet a gondozott gyermekek életkori megoszlása jól mutatja, hiszen a védelembe vett gyermekek több, mint 65%-a 6-17 éves korú. Az ideiglenes hatályú elhelyezések száma emelkedett, míg a nevelésbe vett gyermekek száma csökkent.

A **veszélyeztetettség**, veszélyeztető helyzet a családgondozást megalapozó állapot egy gyermek esetében. A veszélyeztetettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont). A veszélyeztetettséghez vezethet az olyan egyéni, vagy családi környezeti, társadalmi helyzet, vagy ezek következtében kialakult állapot, amely az egyén testi vagy lelki épségét sérti, vagy a család rendszerének egyensúlyát, élet- és működőképességét felborítva társadalmi

ellehetetlenüléséhez vezet. Sajnos a veszélyeztető helyzetek nem önmagukban jelennek meg, hanem többségükben halmozódnak. A családgondozók esetében a legnagyobb kihívás ilyenkor a központi probléma feltárása és kezelése.

Leggyakoribb veszélyeztető helyzetek

Kezelt probléma	2014 év/gyermek		2015 év/gyermek	
	Központ	Szolgálat	Központ	Szolgálat
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	53	9	55	3
Gyermeknevelési	99	17	103	36
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	74	47	71	25
Magatartás, teljesítményzavar	79	27	80	23
Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti)	79	35	64	57
Szülők, vagy a család életvitele	73	32	76	39
Szülői elhanyagolás	28	19	35	23
Családon belüli és kívüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	26	25	42	19
Fogyatékoság, retardáció	3	-	-	1
Szenvedélybetegségek	17	5	4	-

A táblázat adatai csak az adott tárgyévben megjelenő új esetekre vonatkoznak. Az előző évekhez képest továbbra is két kör köré csoportosíthatóak a veszélyeztető helyzetek:

- iskolai előmenetel
- családi körülmények, mely a neveléssel kapcsolatos szülői szerepeket, attitűdöket is magába foglalja

A Központ feladatai az általános segítő tevékenység mellett speciális szolgáltatások biztosítására is kiterjednek. A speciális szolgáltatásokat a 2016. január 01. napjától bekövetkező változások nem érintették, így azok a teljes vizsgálati időszakra egységbe foglaltan kerülnek bemutatásra.

A speciális szolgáltatások:

- kórházi szociális munka
- készenléti szolgálat
- kapcsolattartási ügyelet
- utcai- és laktelepi szociális munka

Kórházi szociális munka

A kórházi szociális munkát ellátó tanácsadó szerepe és feladata a szolgáltatások körében igen kiegyenlített. 2015-ben 107, 2016. évben pedig 116 alkalommal járt el, míg 2017. első félévében 69 esetben nyújtott szakmai segítséget a családsegítőknek és esetmenedzserek számára az esetvitel folyamatában. Az esetek tartalmilag viszont átstrukturálódtak. 2016-ban megjelentek az otthonszüléssel kapcsolatos esetek, illetve a szenvedélybetegséggel küzdők. Továbbra is magas a mentális, pszichés problémákkal küzdő igénybe vevők, valamint a válsághelyzetben lévő várandós anyák száma. A probléma típusa szerint, jelentős számban jelentek meg a gyermeknevelési problémával küzdő családok is. A jelzések továbbra is alapvetően a védőnőktől érkeztek.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat a kerületben élő családok és a kerületben dolgozó szakemberek számára biztosítja az intézmény nyitva tartásán túli elérhetőségét. Ezen szolgáltatás segítségével biztosítható, hogy a krízishelyzetbe került személy azonnali segítségnyújtást, illetve szakmai tanácsot kaphasson. Az intézmény munkatársai előre meghatározott beosztás alapján, heti váltásban biztosították az ügyeletet, a hívásokról pedig nyilvántartást vezettek. A korábbi években jellemzően a hétfégi kapcsolattartással kapcsolatos hívások rögzítésére került sor, ez a 2016-os évtől azonban már kevésbé jellemző, inkább tényleges problémával keresik meg a szolgálatos kollégát, pl. gyermek nem ment haza éjszakára, szülő-gyermek közötti konfliktus.

A készenléti szolgálat telefonszámára érkezett hívások száma

Év	Hívások száma
2015	24
2016	39
2017. I. félév	8

Kapcsolattartási ügyelet

Az intézmény területére szabályozott kapcsolattartás túlnyomó többsége szombati napokon zajlik. 2015. decembere óta a szombati kapcsolattartási ügyelet biztosításának helyszíne a Prevenációs csoport épülete, mely a korábbiakhoz képest jobb tárgyi feltételeket tud biztosítani. Összesen 4 gyermekbarát helyiség, tornaszoba, csocsó és ping-pong asztal, játékok mindenféle korosztály számára, illetve kerthasználat lehetősége is hozzájárul ahhoz, hogy a különélő, kapcsolattartásra jogosult felek és gyermekeik nyugodt körülmények között találkozhassanak egymással, és az együtt töltött időt tartalmasan töltsék el.

Kapcsolattartást igénybe vevők száma

Év	Megvalósult alkalom	Családszám
2015	250	15
2016	221	16
2017. I. félév	86	13

A számokból látható, hogy a kapcsolattartás iránti igény nem növekedett az elmúlt évekhez képest, azonban a megvalósult alkalmak száma csökkent, melynek hátterében a szülők egymással való együttműködési hajlandóságának hiánya, valamint az eredő konfliktusok állhatnak.

Utcai- és lakótelepi szociális munka

E tevékenységet végző tanácsadók kiemelt feladata az ifjúságvédelem, azon belül is, hogy felismerje a csellengő fiatalok utcai bandákba való szerveződését. Ennek biztosítására a Prevenziós csoport az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- felvilágosító programok, szabadidős programok szervezése,
- deviáns viselkedési módok megelőzése, drogprevenció, konfliktuskezelés
- pozitív életstílus kialakulásának elősegítése (képességfejlesztés, közösségfejlesztés).

Az utcai szociális munkás társadalmi keretek közé igyekszik terelni a fiatalokat, hogy visszatérjenek az iskolába, klubokba, családba. A fentiekén kívül helyett kapnak a gyógypedagógiai fejlesztések, csoportos foglalkozások (kézműves klub) és felnőtt által felügyelt szabadon játszható játékok, családi programok szervezése, korrepetálások, baba-mama klub. A prevenziós csoport munkatársai nemcsak az intézményben, hanem azon kívül is elsősorban a köznevelési intézmények munkájában játszanak meghatározó szerepet.

A Prevenziós csoport által szervezett programokon, éves szinten megközelítőleg 5.000 fő vesz részt (halmozott adat). 2016 évben 4311 fő, míg 2017 első félévében 2347 fő lett regisztrálva a különböző programokon. Egyre növekvő igény jelentkezik a korrepetálás, valamint fejlesztés igénybe vételére.

A felzárkóztató foglalkozásokat igénybe vevők létszáma

Tevékenység	2015 év	2016 év	2017. I. félév
Korrepetálás	332 alkalom, 38 fő	390 alkalom, 76 fő	217 alkalom, 45 fő
Fejlesztés	154 alkalom, 33 fő	151 alkalom, 41 fő	76 alkalom, 18 fő

Tanácsadási tevékenység

Egyre többen veszik igénybe az intézmény által térítésmentesen nyújtott szolgáltatások közül a jogász, pszichológus, gyógypedagógus és mentálhigiénés szakember által kínált lehetőségeket. A pszichológiai tanácsadók számát növelni szükséges 1 fővel a

kapcsolattartási ügyeleteken megjelenő problémás esetek kezelése végett. 2017. I. félévében további 1 fő gyermekpszichológus felvétele megtörtént, mely lehetővé teszi a szakemberek közötti egységes esetelosztást, valamint a tanácsadás iránt megnövekedett igény kielégítését. A jogász tevékenysége közül kiemelendő, hogy megnövekedett igény jelentkezik az iratkészítésre, míg az ügytípusokon belül a végrehajtási ügyek számának emelkedése tapasztalható.

Családsegítés

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, az ügyfél együttműködésén alapul. A kapcsolatfelvétel történhet a kliens részéről önálló megkereséssel, vagy jelzőrendszeri tájékoztatás alapján (pl.: magánszemély bejelentése, gyámhivatal, polgármesteri hivatal, egészségügyi intézmények, rendőrség). Ezen felül egy külön csoportot képeznek a Gyámhivatal által küldött gondnoksági ügyek felülvizsgálatával, gondnokok számadásával összefüggő esetek.

Családsegítő Szolgálat

Az adatfelvételek irányítószám szerinti eloszlásából kiderül, hogy legtöbben továbbra is a 1181-es irányítószám alatti lakcímről keresték fel intézményt, hiszen a lakosságszám eloszlása tekintetében ide tartozik a legsűrűbben lakott része a kerületnek, a Havanna lakótelep.

A leggyakrabban **anyagi problémák** miatt keresték fel a Szolgálatot a kliensek, melynek hátterében a foglalkoztatással kapcsolatos problémák álltak. A rendszeres jövedelem hiánya megélhetési nehézségekhez, közüzemi hátralékokhoz vezet. A keresettel nem rendelkezők vagy az alacsony – jellemzően különféle családi támogatásokban részesülő családok- a hátralékok rendezéséhez szükséges önrészt, illetve részleteket kigazdálkodni egyáltalán nem tudják.

Az ügyfelek demográfiai mutatója hasonló az előző évek tendenciájához, a nemek szerinti eloszlás tekintetében továbbra is a nők dominálnak. Ez valószínűleg összefügg azzal a társadalmi és nemi normával, mely szerint a férfiak nem, vagy csak a legvégső esetben kérnek segítséget. A kliensek jelentős része gazdasági aktivitás alapján munkanélküli, illetve inaktív csoportba sorolható. Életkor alapján az aktív korú korcsoport dominál, iskolai végzettségüket tekintve a 8 általános, illetve a szakmunkásképző, szakiskolai végzettség a leginkább jellemző. Az adatfelvételek alkalmával a legtöbben egyedülállónak vallották magukat. 2015-ben 147 kliens családi összetételében szerepel 18 év alatti gyermek is, 2014-ben ez a szám 219 fő volt.

A **családgondozott ügyfelek** száma a 2015-ös évben **503** volt, mely 274 fővel kevesebb a 2014-es évnél. A megállapodással rendelkező kliensek számának csökkenése elsősorban a

jogsabályi környezet megváltozásával magyarázható. Az aktív korú nem foglalkoztatott, rendszeres szociális segélyben részesülők közül 117 főnek szűnt meg az együttműködési kötelezettsége 2015. március 1-jével az Szt. módosítása alapján. A kliensek nagy részénél az anyagi nehézségek mellé számos probléma társul. A szociális munka korlátozott eszközkészletéből kifolyólag a fókusz ezen esetekben hamar a lelki-mentális-, családi-kapcsolati- és életviteli problémákra terelődik. A klienseknek gyakran nyújtottak ügyintézésben segítséget.

Munkanélküliekkel végzett álláskereső tevékenység

A 2015-ös évben 200, 2014-ben 211 álláskereső ügyfél vette igénybe a szolgáltatásokat. Az álláskereső ügyfelek legnagyobb részét a középkorúak korosztálya alkotja.

Az önállóan állás keresni tudók, egy az épület előterében kihelyezett számítógépen a nyitvatartási időben bármikor végezhettek álláskeresést. 2015-ben 34 fő összesen 282 alkalommal vette igénybe ezt a szolgáltatást. 2014-ben ugyan többen vették igénybe (37 fő), de kevesebb alkalommal (259 alkalommal).

Aktív korú nem foglalkoztatott rendszeres szociális segélyezett kliensekkel végzett szociális munka

2015. március 1-ig 117 fő aktív korú nem foglalkoztatott személlyel álltak kapcsolatban. E csoport egyik fő jellemzője az volt, hogy az ellátásért kötelező együttműködést kellett vállalniuk az intézménnyel, és legalább havi egy alkalommal meg kellett jelenniük a családsegítő szolgálatnál. A törvényi szabályozás megváltoztatása után a kliensek döntő többsége nem kívánt más szolgáltatást igénybe venni, így időlegesen megszűnt a kapcsolat velük. Ugyanakkor hozzávetőlegesen 10 %-uk megmaradt álláskeresőként, valamint az év második felében valami más problémával ismét felkereste a szolgálatot.

A menedékjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésben foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítése

A menekült vagy oltalmazott társadalmi beilleszkedésének elősegítését a menekültügyi hatóság - a menekült vagy az oltalmazott lakóhelye szerinti települési önkormányzat a családsegítést nyújtó szolgáltató, vagy intézmény (a továbbiakban: családsegítő szolgálat) közreműködésével - a törvényben meghatározott integrációs szerződés és integrációs támogatás formájában biztosítja. A 2015-ös évben **2 fő** menekült rendelkezett **integrációs szerződéssel** az ellátási területünkön. Egyikük nem jelent meg, valószínűleg elhagyta az országot. A másik családdal a kapcsolattartás és gondozás is megvalósult. A megállapodás, valamint a gondozási terv lefordíttatását követően a rendszeres kapcsolattartás és a cselekvési terv megvalósítása került előtérbe.

Hátralékezelési szolgáltatás

A Szolgálatot **2015-ben 309 fő** összesen **956 alkalommal** kereste fel hátralékezelés ügyében. Ez kevesebb, mint a 2014-es adatok, amikor 343 fő kereste fel a Szolgálatot, mintegy 1900 alkalommal. Ez az éves forgalom közel negyedét tette ki. 2015-ben 198 kliens együttműködési megállapodással vette igénybe a szolgáltatást, melyből **70 új kliens** volt.

A 2014-es évben 41-en adósságsökkentési támogatásban, vagy ehhez kapcsolódó utógondozásban, míg 197-en Hálózati támogatásban részesültek. 2015-ben **84 kliensnek Hálózat Alapítvány** támogatása iránti kérelmet nyújtottak be. Az Alapítvány részéről csak két esetben történt elutasítás. Az Alapítvány a 44.496.890- forint benyújtott összes hátraléokra **19.012.636- forint** támogatást ítél meg.

A többi támogatást kérő személy fizetésképtelen volt, vagy valamely jogszabályi és egyéb előírásnak nem feleltek meg.

Pestszentimrei Gyermejkölési és Családsegítő Szolgálat Családsegítő Csoport

A szolgálat **2015 éves forgalma** a kapcsolatfelvételek tükrében **1608 fő** volt, mely kevesebb, mint 2014-ben, amikor is 1986 fő. Ebből a tárgyévben ellátott régi kliensek száma 124, **új kliensek száma 224 fő**. A családsegítés keretén belül gondozott esetek száma 2014-ben 212 volt, 2015-ben 236. Az ügyfél által hozott probléma megoldásához 112 esetben elegendő volt egy egyszeri, első interjú felvétele.

A családsegítő csoport által nyújtott szolgáltatásokat minden korosztály tekintetében a továbbra is a női ügyfelek vették elsősorban igénybe. A **legtöbb igénybe vevő az 50-61 éves** korcsoportból jelent meg.

Az igénybe vevők gazdasági aktivitásukat tekintve

Megnevezés	2014 év	2015 év
Foglalkoztatott	43	67
Munkanélküli	25	31
Inaktív	143	136
Eltartott	1	2

A gazdasági aktivitást tekintve a 2014-es évhez képest 24 fővel növekedett a foglalkoztatott ügyfelek száma, míg az inaktív kliensek kevesebb létszámmal jelentek meg a szolgáltatásban.

A szolgálat által ellátottak közül 68 fő élt kapcsolatban (házastárs, élettárs). Az egyedül élők száma, a 2014-es évhez képest 14 fővel nőtt (110 fő), akik közül többen is egyedül nevelték gyermeküket. Többgenerációs családban 19 fő él, míg a családi összetétel egyéb kategóriájába 39 egyén sorolta be magát.

A szolgáltatást igénybe vevők közül alacsony iskolai végzettséggel 132 fő rendelkezett, ami a jelentkező problémákat is tükrözte. Ez az adat az előző évhez képest stagnált. A 2014-es évhez képest azonban emelkedett azon ügyfelek száma (7 fővel), akik gimnáziumi érettségivel rendelkeztek, illetve 8 főnek volt érettségire épülő OKJ-s végzettsége. Befejezett szakközépiskolai érettségi bizonyítvánnyal 26 fő rendelkezett. Felsőfokú végzettsége 19 főnek volt a szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek között. Összességében az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők aránya nem változott az elmúlt évhez viszonyítva, viszont az érettségivel, vagy annál magasabb végzettséggel rendelkezők száma, ha csekély mértékben is, de növekedett.

A szolgáltatást igénybe vevők problémái

Probléma megnevezése	2014 év/fő	2015 év/fő
foglalkoztatással kapcsolatos	120	105
anyagi nehézség	145	116
életvitelt érintő	78	173
ügyintézéshez segítség kérés	41	90
információ kérés	85	61
családi-kapcsolati nehézség	6	-
lelki-mentális nehézség	3	33
családon belüli bántalmazás	1	-

Több probléma együttes előfordulása 71 esetben volt megfigyelhető. Krízishelyzet miatt 5 fő kereste meg a szolgálatot.

A családsegítő szolgálathoz forduló ügyfelek esetében továbbra is markánsan jelentek meg a foglalkoztatással kapcsolatos nehézségek, amely összefüggésbe hozhatóak a kliensek alacsony iskolai végzettségével. Emellett hangsúlyosan megjelenő probléma volt a családok életvitele, melybe beletartozik a mentális nehézség, az anyagi probléma okozta életviteli probléma. Ugyan továbbra is markánsan megmaradt a munkavállalási, pályaválasztási nehézséggel küzdők dominanciája, miközben a szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdők esetszáma megnőtt. A kettő összefüggésben van egymással, hiszen a foglalkoztatással kapcsolatos nehézségek következtében az egyének, családok anyagi helyzete instabillá válik, ami az esetek többségében mentális problémák megjelenéséhez vezet.

A 2015-ös év első felében a családsegítő szolgálatot érintő jogszabály változás következtében az aktív korú ellátottakkal való kötelező együttműködés átkerült a kormányhivatalokhoz, illetve annak munkaügyi főosztályához. Ennek következtében 60 fővel csökkent április 1-ig a megállapodással rendelkező ügyfelek száma, akik közül továbbra is többen igénybe veszik az álláskereső szolgáltatást.

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás 2016. január 01-től 2017. június 30-ig

2016. januártól a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ alapellátási egységénél jelentős változások következtek be.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás egyesítésével, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a 1181 Budapest Kondor Béla stny. 11 sz. alatti épületben kapott helyett. A háztartások gondozásával megvalósult a felnőttekkel és a gyermekekkel együttesen, egyazon családsegítő által végzett segítő, szociális munkafolyamat összeolvadása megtörtént. A bekövetkezett változások jelentősen növelték az egy főre jutó esetszámokat, felerősödtek a szakmai nehézségek és kihívások. Ezen folyamat következménye lett, hogy a korábbi évekhez képest sokkal több szakember rövid időn belül elhagyta a pályát, vagy más szakágat választott, amely egyúttal nehezítette is az új alkalmazottak felvételét a jogszabályi változásoknak megfelelő szakmai képesítési előírások miatt. A vizsgált időszakban a szakemberek hiánya következtében megjelenő feladatellátási nehézségek könnyítése érdekében a szabályozásban megjelent az a lehetőség, hogy szakképzettnek tekinthető és foglalkoztatható az a munkavállaló is, aki vállalja, hogy a szükséges szakképzettséget a jogviszony létrejöttétől számított 5 éven belül megszerzi, vagy a szakképzettség megszerzésére irányuló képzésben már részt vesz.

2016. januártól folytatódott a családok alapellátás keretein belüli gondozásának szervezése, háztartásonként. A jogszabályi változásoknak megfelelően a Szolgálat a hatósági intézkedéssel érintett gyermekek/családok esetén jelzéssel élt a Központ felé.

Igénybe vevők számának alakulása

Megnevezés	2016 év	2017. 01. 01 - 06. 30-ig
Gondozott és lezárt esetek száma összesen	341 (háztartás)	273 (háztartás)
Egyszeri ügyintézés	151 (háztartás)	8 (háztartás)
Alapellátásban gondozott gyermekek esetszám	305 fő	142 fő
Alapellátásban egyszeri ügyintézés gyermekek esetszám	76 fő	0 fő
Alapellátásban gondozott felnőtt esetszám	374 fő	221 fő
Alapellátásban egyszeri ügyintézés felnőtt esetszám	126 fő	12 fő
Kliensforgalom	4261 fő	1258 fő

A Szolgálatnál **2017. I. félévében** a kapcsolatfelvételek száma **2840**, melyből a **családlátogatások** száma, vagyis azok az esetek melyeknél az ügyfelet saját életterében keresték fel a családsegítők, **1589 alkalom** volt.

Kimagasló problémaként jelentkezett továbbra is az igazolatlanul mulasztó gyermekek száma, akiknek jelentős része egyúttal a köznevelési intézményekbe való beilleszkedési és magatartási problémákkal is küzd. A tanköteles korú, 50 órát meghaladó, igazolatlanul mulasztó gyermek esetében hatósági intézkedésre is sor került (védelembé vétel).

Szintén jelentős jelzés érkezett bántalmazásról és elhanyagolásról, a szülők részéről rossz bánásmódban nevelkedő gyermekekről.

Több esetben krízis orientált ellátás és szolgáltatás szervezésre volt szükség annak érdekében, hogy a gyermekek családból való kiemelése megelőzhető legyen (anyaotthon, családok átmeneti otthon, gyermekek átmeneti otthona, védett otthon). A lakhatási, anyagi és életvezetési nehézséggel küzdő családoknál sokszor jelentkezik egyik vagy másik családtag pszichopatológiai megterheltsége, súlyos mentális vagy egészségügyi betegsége, vagy a gyermek pszicho-szociális veszélyeztetettsége. Rendkívüli nehézséget jelent továbbá az állandó létfenntartásért való küzdelem, az alul iskolázottság, a munkaerőpiacon való tartós megmaradás. A halmozott problémával jelentkező családok megsegítése összetett gondozási folyamat során történik, egyrészt a családtagok egyéninek tekintett problémáinak segítése a konkrét szolgáltatások, tanácsadások, készségfejlesztés, képviselő és információk nyújtásával és szervezésével, másrészt azonban a beavatkozás fókuszában a család egysége áll, annak minden tagjával, a gondozás komplexitása mentén.

Az elmúlt időszakban nem változott azon gondozott gyermekek száma, akik a válás, illetve a válás után bekövetkezett krízishelyzet, a megbomlott egyensúly, a szülők közötti diszfunkciók, a szülők közötti kommunikáció hiánya, vagy éppen a gyermek érdekeit szem elől tévesztő, saját, szülői érdekek és sérelmek mentén szerveződő, hatalmi játszmákkal tűzdelt kommunikáció és életvitel következtében kerülnek veszélyeztetett helyzetbe.

Jelzések számának megoszlása problémajelleg szerint

	2016 év	2017. 01. 01 – 06. 30-ig
Összes jelzés (Kondor B. stny. 11.):	432	191
Jelzés felnőtt korú személyről	6	11
Válsághelyzetben lévő várandós	4	2
Igazolatlan mulasztás	98	95
Bántalmazás, elhanyagolás	46	26
Önmagát veszélyeztető magatartás	19	14
Lakhatási probléma	9	6

Családi konfliktus	25	4
Sokproblémás családdal végzett szociális munka (anyagi, gyermeknevelési, életvezetési, gyermeknevelés stb.)	160	10
Válás és válási krízisek	21	11
Gondnoksági ügyek, környezettanulmány készítés	44	11

Amennyiben a szociális segítő folyamat során felmerül a gyermekvédelmi gondoskodás szükségessége a családsegítő jelzéssel él az esetenedzser felé, aki továbbítja a jelzést a Kerületi Hivatal Gyámügyi Osztálya felé. Ez alól kivételt jelent az ideiglenes hatályú elhelyezésre, melyre a Szolgálat is tehet közvetlenül javaslatot.

Hatósági javaslatétel

Hatósági intézkedésre vonatkozó javaslat	2016 év	2017. I. félév
Gyermek veszélyeztetettsége védelembe vétel	34 esetben	8 esetben
Gyermek veszélyeztetettsége ideiglenes hatályú elhelyezés	13 esetben	0 esetben

Mivel a **családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást egybe kell kezelni**, így továbbra is biztosítottak a korábban a családsegítéshez kapcsolódó szolgáltatásokat.

Egyéb szolgáltatások alakulása 2016 évtől

	2016 év	2017. I. félév
Álláskereső klubban való részvétel	21 fő ebből 2 fő rendszeresen, azaz 10-nél több alkalommal 10 fő alkalmanként (2-6 alkalommal) 9 fő egyszer jelent meg	13 fő ebből 9 fő rendszeresen, 3 fő alkalmanként, 1 fő egyszer jelent meg
Adósság rendezés (lezárt és futó ügy)	196 esetben	54 esetben
Menekültek integrációja	ebben az időszakban nem volt	ebben az időszakban nem volt

Jelzések

2016 januártól a jogszabály változásoknak megfelelően **1 fő jelzőrendszeri tanácsos** látja el a jelzőrendszer működtetésével, illetve a jelzésekkel kapcsolatos teendőket. A vizsgált időszakban elmondható, hogy a legtöbbször az iskoláktól érkeztek jelzések a gyermekvédelmi problémákkal kapcsolatban, míg a gyermekkel kapcsolatos szociális munka folyamatában továbbra is a gyermekorvosok tűnnek a legpasszívabbaknak. A gyermekorvosok, továbbá a házi orvosok/kezelő orvosok által megküldött jelzések hiánya azonban sajnos nem jelenti egyúttal az egészségügyi veszélyeztetettség hiányát (oltás elmaradás, veszélyeztetett

válsághelyzetben lévő várandós és magzata, kamaszkori krízisek, önmagára veszélyeztető magatartás a kamaszoknál pl. falcolás, anorexia stb.). Jelzésekre elsősorban a gyermekkel kapcsolatosan kerül sor, míg a felnőttek esetében továbbra is az önkéntes felkeresés volt a jellemző.

Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A 2016-os évben a 1182, 1185 és 1188-as irányítószámokon élő lakossággal kapcsolatban összesen 219 esetben érkezett jelzés a Szolgálathoz, míg 2017. I. félévét tekintve a jelzések száma 149. A jelzések többsége köznevelési intézményektől, hatóságoktól (gyámügyi osztályok, önkormányzat), rendőrségtől és egészségügyi szolgáltatóktól érkezett. Emellett egyre jellemzőbbek a lakosságtól, akár elektronikus úton érkező jelzések is.

A Kerületi Hivatal Gyámügyi Osztályának felkérése alapján összesen 26 esetben került sor gondnoksági ügyekben környezettanulmány elvégzésére.

A kezelt problémák típusa szerint megkülönböztethető életviteli, lelki-mentális, családi kapcsolati, anyagi, foglalkoztatással kapcsolatos probléma. Ezekben túlmenően a gyermekes családokat inkább érintő problémák szerint jellemző magatartás- és teljesítményzavar, gyermeknevelési és köznevelési intézménybe történő beilleszkedési nehézség. Természetesen a legtöbb család esetében a leírt problémák halmozottan jelen voltak, azonban az adatok a legjellemzőbb probléma szerint készültek.

Esetek eloszlása 2017. I. félév

Probléma definíciója	Jelzés száma
Igazolatlan mulasztás	63
Bántalmazás (családon belüli, gyermek)	13
Életviteli	11
Önsértő magatartás	9
Elhanyagolás	9
Magántanulói javaslat	8
Magatartási probléma	7
Fiatalkorú várandós	6
Családi konfliktus	9
Környezettanulmány (családba fogadás, lakhatási viszonyok)	7
Szenvedély betegség	2
Lakhatási problémák	3
Oltás elmaradása	1

A Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat **2016. január 1.-től alapszolgálatként** működik az illetékességi területén. Ennek értelmében a már gondozott **esetekből gyermekvédelmi intézkedést igénylő családok esetei** (védelembe vétel, nevelésbe vétel, családba fogadás, ideiglenes hatályú elhelyezés) 2016. januárjában átadásra kerültek a **Központnak**. Az esetátadások az esetvitel haladásával szinkronban folyamatosan történtek az év során, így 2016 évben összesen 58 esetátadásra került sor gyermekvédelmi intézkedés miatt, míg 2017. június 30-ig 9 esetben. A Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál 2016 évben 4 gyermek esetében volt szükség ideiglenes hatályú elhelyezésre, míg 2017. I. félévében azonnali hatályú családból történő kiemelésre nem volt szükség.

A fent leírt problémákkal az ügyfelek több esetben fordulhattak a gyermekpszichológushoz, felnőtt pszichológushoz, vagy a gyermek- és felnőtt jogászhoz, emellett a hátralékkezelési tanácsadóhoz is. A 2016-ban kialakult rendszer alapján a tanácsadók már heti rendszerességgel tartanak ügyfélfogadást a Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, ezzel is közelebb hozva a szolgáltatásokat az ügyfelekhez.

2017. I. félévében 57 alkalommal került sor esetkonferencia szervezésére, 660 alkalommal keresték fel az ügyfelek személyesen a szolgálatot, családlátogatás keretében 866 alkalommal vették fel a kapcsolatot a családokkal a családsegítők. 83 olyan háztartás szerepelt az ügyfélnyilvántartásban, akikkel együttműködési megállapodás született, tehát a félév egészében gondozásban voltak. A félév során 66 eset került lezárásra, tehát összességében a fent említett időszakban 149 eset volt a Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál. Ebből 102 esetben a gyermek veszélyeztetettsége kapcsán alapellátás keretein belüli családgondozás folyt. A Kerületi Hivatal Gyámügyi Osztályán 34 esetben vettek részt védelembe vételi eljárás lefolytatásához szükséges tárgyaláson.

Család- és Gyermekjóléti Központ

2016. január 1.-től a Központ a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet látja el a Gyvt. előírása értelmében.

2016. januárjában a tárgyi feltételek tekintetében lényeges változások következtek be, hiszen a Központ dolgozói átköltöztek a Kondor Béla sétány 17. szám alatt található épületbe, melyben korábban a Családsegítő Szolgálat munkatársai dolgoztak. Az itt található helyiségek felújításra/átalakításra kerültek. Az iratok tárolására beépített szekrények készültek, új irodabútorok kerültek beszerzésre.

Az új feladatmegosztás fokozott együttműködés kialakítását követelte meg a szolgálatok és központ között, valamint a központ részéről szakmai támogatás nyújtását írja elő a Gyvt. a szolgálatok irányába. Ennek érdekében rendszeres vezetői és team megbeszélésekre került sor az első félévben.

A szociális segítő tevékenységgel érintett családok száma 2016. I. félévében 218 család volt, mely gondozási folyamat 338 gyermeket érintett. Az előző évek Központ által gondozott esetszámával nem összehasonlítható, hiszen jelenleg a központ csak a hatósági intézkedéssel érintett családokkal van kapcsolatban, és területileg az egész kerületet lefedi. Ez az esetszám tartalmazza az időközben lezárt gondozásokat is. A családjukból kiemelt gyermekek száma nagyon magas, 209 gyermeket érint.

Gyermekvédelmi gondoskodással érintett gyermekek

Megnevezés	2015 év	2016 év
Védelembe vett gyermekek száma	116	154
Családjukból kiemelt gyermekek száma	146	26
Gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő gyermekek száma	743	52

A kerületünkben **védelembe vett gyermekek** számának folyamatos **növekedése** megfigyelhető. Sajnos a családjukból kiemelt gyermekek száma is emelkedni látszik. Míg a 2016 évben 154 esetben került sor védelembe vétel elrendelésére, addig 2017. I. félévében a védelembe vétel már 123 gyermeket érintett.

Hatósági intézkedés	2017. I. félév
	gyermek szám
védelembe vett	123
nevelésbe vett	90
ideiglenes hatállyal elhelyezett	27
utógondozott	8
családba fogadott	23
hatósági intézkedés folyamatban	3
speciális szolgáltatásban résztvevő	5

A Központ alapellátás keretében is gondozott gyermekeket, erre abban az esetben került sor, ha egy többgyermekes családban nem mindegyik gyermek védelembe vételéről döntött a hatóság, valamint ebbe a kategóriába tartoznak azok az esetek, ahol családba fogadás miatt kerültek kapcsolatba a gyermekkel, családdal.

Veszélyeztetettségi tényezők megoszlása (halmozott adat)

Probléma megnevezése	Gyermekek száma 2017. I. félévében	Gyermekek száma 2016. I. félévében
anyagi	58	71
gyermeknevelési	111	58
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	71	61
magatartás-, teljesítményzavar	74	74
családi konfliktus	58	60
szülők vagy család életvitele	95	81
elhanyagolás	21	32
családon belüli bántalmazás	21	20

A 2016. I. félévre vonatkozó adatokkal összehasonlítva jelentősebb eltérés csak a gyermeknevelési problémák tekintetében figyelhető meg. A család anyagi helyzete miatt 58 gyermek volt veszélyeztetve, ami azt jelenti, hogy a gyermeket nevelő családok továbbra is súlyos anyagi megélhetési gondokkal küzdenek.

Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozását két intézmény biztosítja a Család- és Gyermekjóléti Központ keretén belül:

- Gyermekek Átmeneti Otthona (GYÁO)
- Családok Átmeneti Otthona (CSÁO)

A két otthonban a szakmai munka terén csak kisebb módosításokra került sor, valamint a személyi változások is kevésbé érintették. A GYÁO-ban a szakmai vezető és egy gyermekfelügyelő kérte munkaviszonyának megszüntetését.

Gyermekek Átmenet Otthona

A gyermekek átmeneti gondozásának a jogalkotó eredeti szándéka szerint, azokra az élethelyzetekre kell választ adnia, amikor a szülő átmenetileg nem tudja saját háztartásában nevelni gyermekét (pl. külföldön vállal munkát, kórházi ellátásra szorul), vagy a szülő-gyermek között kiéleződött konfliktus miatt szükséges távolságot teremteni közöttük, szakember bevonásának biztosítása mellett, családterápia megkezdése, egyéni terápia biztosítása mellett a mielőbbi hazagondozás elősegítése céljából.

A tapasztalatok szerint azonban az esetek jelentős többségében a hajléktalanság, és elszegényedés, mint tartós állapot hangsúlyosan jelenik meg a gondozás igénybevételének okai között.

A GYÁO-ban 2017. januárjában teljes körű felújítás kezdődött, mely magában foglalta a gyermekek lakószobáinak, nappali, játszószoba, irodák és a folyosó padlózatának cseréjét, a falak festését, burkolását, illetve radiátorok cseréjét. A fent említett munkálatok miatt az otthon nem tudott teljes kihasználtsággal működni, mivel a lakószobákban történő munkálatok következtében a szobák nem voltak alkalmasak arra, hogy teljes kihasználtsággal működjön az átmeneti gondozás. A munkálatok 2017. márciusának végére fejeződtek be, azonban a dekorálás, a lakástextíliák, valamint a tárgyi eszközök beszerzése folyamatos annak érdekében, hogy minél családiasabb légkörben vehessék igénybe a gyermekek az átmeneti gondozást.

Igénybevevők létszámának alakulása

Év	Létszám	Gondozási napok száma
2015 év	60	2708
2016 év	44 (melyből 2 fő szülő)	3129
2017. I. félév	21 (melyből 4 fő szülő)	691

Az adatok alapján megállapítható, hogy bár az igénybe vevők létszáma számottevően nem változott az elmúlt évhez képest, a gondozási napok száma csökkent. Ennek háttérében a már említett felújítási munkálatok, valamint a magas számú krízishelyezés (a 21 fő gondozottból, 10 fő részesült ideiglenes gondozásban) állnak indokként.

A bekerülés háttérében meghúzódó okok esetében elmondható, hogy a szolgáltatás megtervezésének alapjául szolgáló, „klasszikusnak” mondható esetek, mint pl. a törvényes képviselő egészségügyi kezelése, szülői felügyelet hiánya, az elmúlt időszakban háttérbe szorulni látszik. A leggyakoribb bekerülési okok lakhatási gondok, valamint a családon belüli konfliktusok említhetőek. Amennyiben a továbbiakban is megfigyelhető lesz ez a növekvő tendencia, úgy ez újabb kihívásokat állít az átmeneti gondozást nyújtó szolgáltatók elé.

Gyermekek Átmeneti Otthonában elhelyezettek bekerülésének okai

Bekerülés oka	2015 év	2016 év	2017. I. félév
Szülők életvitele	5	1	2
Magatartási-, teljesítményzavar	-	3	-
Felügyelet hiánya	-	1	2
Bántalmazás gyanúja	6	3	-
Hosszabb kórházi kezelés	-	1	-
Lakhatási gondok	25	6	8
Családi konfliktus	24	5	5

A gondozott gyermekek életkori megoszlás alapján leginkább a 4-17 évesek köréből kerültek ki.

A kigondozás sikeressége paralel a gondozásban eltöltött idővel. Minél rövidebb ideig tartózkodik a gyermek átmeneti gondozásba, annál nagyobb a valószínűsége a családjába való visszagondozásnak. A kigondozás jellemző iránya tehát, továbbra is a család.

Kigondozás iránya, gondozás megszűnésének oka

Kigondozás iránya	2015 év	2016 év	2017. I. félév
Vérszerinti családba	25	22	11
Gyermekvédelmi szakellátás	3	7	3
Nagykorúvá válás miatt	-	1	-
Egyéb ok miatti kikerülés	-	7	3

Családok Átmeneti Otthona

Az otthonban 3 család egyidejű elhelyezésére van lehetőség, szükség szerinti ellátás mellett. A szülői kompetenciák és szerepek megerősítése a munka fókuszpontja, a lakhatási probléma megoldása mellett. A bekerülő családok többsége több éves szocializációs hátránnyal küzd, elsősorban a munka világába való beilleszkedés jelent nagyobb gondot a szülők számára.

Gondozott létszám alakulása

Gondozási év	Gondozott családok száma	Gondozott személyek száma	Gondozási napok száma	Kihasználtság %-ban
2015	5	19	3877	88,58%
2016	7	26	4039	93,49%
2017. I. félév	5	20		93,47%

A gondozott gyermekek életkor szerinti megoszlása

Gonozási év	0-5 év	6-13 év	14-18 év	Összesen
2015	4	5	2	11
2016	4	7	3	14
2017. I. félév	3	8	-	11

A vizsgált időszakban gondozott családok közül mindegyik maga kérvényezte az elhelyezését a CSAÓ-ban.

Kiváltó okok (halmozott adat)

Probléma megnevezése	2015 - 2017. év I. félév
szülők életvezetési problémája	18 család
elégtelen lakhatási körülmény	17 család
megromlott párkapcsolat	7 család

Jól látszik, hogy az elhelyezést továbbra is a nem megfelelő lakhatási körülmények, valamint a szülők életvezetési problémái indukálták.

2015-ben 3 család került kigonozásra. Az egyik család pályázat útján nyert krízislakásba, a másik két család albérletbe tudott költözni. 2016-ban 4 családnak szűnt meg a lakhatási jogosultsága, melyből 1 család önkormányzati bérleménybe, 1 család rokonokhoz, 2 család pedig albérletbe költözött. 2017. I. félévében 4 család került kigonozásra: 3 család albérletbe, 1 család pedig a nagyszülökhöz költözött.

Egyéb szolgáltatások

A Központ biztosítja a nyári szünet idejére a **gyermekek napközbeni felügyeletét**. Ennek keretében került sor a vizsgált időszakban a szünidőhöz kapcsolódó gyermekétkeztetésre is. A gyermekétkeztetés szabályai is változtak 2016. január 01. napjától.

2014-2015 között pályázati rendszer keretében kellett biztosítani a térítésmentes étkezést a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára. 2016-tól új jogintézményként jelenet meg a **szünidei étkeztetés**, mely jogosultak köre – fenntartói döntés értelmében - a **hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre terjedt ki térítésmentesen**.

A Csibész Családvédelmi Központ a 2013-as évtől szervezi a kerületben a nyári napközis tábort, közösen az Eötvös Loránd Általános Iskolával. A tábort igénybe vevők létszáma a 2015-ös évben 18102 fő volt, napi átlag 411 gyermek 2016-ban 15939 fő volt a táborban, ami a 45 működési nap átlagában napi 354 gyermeket jelentett.

A vizsgált időszakban 6 szüneti étkezés lebonyolítására került sor. A jogszabály ugyan csak a jogosultak nyilatkoztatását írja elő a Szolgáltatónak, azonban fenntartói döntés értelmében a teljes étkeztetés lebonyolítása is a Központ feladatai közé tartozik.

Étkezésben részesültek számának alakulása

	Szünet megnevezése	Igénylők száma
2016 év	Tavaszi	20
	Nyári	19
	Őszi	22
	Téli	23
2017. I. félév	Tavaszi	24
	Nyári	20

Sajátos szolgáltatása az intézménynek a **közérdekű munka** büntetésre ítélt személyeknek **munkahely biztosítása**, amit a 2016-os évtől kísérleti jelleggel került bevezetésre. A beszámoló idejéig 9 főre vonatkozóan történt meg az intézmény kijelölése BFKH Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály, Felnőtt korú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya részéről. Ez idáig 3 fő töltötte ki a büntetését.

Tervezett új szolgáltatások, a meglévők fejlesztésére irányuló elképzelések

- Kapcsolattartási ügyelet keretében pszichológiai tanácsadás
- Külső férőhelyek biztosítása a Családok Átmeneti Otthonából kikerült családok számára
- Iskolai és óvodai szociális segítő tevékenység bevezetése
- Munkaközvetítés hálózatos formában
- Közfoglalkoztatásba bevonni a Családok Átmeneti Otthonában elhelyezett felnőtteket
- Családterápia, párterápia biztosítása
- A pestszentimrei szervezeti egység épületének bővítése
- Helyettes szülő alkalmazása
- Szupervízió, szervezetfejlesztés, képzések biztosítása

3.2 Egyesített Bölcsődék Intézménye

3.2.1. Jogszabályi háttér

A bölcsődei ellátás keretében - ha a törvény kivételt nem tesz - a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani. A bölcsődei ellátás keretében ezen túl - szolgáltatásként - speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a

szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni. (Gyvt. 42. § (1) és (4) bekezdései)

A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014 (IV.30.) EMMI rendelet, mely 2015. január 1-től kötelező érvényű minden köz étkeztetőre, új szabályozást vezetett be.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gytr.) 6. számú melléklete szerinti nyilatkozattal nyújthatja be a szülő a normatív kedvezményre vonatkozó igényét.

3.2.2.. Az intézmény

Az intézményhálózat célja a kisgyermekes családok munkahelyi és társadalmi integrációjának elősegítése a családi nevelést segítve, erősítve – napközbeni ellátás keretében – a kisgyermek testi – lelki – szociális - emocionális és intellektuális fejlődését. Fontos, hogy a szolgáltatást (bölcsődei ellátás) nyújtó intézményeink segítséget, támogató háttérrel adjanak a szülőknek a gyermeknevelési kompetenciáik erősítéséhez, másrészt jelzőrendszerként működnek és képesek korai életkorban felismerni a gyermekek fejlődési elmaradásait. Így jellegénél fogva a bölcsődei ellátás preventív és korrektív feladatokkal bír.

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása a települési önkormányzat feladata, ennek érdekében, jogszabályi kötelezettségének eleget téve 2015. március 1-jétől a fenntartó **700 férőhelyen** biztosít bölcsődei ellátást.

Ellátási kötelezettség teljesítése

A bölcsődékben az éves kapacitásmutatót nagymértékben befolyásolja, hogy a nyári hónapokban kevesebb a gyermekek száma, valamint az őszi időszakban (szeptember-október) a folyamatos, szülővel történő fokozatos beszoktatás, mivel kevesebb a beíratott gyermekek száma. A férőhelyeket sem lehet minden esetben kihasználni, mert szinte minden bölcsőde fogad és ellát sajátos nevelésű igényű gyermekeket, mely az egyes csoportok létszámát alapvetően meghatározza. Jogszabály által ezekben a gyermekcsoportokban 10 gyermeknél több nem nevelhető-gondozható.

Bölcsődék kihasználtsága

Bölcsőde neve	Férőhely száma	2015 év		2016 év	
		Feltöltöttség %	Kihasználtság %	Feltöltöttség %	Kihasználtság %

Iciri-piciri	40	87,75	61,23	90,00 %	66,22 %
Erdei Kuckó	48	93,17	68,86	96,38 %	74,26 %
Csibekas	72	90,17	65,22	95,21 %	74,23 %
Hétszínvirág	72	90,41	70,27	90,17 %	68,30 %
Fecskefészek*	84	85,65	63,68	91,63 %	68,72 %
Micimackó	72	93,25	66,64	90,51 %	64,46 %
Csiga-biga	72	94,62	74,59	90,84 %	74,49 %
Bababirodalom	72+20**	98,78	79,02	97,09 %	85,96 %
Napsugár	96	87,04	60,57	81,08 %	57,12 %
Bambi	72	90,11	73,29	89,84 %	70,85 %
Összesen:	700	90,98	68,30	90,81 %	70,04 %

Bölcsőde neve	Férőhely száma	2017. I. félév	
		Feltöltöttség %	Kihasználtság %
Iciri-piciri	40	97,07	70,44
Erdei Kuckó	48	99,98	80,81
Csibekas	72	100,11	78,68
Hétszínvirág	72	101,71	78,60
Fecskefészek*	84	95,61	73,79
Micimackó	72	99,32	73,27
Csiga-biga	72	91,63	73,80
Bababirodalom	72+20**	99,85	88,90
Napsugár	96	88,26	69,02
Bambi	72	97,91	74,54
Összesen:	700	96,75	75,11

* integrált SNI gyerekek ellátása minden csoportban

** 20 férőhelyen szolgáltatások

A felvételi kérelmeken szereplő indokok közül továbbra is a munkavállalás az elsődleges.

A családok szociális helyzete, a gyermekszegénység megelőzése, az egyén munkaerő-piaci pozíciója és önmegvalósítása, a szülők egzisztenciális helyzetének megteremtése attól függ, hogy a szülők vissza tudnak-e illeszkedni a munka világába.

Teljesített gondozási napok alakulása (bölcsődei alapellátás)

Megnevezés	2015 év	2016 év	2017. I. félév
Teljesített gondozási napok	125155	112271	72536
Költségvetés szerinti osztószám	235	230	230
Normatíva igénylés alapja (1:2)	533	488	630,80

Bölcsődében elhelyezett gyerekek életkor szerinti megoszlása

Életkor	2015.05.31.	2016.05.31.	2017.05.31.
1 év alatt	--	--	1
12-23 hó	87	69	67
24-35 hó	378	410	366
36 hónapos és feletti	263	211	258
Mindösszesen	728	690	692

Valamennyi bölcsődében lehetőség van az eltérő fejlődésű gyermekek integrációjára. 2013. január hónaptól a kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal együttműködési megállapodás megkötésére kerület sor a bölcsődébe járó, fejlesztésre szoruló gyermekek érdekében. Zökkenőmentes a gyermekek ellátása, partneri az együttműködés.

Eltérő fejlődésű gyermekek száma

2015 év	2016 év	2017. I. félév
10 gyermek	19 gyermek	10 gyermek

Sérülésük jellegét tekintve, egyéb pszichés fejlődési zavar, beszéd, mozgás fogyatékoság, valamint autista gyermekek nevelését-gondozását végzik az intézmények.

Bölcsődei ételmezési tevékenységről

Az Egyesített Bölcsődék 9 főzőkonyhával és 1 tálalókonyhával rendelkeznek. Öt óvoda gyermekeinek étkeztetése a Fecskefészek bölcsőde konyhájáról biztosított. A gyermekek életkorát tekintve 5 hónapos kortól 6-7 éves korig biztosítják az étkeztetést. Közismert tény, hogy a betegségek nagy része összefügg a nem megfelelő táplálkozással. Ezt szem előtt tartva a 37/2014 (IV.30.) EMMI rendelet, mely 2015. január 1-től kötelező érvényű minden közétkeztetőre! Célja a közétkeztetés megújítása, korszerű, egészségesebb táplálkozás kialakítása,

mely egy egészségesen táplálkozó, étkezési kultúrával rendelkező felnövekvő generációt hordoz.

A bölcsődék táplálékintoleranciában szenvedő gyermekek számára is biztosítja a szakorvos által előírt étrendet. Ezen gyermekek étkeztetését kizárólag dietetikus vagy diétás szakács végezheti.

Bölcsődébe járó gyermekek étkezési napjai

2015 év	2016 év	2017. I. félév
111441	113904	65346

Óvodába járó gyermekek étkezési napjai

2015 év	2016 év	2017. I. félév
115.906	117.031	62.831

A Gyvt. módosítása 2015. szeptember 01-től kibővítette az ingyenes bölcsődei étkezésre jogosultak körét. A Gytr. 6. számú melléklete szerinti nyilatkozattal nyújthatja be a szülő a normatív kedvezményre vonatkozó igényét.

Étkezési támogatásban részesülők a bölcsődében (100%-os támogatás)

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek	Nagycsaládban élő gyermek	Tartós beteg vagy fogyatékossgal élő gyermek	Jövedelem alapján jogosult a szülő a 100%-os kedvezményre	Családban nevelkedő testvér tartósan beteg vagy fogyatékos
2015. szeptember 01-től – december 31-ig	26 fő	77 fő	22 fő	271 fő	8 fő
2016	29 fő	140 fő	41 fő	489 fő	13 fő
2017. I. félév	16 fő	72 fő	17 fő	278 fő	6 fő

Bababirodalom Bölcsőde Szolgáltató Részleg

A szolgáltatások biztosítása nem veszélyeztetheti a bölcsődei ellátás keretében kötelezően nyújtandó ellátás biztosítását. A szolgáltatásokért külön térítési díj kérhető.

Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei

csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás. Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg a rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát.

A gyermekhotel olyan gyermek részére nyújt a szülő által igényelt időtartamú, de akár huszonnégy órás folyamatos ellátást, akiről szülője elfoglaltsága miatt átmeneti ideig nem tud gondoskodni. A szolgáltatás hétvégén és ünnepnapon is biztosítható, időtartama azonban gyermekenként egy nevelési éven belül nem haladhatja meg a tíz ellátási napot.

Más gyermeknevelést segítő szolgáltatás a játszócsoport, a nevelési tanácsadás, valamint a játék- és eszközkölcsonzés. A játszócsoportban a gyermek és a szülő együttes játéklehetősége - a kisgyermeknevelő, bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy segítségével - biztosítható önálló csoportban, vagy a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoportban, de nem a bölcsődei ellátás nyújtásával azonos időben. (NMr. 40. §)

A Szolgáltató Részleg 2007. március 5-től áll a kerületi családok rendelkezésére, rugalmas napközbeni ellátásokat biztosítva, a családok igényeihez igazodva.

Szolgáltatások

2015.01.01-2015.12.31.

Igényelt Szolgáltatások fajtái			alkalom
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal			326
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal			832
Baba-Mama klub			252
Hétfégi családi rendezvény			1
„Nyári vakáció” bölcsőde - óvoda nyári zárása idején	Június	16 gyermek	230 nap
	Július	40 gyermek	350 nap
	Augusztus	13 gyermek	65 nap

2016.01.01-2016.12.31.

Igényelt Szolgáltatások fajtái		alkalom
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal		490
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal		1402

Baba-Mama klub			329
Hétfégi családi rendezvény			nem volt
„Nyári vakáció” bölcsőde - óvoda nyári zárása idején	Június	31 gyermek	155
	Július	38 gyermek	225
	Augusztus	17 gyermek	170

2017.01.01-2017.06.30.

Igényelt Szolgáltatások fajtái			alkalom
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal			469
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal			727
Baba-Mama klub			154
Hétfégi családi rendezvény			1
„Nyári vakáció” bölcsőde - óvoda nyári zárása idején	Június	-----	-----
	Július	-----	-----
	Augusztus	-----	-----

A **gyakorlatra érkező fiatalokat**, magas színvonalú elméleti és gyakorlati tudással rendelkező, tapasztalt kisgyermeknevelők, gyakorlatvezető pedagógusok, tereptanárok fogadják. A gyakorlat során végig követik a kisgyermeknevelői munkakörrel járó feladatokat. Megismerik az ágazathoz kapcsolódó, törvényeket, szabályzatokat, dokumentációs feladatokat. A gyakorlat végére fontos, hogy kialakuljon a hallgatóban, hogy a kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Nevelői attitűdje elfogadó–engedékeny.

Kisgyermeknevelői szakon, szakmai gyakorlatra fogadott hallgatók száma „Együttműködési Megállapodás” alapján

Oktatási Intézmény	2015 év	2016 év	2017. I. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem	17 fő	28 fő	9 fő
Károli Gáspár Református Egyetem	4 fő	4 fő	2 fő

Apor Vilmos Katolikus Főiskola		1 fő	
Klebelsberg Kuno Szakközépiskola	12 fő		
Pannon Kincstár Tanoda	2 fő	2 fő	
Raul Wallenberg Szakközépiskola	12 fő		1 fő
Szinapszis Szakképző Iskola	3 fő		
Meta-don bosco szakközépiskola		5 fő	
Dorkisker oktatás	9 fő	4 fő	
Szent István Egyetem	1 fő		
Mínerva Érettségizettek Szakközépiskolája	1 fő		
Kapos felnőtt képző			2 fő
Debreceni Egyetem			1 fő
Összesen	61 fő	44 fő	15 fő

Iskolai Közösségi szolgálatra érkező hallgatók számának alakulása

2015 év	2016 év	2017. I. félév
22 fő	60 fő	12 fő

Közösségi szolgálat céljai:

- érzékenyítés a nyitottság és a társadalmi különbségek területén,
- demokratikus partneri kapcsolat kialakítása,
- élménypedagógia megismerése
- együttműködés, kooperáció és kölcsönösség kialakítása

Jövőbeli elképzelések, célkitűzések

- Energetikai pályázaton keresztül a még szigetelésre, fűtőkorszerűsítésre szoruló intézmények felújítása (Napsugár bölcsőde, Bambi bölcsőde)
- Belső nyílászárók (ajtók) folyamatos cseréje
- Intézmények meleg burkolatának folyamatos cseréje
- Gondozási tevékenységekhez nélkülözhetetlen gyermekfürdőszobák felújítása
- Az intézmények fenntartási költségének csökkentése (locsoló vízmérők felszerelése)
- Játékpark folyamatos fejlesztése, bővítése és állagmegóvása
- Munkatársak rekreációjának elősegítése

- Munkatársak komfortérzetének növelése (dolgozói öltöző és zuhanyzó felújítása)
- Munkatársak képzettségének növelése

3.3. Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősült a bölcsődei és óvodai ellátásban, valamint iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. A fogyatékos gyermekek számára sajátos szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.

A családi napközi – az alapellátáson túli szolgáltatásként – speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatással segítheti a családokat. A családi napközi működhet az ellátást nyújtó saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben.

A családi napköziben – a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva – legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő.

Kerületünkben működő családi napközik:

- Dominó Családi Napközi-Játszóház 1182 Bp.,Torda u. 20.
- Kalimpa Családi Napközi és Játszóház 1182 Bp., Kossuth L. u. 180/B.
- Karate Kölyök Családi Napközi 1183 Bp.,Korpona u. 5.
- Vackor-Kuckó Családi Napközi és Játszóház 1185 Bp., Üllői u. 672.
- Kiskópé Családi Napközi 1181 Bp., Katona J. u. 5.
- Nagykópé Családi Napközi 1181 Bp., Katona J. u. 5.
- Gyermeksziget Családi Napközi 1181 Bp., Dráva u. 69.

3.4 Gyermekünk érdekében

Gyermekétkeztetés

Az **Önkormányzat saját költségvetése** terhére 2016 évben **279.000.000.-Ft-al** (2015 évben 198.000.000.-Ft-al) járult hozzá a gyermekek étkezési térítési díjához.

Az Egyesített Bölcsődék tagintézményeiben saját konyháról biztosított a gyermekek étkeztetése. A Fecskefészek Bölcsőde konyhájáról 5 óvoda (Bóbita, Eszterlanc, Pitypang, Robogó és a Vándor Óvoda) kapja meg a napi 3x-i étkezést. A többi óvodás gyermek részére az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. biztosítja (főzi és szállítja) a napi 3x-i étkezést.

Az iskolákban (általános és középiskola) 3 szolgáltató biztosított napi 1x-i vagy 3x-i ellátást. Így az Eurest Étteremüzemeltető Kft., az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt., illetve Vecsés Város Önkormányzata. Vecsés Város Önkormányzatával 2016. december 31. napjával megszűnt a szerződés. Azokban az iskolákban, ahol az étkeztetést ezidáig Vecsés Város Önkormányzata végezte, az étkeztetés feladatellátás biztosítása átmenetileg szerződés szerint az Eurest Étteremüzemeltető Kft. útján biztosított.

A speciális étrendre szoruló, bölcsődékben elhelyezett gyermekek étkeztetését minden intézmény a saját konyhájáról biztosította. Szakképzett élelmezésvezetők-dietetikusok felügyelik a korszerű gyermekétkeztetés és az Országos Tisztiorvosi Hivatal 1/2011. sz. Normatív Utasításában előírt követelmények betartását. A speciális étrendre szoruló gyermekek étkezését szakorvosi vélemény alapján biztosítják. Az elmúlt évek problémája volt a diétás étkeztetés megoldatlansága. Azon gyermekek részére, akik diétás étkeztetést igényelnek az Eurest Étteremüzemeltető Kft., valamint 2016. szeptember hónaptól három óvodában és a SOFI-ban (Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. szolgáltató.

A Budapest Főváros XVIII. kerületi SOFI (Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) tanulóinak étkeztetése a saját főzőkonyha megszűnésével 2016. szeptember 1. napjától szintén vásárolt szolgáltatás útján biztosított. Részükre az étkeztetést továbbra is térítésmentesen biztosítja az Önkormányzat.

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

- ab)* tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékka csökkentett összegének 130%-át vagy
ae) nevelésbe vették;
b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
bb) nevelésbe vették;
c) azon *a)* és *b)* pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
da) nevelésbe vették, vagy
db) utógondozói ellátásban részesül.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

- a)* az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés *b)* pont *ba)* alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
c) az (1) bekezdés *a)*, *b)* és *d)* pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Az önkormányzat a gyermek egyéni rászorultsága – a család szociális körülményeinek vizsgálata és az intézmény vezetőjének javaslata – alapján további kedvezményt biztosíthat.

Gyermekétkeztetés az intézményekben

Intézmény	Étkeztetésben részesülők száma		100 %-os kedvezményben részesülők száma		50 %-os kedvezményben részesülők száma	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Bölcsőde	474	495	105	292	46	megszűnt
Óvoda	3093	3034	728	1778	306	megszűnt

Iskola	5550	5755	697	583	1370	1472
Összesen	9117	9284	1530	2653	1722	1472

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat

A szociálisan rászorult, felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató, vagy felvételi előtt álló fiatalok támogatására adott lehetőséget a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat. Az Önkormányzat **2015 évben 98 fő részére 10 millió forint, 2016 évben összesen 73 fő részére 10 millió forint** összegben biztosított támogatást.

Kerületi általános iskolába járó gyermekek természetbeni támogatása az iskolakezdésre

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tartja, hogy megteremtse, lehetőségeihez mérten elősegítse az iskoláskorú gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételeket, pénzügyi támogatást nyújtson a kerületben élő gyermekek nyári szünidejének tartalmas eltöltéséhez, valamint csökkentse az iskolakezdés szülőkre nehezedő terheit:

- **tanévkezdéskor minden általános iskolai tanuló részére tíz füzetből álló füzetcsomag**, mely hozzávetőlegesen **8,5 millió forint** összegű kiadást jelentett,
- 20%-os kedvezmény egyszeri belépésre a Bókay Kalandparkba,
- ingyenes belépő a Bókay-kert Park Uszoda és Strandra.

Gólyahír program

Az Önkormányzat elkötelezett a felnövekvő nemzedékek iránt, ezért anyagi lehetőségeit figyelembe véve szeretne minden lehetőséget megragadni ennek kifejezésére. A „Gólyahír” Program a XVIII. kerületben élő fiatal családok gyermekvállalásának ösztönzése miatt indult el, melynek keretében az Önkormányzat a családba érkező **újszülött gyermekek fogadásához** kíván segítséget nyújtani egy ajándécsomag formájában.

Az ajándécsomagra jogosult az az újszülött gyermek,

- aki 2015. szeptember 1. napján vagy azt követően született, és
- akinek legalább az egyik szülője az újszülött gyermek születésének időpontjától Budapest XVIII. kerületi bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen Budapest XVIII. kerület közigazgatási területén az újszülött gyermekkel egy háztartásban él.

Az ajándécsomagot az újszülött gyermek születését követő 90 napon belül lehet igénybe venni egy alkalommal.

A 2015. januárjában megalakult Egészségügyi Tanácsadó Testület gyermekorvos, illetve védőnő tagjainak javaslata alapján került meghatározásra az ajándécsomag tartalma, mely babaápolási cikkeket - digitális lázmérő, kézfertőtlenítő kendők, babatörlőkendők, steril mull lapok, Sudocrem, pelenka alátét, fertőtlenítő oldat -, valamint fürdőlepedőt és egy nagy méretű hűtőmágnest tartalmaz. A mágnesen a szilárd táplálékok bevezetési ideje (milyen táplálékot hány hónapos kortól lehet adni a csecsemőnek) és a gyermekorvosi ügyeleti

telefonszámok szerepelnek, valamint a csomagba bekerülnek különböző tájékoztató anyagok a babák gondozásával kapcsolatban.

2016 év nyara óta a Gólyahír ajándécsomagba bekerült a dr. Cseh Áron, dr. Krivácsy Péter és dr. Szabó Attila szerkesztésében megjelent „Mit tegyek, ha beteg a gyermekem?” című könyv, mely a gyermekkori betegségek és sürgősségi élethelyzetek otthoni megoldásához nyújt szakzerű és közérthető tanácsokat.

Éves szinten az Önkormányzat **7,5 millió forint** összeget fordít a támogatásra.

Nyári életmód tábor

Az Önkormányzat évek óta pályázati keretek között támogatja a nyári életmód tábort, melynek **alapprogramja az egészséges életmód, a táplálkozás, az egészségmegőrzés és az egészségfejlesztés**. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a legnépszerűbb pályázati kategória az életmód és egészségnevelő táborok szervezése volt. 2016 évben a támogatási összeg **5 millió forint** volt, amelyből 3 millió forintra a kerületi intézmények (óvodák, iskolák, egészségügyi szolgáltatók, család- és gyermekvédelmi szolgáltatókkal foglalkozó intézmények), 2 millió forintra pedig a kerületben tevékenykedő civil szervezetek pályázhattak. A megjelent felhívásra összesen 13 pályázat érkezett, amelyből 3 alapítvány által tett pályázat volt. A táborozás nagyon sok gyermeknek szerzett örömet, a programok színesek és változatosak voltak, legtöbbjük számára ez volt az egyetlen lehetőség a nyaralásra.

Humán Papillóma vírus elleni védőoltás támogatása fiúk részére

Az Önkormányzat 2010 év óta teljes mértékben átvállalta az **általános iskola 7. osztályába járó és állandó kerületi lakóhellyel rendelkező leánygyermek**ek humán papillóma, illetve a condyloma vírus elleni védőoltásának költségeit. Az ingyenesen igénybe vehető HPV elleni védőoltások beadása a leánygyermekek számára befejeződött, ezért az Önkormányzat úgy döntött, hogy teljes mértékben átvállalja az **általános iskola 7. osztályába járó** és állandó kerületi lakóhellyel rendelkező **fiúgyermek**ek humán papillóma, illetve a condyloma vírus elleni védőoltásának költségeit. Az Önkormányzat 2016 évi költségvetésében az oltóanyagra **18 millió forint** állt rendelkezésre.

Önkormányzat tulajdonában lévő helyiség kedvezményes bérbeadása

A Szeged-Csanádi Egyházmegye által fenntartott **Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató** az Önkormányzat tulajdonában álló helyiségek bérletét pályázat útján nyerte el. A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgálati Egyesület mintegy 4000 családjából kiemelt gyerekekről gondoskodik, tevékenységének középpontjában a nevelőszülői hálózat működtetése áll, emellett a nevelőszülők és az általuk befogadott gyermekek életét, mindennapjait segítik nevelőszülői tanácsadók támogatásával, valamint segítenek megvalósítani a vér szerinti

szülőkkel való kapcsolattartást. Az Önkormányzat az Egyesület részére **a helyiségeket 50%-os kedvezményrel adta bérbe** határozott időre.

Tehetségkutatás és tehetséggondozás

Az Önkormányzat által létrehozott közalapítványok fő programja a kerületben élő tehetséges fiatalok felkutatása.

A **Közoktatásért Közalapítvány** célja a tehetségkutatás, tehetséggondozás, a tanulási, beilleszkedési zavarok korrekciója, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos teendők.

A **Közművelődési és Sport Közalapítvány** célja Pestszentlőrinc-Pestszentimre közművelődésének, művészeti életének átfogó és folyamatos, nyitott pályázati rendszer kertében történő támogatása, a társadalmi, a civil és egyéni kezdeményezések megvalósításának elősegítése, rendezvények szervezése és támogatása, a kiemelkedő teljesítmények elismerése.

Megvalósult támogatások:

- 101 nehéz szociális körülmények között élő gyermek iskolakezdési támogatása,
- 4 gyermek támogatása zene és képzőművészeti területen,
- környezettudatos szemlélet – 16 óvoda támogatása,
- „Jó tanuló – Jó sportoló” pályázaton 6 tanuló részesült elismerésben,
- „Múzeumi séták Budapesten” pályázaton 1.308.550.-Ft talált gazdára,
- Gyermek és Ifjúsági Művészeti Találkozó – 4 nyertes pályázó,
- Iharos Sándor sportösztöndíj pályázaton 18 tehetséges sportoló kapott támogatást.

4. Szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátás

4.1. Jogszabályi háttér

Az Önkormányzat fenntartásában működő Szociális Szolgálatok az általuk biztosított alapszolgáltatásokat, valamint a szakosított ellátást az Szt., valamint a végrehajtási rendeletek mindenkor hatályos szabályozásában foglaltaknak megfelelően szervezi és működteti.

A szociális alapszolgáltatásokra és a szakosított ellátásra vonatkozó jogosultsági feltételeket, a fizetendő térítési díjat a Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről és térítési díjairól szóló többször módosított 12/2008. (IV.22.) önkormányzati rendelete határozza meg. Az Önkormányzat rendeletét minden évben a magasabb szintű jogszabályi előírásoknak megfelelően felülvizsgálja és a térítési díjak vonatkozásában a szükséges korrekciókat elvégzi.

Szociális alapszolgáltatás:

- szociális étkeztetés,
- nappali ellátás
 - idős személyek részére,
 - fogyatékkal élő személyek részére,
 - demens személyek részére,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Szakosított ellátás:

- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartott családtagjaik részére tartósan vagy átmenetileg nem képesek biztosítani. Szükséges különösen a koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt nehéz helyzetben lévő személyek részére biztosítani. (Szt. 62. §)

Nappali ellátás

Egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére napi életritmust biztosító közösségi szolgáltatások nyújtása. (Szt. 65/F. §)

Házi segítségnyújtás

A szolgáltatást igénybe vevő személy részére saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Biztosítani kell az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást. (Szt. 63. §)

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését. (Szt. 65. §)

Átmeneti elhelyezés nyújtó intézmény - Időskorúak gondozóháza

Azoknak az időskorú személyeknek, valamint nagykorú beteg személyeknek az átmeneti ellátását szükséges biztosítani, akik önmagukat otthonukban betegségük miatt, vagy más okból időlegesen nem képesek ellátni. (Szt. 82. §)

4.2. Intézményi működés

A Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat Képviselő-testülete a 141/2012. (IV. 26.) számú határozatával döntött az Egyesített Szociális Központ átalakításáról.

Az átszervezéssel összefüggésben a fenntartó részéről megfogalmazott elvárások az új intézmények felé a következők voltak:

- a lakosság igényeinek minél szélesebb körű és komplexebb kielégítésére törekedjenek és annak hatékony szervezésére,
- az egységes szakmai munka színvonala emelkedjen,
- az új intézmények szolgálatként működjenek,
- tegyék lehetővé a költséghatékony működést,
- a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás együttműködve közvetlenül tudjon segíteni a gyermekes családok problémáinak megoldásában, fedjék le a családközpontú szemléletre épülő komplex családgondozást és közösségi munkát,
- a kerület szociális ellátórendszerének átszervezésével a szakmai szemléletváltás megvalósulása a hatékonyabb működést segítse elő.

2017. január 1. napjával működő Szolgálatok:

Somogyi László Szociális Szolgálat

Gyöngyvirág Szociális Szolgálat

Telephelyei: Reménység Nappali Szolgálat

Borostyán Nappali Szolgálat

Életfa Szociális Szolgálat

Telephelyei: Napraforgó Nappali Szolgálat

Ezüstfenyő Nappali Szolgálat

A Szolgálatok a Képviselő-testület által jóváhagyott utca jegyzék alapján végzik a szociális alapszolgáltatások ellátását.

Gyöngyvirág Szociális Szolgálat

A Szolgálat 2012. szeptember 1. óta működik Gyöngyvirág Szociális Szolgálat néven. Az intézmény jogelődje 2012. augusztus 31-ig az Egyesített Szociális Központ volt. A Szolgálat feladata illetékességi területén szociális alapszolgáltatások közül az étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek és fogyatékosok nappali ellátásának megszervezése és működtetése. Feladatait 2016. december 31-ig a Budapest, XVIII. ker. Marosvásárhely utca 6-8. szám alatt lévő székhely intézményben, valamint a Budapest, XVIII. ker. Fogaras utca 1. szám alatti telephely intézményben látta el. A székhely intézményben a fogyatékosok nappali ellátása, a házi segítségnyújtás és a központi irányítás szakmai egységei működnek. A telephely intézményben kerül megszervezésre az étkeztetés és 50 férőhelyen az idősek nappali ellátása. 2017. január 1. napjától a Borostyán Szociális Szolgálat összevonásra került a Gyöngyvirág Szociális Szolgálattal. Az összevonást követően a Borostyán Nappali Szolgálat szakmai feladatai nem változtak, továbbra is ellátja az étkeztetés, idősek nappali ellátása és házi segítségnyújtás szociális alapszolgáltatásokat.

Pest megyei és Budapesten élő lakosok részére pedig az **értelmi sérültek nappali ellátását**, amely keretében középsúlyos felnőtt értelmi sérültekről gondoskodik.

A Szolgálat a szociális alapszolgáltatásokon kívül a fenntartó által biztosított forrásból **személyszállítási szolgáltatást** működtet a szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételének elérhetősége érdekében. A személyszállítást két Ford Tranzit mikrobusszal biztosítják, az egyik gépjárművel lehetőség van mozgáskorlátozottak szállítására.

Étkeztetés

Az étkeztetés keretein belül napi egyszeri két-, illetve esetenként háromfogásos, meleg ebédet biztosít a Szolgálat az ellátást igénybe vevők részére.

Az ellátást három módon biztosítják:

- az ellátott lakására szállítva, ha azt az igény bevezető kora vagy egészségi állapota indokolja,
- az ebéd kiosztás helyén helyben elfogyasztva,
- saját ételhordóban elszállítva.

Az alapszolgáltatás biztosításához a készítelt az EUREST Étteremüzemeltető Kft-től vásárolják, amely a kerületben működő főzőkonyhájáról szállítja a készítelt a Reménység és a Borostyán Nappali Szolgálat tálalókonyhájára. A kész étel a tálalókonyhán kerül kiosztásra, kivéve a házhoz szállított étkezés keretében biztosított étel, amelyet az EUREST Kft. főzőkonyhájáról szállít házhoz a MURAVID Bt.

Étkeztetés keretében igény szerint 5, 6 illetve 7 napos ellátást biztosítanak ellátottjaik részére. Szakorvosi javaslatra az ellátást igénybe vevők diétás étkeztetéséről is gondoskodnak. A tálalókonyhákban a HACCP minőségellenőrzési rendszer szerint történik az étel kiosztása.

Étkeztetés (adagszám)

	Helyben fogyasztással				Elvitellel				Kiszállítással				Összesen			
	2014	2015	2016	2017. 09.30.	2014	2015	2016	2017. 09.30.	2014	2015	2016	2017. 09.30.	2014	2015	2016	2017. 09.30.
Rem.	7033	7186	5930		25393	19197	14605		22851	21173	19711		55277	47556	40246	25753
Bor.	5 017	2 485	2398	3863	17 027	7 522	5146	6026	16 527	8 251	8754	12447	38571	18258	16298	22336
Össze-sen													93848	63854	56544	48089

Étkeztetésben részesülők ellátotti létszámának alakulása

Szociális alapszolgáltatás	2014 év	2015 év	2016 év	2017.09.30
Borostyán	134	124	116	104
Reménység	178	151	134	134

A táblázat adataiból megállapítható, hogy az étkeztetést igénybe vevők száma és az éves adagok száma jelentősen lecsökkent. 2014-ben 93848 adag ételt biztosítottak, 2017. szeptember 30-ig az adagok száma 48089 volt.

Megállapítható, hogy az **étkeztetést igénybe vevők száma** az elmúlt négy évben jelentősen **lecsökkent**. 2014-ben 312 fő vette igénybe a szolgáltatást, 2017. szeptember 30-i adatok alapján az igénybe vevők száma már csak 238 fő.

Az étkeztetés igénybe vétel csökkenésének **lehetséges okai:**

- az ellátást igénybe vevő célcsoport megváltozott, kevesebb az aktív korú, munkanélkülisége miatt ellátásban részesülő, valamint a magasabb jövedelemmel rendelkező idős lakosok más étkeztetési formát választanak,
- személyi térítési díjak mértéke,
- az étel minőségének romlása, étlapok egysíkúak (fűszerek hiánya),
- más étkeztetést biztosító piaci szolgáltatók nagy számban történő megjelenése,
- az ellátás igénybe vételére való jogosultság változása.

A szolgáltatás igénybe vételének csökkenését nem csak az igénybe vételek száma mutatja, hanem az ellátást kérelmezők számának csökkenése is.

Étkeztetésben újonnan részesítettek és megszűnések száma

	2014 év		2015 év		2016 év		2017. 09. 30.	
	felvétel	megszűnés	felvétel	megszűnés	felvétel	megszűnés	felvétel	megszűnés
Gyöngyvirág	36	50	17	39	24	40	19	34
Borostyán	51	75	30	41	28	43	24	27

A szolgáltatás ellátotti körének bővítése érdekében szükséges intézkedések:

- szolgáltatás keretében biztosított készlet minőségének javítása,
- változatos étlap összeállítása,
- az ellátásért fizetett személyi térítési díj felülvizsgálata, lehetőség szerinti csökkentése,
- az étel szállításhoz adódó problémák megoldása,
- a 65. életévet betöltött kérelmezőknél a háziorvosi igazolás elfogadása a szakorvosi szakvélemény helyett.

Házi segítségnyújtás

A szolgáltatás célja, hogy házi segítségnyújtás keretében saját lakásukon nyújtsanak segítséget azoknak az embereknek, akik koruk, egészségi állapotuk miatt önmagukat ellátni nem képesek. E tevékenység magában foglalja mindazokat a feladatokat, amelyeket a háztartásokban általában a családtagok végeznek az idős családtagok ellátása során. A gondozók elsősorban ahhoz nyújtanak segítséget, hogy az igénybe vevő szükségletei saját környezetében, életkorának, egészségi állapotának, élethelyzetének megfelelően kerüljenek kielégítésre. A gondozási feladatok köre az emberi szükségletek minden egyes elemének kielégítését felöleli.

A cél - egyben az ellátott akarata is -, hogy a házi segítségnyújtás tartalmazza mindazokat a tevékenységeket, melyek hozzásegítik az idős embert ahhoz, hogy élete végéig megőrizhesse önállóságát és az otthonában maradjon.

Az ellátás kérelemre, a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendeletben meghatározottak szerint történik. Az ellátás idejét és tartalmát az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII.22.) SZMM rendelet (továbbiakban: SZMM rendelet) 3. számú mellékletét képező Értékelő adatlap kitöltésével a rendeletben foglalt gondozási szükséglet vizsgálat alapozza meg, eszerint biztosítható a személyi gondozás vagy szociális segítség.

2014 és 2017. szeptember 30. közötti időszakban a legjellemzőbb gondozási tevékenységek és résztvétevényiségek az alábbiak voltak:

- füröszítés, mosdatás,
- mobilizálás, lakáson belül és kívül,
- ügyintézés (gyógyszerkiváltás, gyógyszeríratás, posta),
- inkontinens beteg ellátása,
- ágynemű csere,
- bevásárlás,
- mentális gondozás

Az elmúlt két évben a házi segítségnyújtás szakmai szabályai jelentősen megváltoztak, a jogszabályokban a **gondozási tevékenységek** két csoportra bontva, **szociális segítség**re és **személyi gondozás**ra vonatkozóan kerültek meghatározásra. A gondozási szükséglet vizsgálatok tartalma is megváltozott. A 14 kérdésből álló felmérő lapot a vezető gondozó és az ellátott házi orvosa tölti ki. A felmérés eredménye határozza meg, hogy az ellátott részére személyi gondozás vagy szociális segítség, esetleg mindkettő biztosítható. A szükséglet vizsgálatot minden ellátottnál elvégezte a Szolgálat.

A szolgálat működési engedélyében foglaltak alapján 13 gondozónő és két vezető gondozó naponta maximum 109 fő idős, rászorult ellátotról gondoskodhat házi segítségnyújtás keretében. A gondozási tevékenységet napi, heti rendszerességgel végzik a gondozónők. Jellemzően naponta egy gondozottnál egy látogatás történik. Az egészségi állapotuk miatt teljes ellátást igénylők esetében, amely az ellátottak kb. 2-3 %-a, napi két látogatás történik.

A látogatások száma 2015-ig növekedett, 2014-ben 12925, 2015-ben 13239 alkalom volt. A 2016 évi jogszabályi változás előírta az ellátást igénybe vevők gondozási szükségletének felülvizsgálatát, amely azt eredményezte, hogy a szükséglet vizsgálatot követően az ellátást igénybe vevők száma és a napi látogatások száma csökkent. Ezzel szemben ez egy ellátottra jutó gondozási idő növekedett. A változás azt mutatja, hogy az ellátó rendszerben a magasabb

gondozási szükséglettel rendelkező, elsősorban személyi gondozásra szoruló ellátottakról gondoskodnak. 2017-ben **egy szociális gondozó naponta átlagosan 5 ellátottról gondoskodik**, egy ellátottra fordított gondozási idő átlagosan 1 óra.

Házi segítségnyújtás (látogatások száma)

	2014 év	2015 év	2016 év	2017.09.30.
Gyöngyvirág	12925	13239	8463	6864
Borostyán	6 221	5 757	4 084	3551

Az ellátás igénybevétele egyszerű, átlátható, ezért a gondozásra szoruló pár nap alatt, de, ha az egészségi állapota indokolja, még aznap hozzájut a segítséghez. Minden ellátásra jogosult rászorulóknak segítséget nyújtanak, jelenleg nincs házi segítségnyújtás ellátásra várakozó személy.

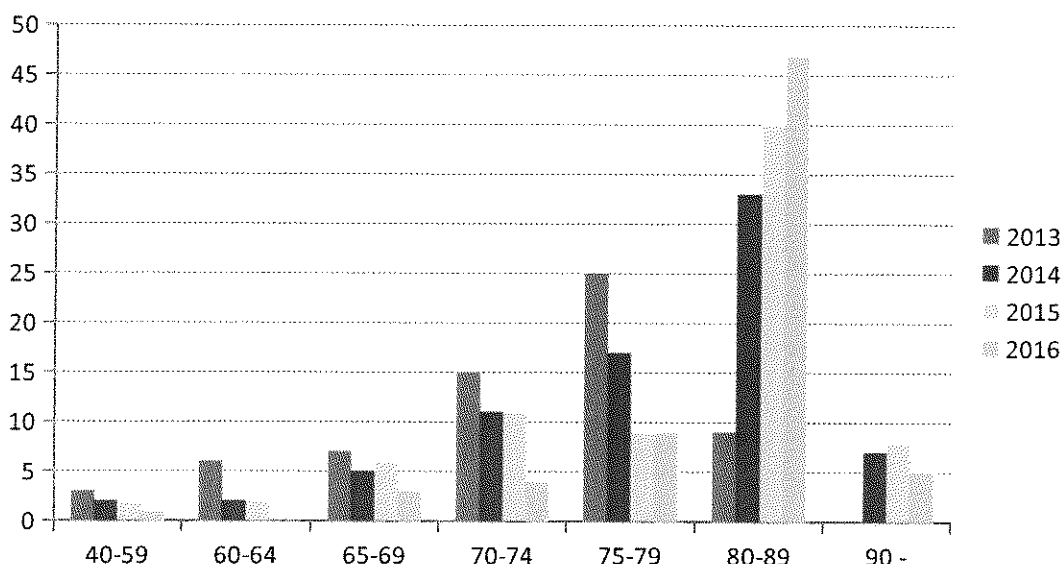
2014 év és 2015 év között a házi segítségnyújtást újonnan igénybe vevők adatait és az ellátás megszűnését tartalmazó adatokat a következő táblázat mutatja. Az ellátást igénylők száma 2014-ben jelentősen megnőtt az előző évekhez képest, ez a tendencia ugyan kisebb mértékben, de 2015-ben is megmaradt. 2016-ban az ellátást igénybe vevők gondozási szükséglet felülvizsgálatát írta elő a jogszabály, amely során több ellátott gondozási szükséglet vizsgálatának eredménye nem teszi lehetővé a szolgáltatás további biztosítását, ezért az ellátásból kikerülők száma 2016. I. negyedévében megnövekedett. A 2017-es adatokat vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az házi segítségnyújtást igénybe vevők száma az előző évhez képest **nem változott jelentős mértékben**.

Házi segítségnyújtásban újonnan részesítettek és a megszűnések száma

	2014 év		2015 év		2016 év		2017.09.30.	
	új	megszűnt	új	megszűnt	új	megszűnt	új	megszűnt
Gyöngyvirág	48	36	22	24	33	40	19	20
Borostyán	21	21	23	28	24	24	16	12

Az ellátottak kor szerinti megoszlását az alábbi grafikon mutatja. Az adatokból kitűnik, hogy a házi segítségnyújtást igénybe vevők köre az előző évekhez hasonlóan a **75-90 év közötti korosztályból** kerül ki.

Életkor szerinti megoszlás

A szolgáltatás gyors, hatékony, adekvát ellátást nyújt az arra rászorulóknak.

A 2013-ban, 2015-ben és 2017-ben végzett elégedettségi vizsgálat eredménye azt mutatta, hogy az ellátást igénybe vevők és hozzátartozóik elégedettek a szolgáltatással, jónak és hasznosnak tartják a részükre nyújtott segítséget.

2017-ben jelentős módosítás történt a jogszabályok változása következtében, azonban az intézmény felkészült és szakmai munkáját továbbra is a jogszabályban meghatározottak szerint végezi.

Nappali ellátások

A Szolgálat két nappali ellátást nyújtó szolgáltatást működtet: a szolgálat székhelyén egy 30 férőhelyes napközit az értelmi fogyatékosok részére, a Fogaras utca 1. és a Címer utca 88. szám alatti telephelyeken pedig egy **50 férőhelyes** nappali ellátást nyújtó szolgáltatást az idősek részére.

Fogyatékosok nappali ellátása

A **fogyatékkal élők nappali ellátását** az Önkormányzat a Gyöngyvirág Szociális Szolgálat Gyöngyvirág Nappali Szolgálatában biztosítja az önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére, melynek keretében lehetőség van a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére.

Az ellátottak gondozását, fejlesztését terápiás munkatársak, gyógypedagógiai asszisztens, gyógy-masször, terapeuták és gondozónők végzik.

Egyéni és csoportos fejlesztő, szinten tartó foglalkozások szervezése történik, melynek keretében zenei foglalkozás, környezet- és egészségnevelés, életvitel, kreativitás, önkifejezés fejlesztése, táncterápia, gyógy-lovaglás, kutya-terápia, kézműves foglalkozás szerepel.

A **harminc férőhelyes** intézményben jelenleg 33 fő van felvéve és 9 fő előjegyzésben várakozik az ellátás igénybevételére. A 2013 év és 2016 év közötti látogatások számát az alábbi táblázat mutatja. A táblázat adataiból megállapíthatjuk, hogy a napközi igénybevétele az elmúlt években jelentősen nem változott. Ez annak tudható be, hogy az ellátottak köre sem változott jelentősen. 2016-ban 4 fő ellátása megszűnt, 1 főnek lakóhelyváltozás és 2 főnek egészségromlás miatt, 1 fő más, szociális foglalkoztatást is biztosító intézménybe távozott. A megüresedett férőhelyekre 2 új ellátottat vettek fel, a decemberben távozókat helyét 2017-ben az év első hónapjaiban töltötték be.

Nappali ellátás (látogatások száma)

	2014 év	2015 év	2016 év	2017.09.30.
Gyöngyvirág Szociális Szolgálat ÉNO	5716	5787	6028	4362

Az ellátottak nemek szerinti megoszlásában nem történt jelentős változás az elmúlt két és fél évben. Ez vonatkoztatható a kor szerinti megoszlásra is. A kor szerinti megosztásban a táblázatban meghatározott életkori kategóriák szerint valóban nincs változás, de elmondhatjuk, hogy az ellátottak életkora növekszik, hiszen a 18-39 év közötti korosztályba tartozók túlnyomó többsége már harminc év körüli, **az átlag életkor 35,21 év.**

A nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők nem szerinti megoszlása

Ellátottak száma	2014 év		2015 év		2016 év		2017.09.30.	
	33		33		31		33	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	18	15	19	14	17	14	17	16

Ellátottak kor és nem szerinti megoszlása (2017. 09. 30.)

Kor	Férfi	Nő	Összesen
18-39 éves	12	10	22
40-59 éves	4	6	10
60-64 éves	1	-	1
Összesen	17	14	33

A napközi szolgáltatásainak színvonala jó, amely a szakmájuk iránt elhivatott, stabil szakemberekből álló szakdolgozóknak köszönhető.

A tárgyi feltételek is adottak a színvonalas szakmai munkához, ezt azonban a napközi otthonnak helyt adó épületről nem mondhatjuk el. Az 1950-es években bölcsődének épült épület csak részben akadálymentes, az épület külső vakolata, tetőszerkezete javításra, felújításra szorul.

2016-ban az épület belső tereit felújították, a foglalkoztatókat és az ebédlőt kifestették, PVC-t és ajtókat cseréltek. Az év második felében felújították az intézmény kerítését és teraszát. Az épület belső felújításai tovább folytatódik 2017-ben is.

Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátását a Szolgálat két telephelyén a Reménység Nappali Szolgálat és a Borostyán Nappali Szolgálat keretein belül szervezik meg. Jelenleg mindkét telephelyen 50 férőhelyes intézmény várja az igénybe vevőket. A két intézményben összesen 144 ellátott veszi igénybe a szolgáltatást.

A nappali szolgáltatás célja az elmagányosodás és elszigetelődés megakadályozása mellett, ápolási és gondozási feladatok elvégzése, továbbá az idősek aktivitásának megőrzése, társas kapcsolatok kialakítása, a közösséghez való tartozás erősítése. Ennek érdekében a nappali ellátás keretében intézményen belüli (torna, társasjáték, masszázs, pedikűr, kozmetika, zenés táncos rendezvények, irodalmi, egészségmegőrző előadások) és intézményen kívüli (kirándulás, internet kávézó, múzeumlátogatás, sport vetélkedők) igényes és színes programokkal várják a kerületben élő időseket.

A szolgáltatás kihasználtsága jónak mondható, amely az alábbi táblázatok adataiból is kiolvasható. Az elmúlt években jelentősen nőtt az ellátottak száma és a látogatások száma is.

2017-ben mindkét intézményben a szolgáltatást naponta átlagosan 41-42 fő veszi igénybe, ez alapján a nappali ellátások férőhely kihasználtsága meghaladja a 80 %-ot.

Az ellátás megszűnésének okai elsősorban az egészségi állapot romlása vagy bentlakásos intézménybe, családhoz történő költözés, valamint az ellátott halála.

Reménység Nappali Szolgálat

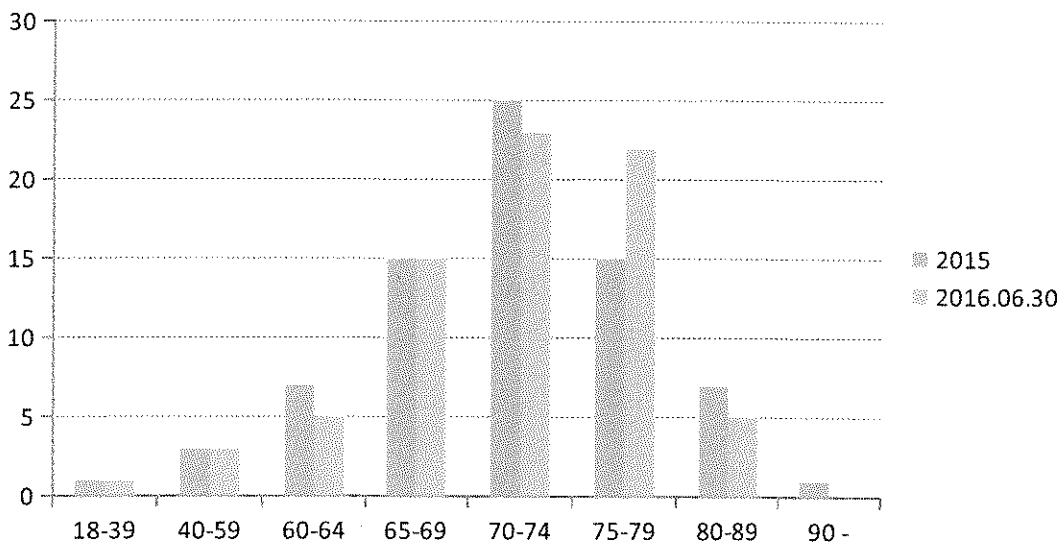
	2014 év	2015 év	2016 év	2017.09.30.
ellátottak száma naponta	42,3	44,3	43,3	42,8
látogatások száma	10622	11112	10861	8191

Borostyán Nappali Szolgálat

	2014 év	2015 év	2016 év	2017.09.30.
ellátottak száma naponta	35	34,7	36,7	41
látogatások száma	8733	8583	9211	7831

Az ellátottak kor szerinti megoszlása is jelentősen megváltozott az elmúlt két és fél évben. Egyrészt sok 65-70 év közötti aktív idős veszi igénybe a szolgáltatást, akik elhivatottak az élethosszig tartó tanulás mellett. Az ellátottak másik nagy csoportja 80-89 év közötti korosztály. Az ő ellátásuk kiegészül a szabadidős tevékenységek, programok megszervezésén túl az egészségügyi ellátás biztosításával. A nappali ellátást igénybe vevők közül az időskori elbutulásban vagy Alzheimer kórban szenvedők (2 fő) áthelyezésre került a Somogyi László Szociális Szolgálat demens személyeket ellátó részlegébe. 2016-ban több, a nappali ellátás életét meghatározó ellátottat is elveszített a Szolgálat, amely jelentősen befolyásolta a szolgáltatást naponta igénybe vevők létszámát.

Idősek nappali ellátását igénybe vevők kor szerinti megoszlása

Az idősek nappali ellátásának személyi és tárgyi feltételei megfelelőek.

A nappali ellátás keretein belül igénybe vehető szolgáltatásokat folyamatosan bővítik, az ellátást igénybe vevők korának, egészségi állapotának és nem utolsó sorban igényeiknek megfelelően (pedikűr, masszázs, kozmetikus, torna, tánc, gyógytorna, egészségmegőrző előadások, táncos-zenés programok, kézműves foglalkozás, kirándulás) jelentősen megnövekedett az ellátást naponta igénybe vevők száma.

A fenntartó támogatásával megszervezett kirándulások, a többi nappali ellátással közös rendezvények (főzőverseny, szüreti bál, vers-zene fesztivál, majális, Ki Mit Tud) tovább növelik az ellátás színvonalát.

Személyi térítési díj bevételek

A szociális alapszolgáltatásokért az ellátást igénybe vevők vagy a térítési díj megfizetésére kötelezettek személyi térítési díjat fizetnek. Kivételt képez az idősek nappali ellátása, amelyet a fenntartó döntése alapján térítésmentesen biztosít a Szolgálat.

A személyi térítési díj befizetések esetében az éves költségvetésben a tervezett bevételek arányban állnak a teljesítéssel, jelenleg 13 fő hátralékost tartanak nyilván.

2016-ban a személyi térítési díj bevétel:

Gyöngyvirág Nappali Szolgálat	18 672 866.-Ft.
Borostyán Nappali Szolgálat	10 708 253.-Ft

2017-ben a **személyi térítési díj bevétel: 21 725 025.-Ft**

A Gyöngyvirág Szociális Szolgálat által biztosított szolgáltatási feladatainak áttekintése során megállapítható, hogy az ellátást igénylők hozzájutnak az általuk igényelt szociális alap szolgáltatáshoz, hiszen ellátásra várakozó csak az értelmi fogyatékosok nappali ellátásánál van. A szolgáltatások tartalma megfelel a jogszabályokban előírtaknak, az ellátások biztosítása a szakmai szabályok, protokollok szerint történik.

Az intézmény által 2017 évben készített, három – étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása - szociális alapszolgáltatásra kiterjedő elégedettségi vizsgálat eredményei alapján a szolgáltatásokat igénybe vevők elégedettek a részükre nyújtott ellátásokkal. Kivételt képez az alól az étkeztetést igénybe vevők, itt a válaszadók 60 %-a elégedetlen a kiszolgált készételek minőségével, különösen nagy probléma a diétás ételek minősége, mennyisége. További probléma az ételek tálalókonyhára történő szállítása, amely 2017. szeptember óta kiszámíthatatlan, nincs rendszeresség.

Jövőbeli elképzelések, célkitűzések

- Ahhoz, hogy a Szolgálat a szociális alapszolgáltatást továbbra is magas színvonalon biztosítani tudja, szükséges az étkeztetés minőségének javítása, továbbá az étel kiszállítás időpontjának pontos betartása.
- Fontos feladat az intézmény épületeinek, különösen a Marosvásárhely utcai székhely intézménynek a felújítása, teljes körű akadálymentesítése, valamint a Borostyán Nappali Szolgálat 2016-ban elmaradt szigetelésének elvégzése.
- Szükséges továbbá a kvalifikált, képzett szakdolgozók megtartása, amely sajnos egyre nehezebben sikerül, ugyanakkor megfelelő szakemberek nélkül nem lehet minőségi munkát végezni. Ehhez azonban elengedhetetlen feltétel, hogy a szociális ellátásokban dolgozók megbecsültek, elismertek és megfelelően dotáltak legyenek.

Életfa Szociális Szolgálat

Az Életfa Szociális Szolgálat a jogszabályi kötelezettségnek eleget téve kötelezően ellátandó feladatként biztosítja a házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősek nappali ellátása szociális alapszolgáltatásokat Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre közigazgatási területén a Képviselő-testület által jóváhagyott utcajegyzék alapján.

Az intézmény célja, feladata:

- Az ellátási területen élő szociálisan, egészségileg, mentálisan segítségre szoruló idősek, illetve az önmaguk, vagy hozzátartozójuk ellátására képtelen, vagy részben képes 18 éven felüli lakosság segítése.
- A szolgáltatási területen jelentkező igények felmérése, a rászoruló felkutatása, a gondozás megszervezése, más szolgáltatási formákhoz történő hozzáférés segítése, tanácsadás biztosítása.
- Ismertető anyagok minél szélesebb körben való eljuttatása.
- Együttműködés és rendszeres kapcsolattartás a családdal, háziorvosokkal, szakértői bizottsággal, kórházi szociális munkásokkal, családsegítővel.
- Segítségnyújtás a szolgáltatást igénybe vevők hivatalos ügyeinek intézésében.
- A szolgáltatást igénybe vevők egészségi, mentális szociális állapotának figyelemmel kísérése. Javaslat tétel új gondozási módszerek alkalmazására, a meglévő ellátások fejlesztésére.

A mindennapi munka középpontjában a gondozásra, ápolásra szoruló idősek fizikai szükségleteinek ellátása, boldog, békés öregkor megteremtése. Az ellátottak lelki harmóniájának megőrzése.

Életfa Szociális Szolgálat székhely intézmény

Az intézmény székhelyén nyújtott szociális alapszolgáltatás:

- Házi segítségnyújtás

Engedélyezett férőhelyek száma: ellátható személyek száma 90 férőhely

- Időskorúak nappali ellátása (2015.02.17-től)

Engedélyezett férőhelyek száma: - időskorúak nappali ellátása: 30 fő

- Étkeztetés (2015.02.20-től)

Életfa Szociális Szolgálat Ezüstfenyő Nappali Szolgálat

A telephelyen nyújtott szociális alapszolgáltatás: - Étkeztetés

- Időskorúak nappali ellátása

Engedélyezett férőhelyek száma: - időskorúak nappali ellátása: 30 fő

Életfa Szociális Szolgálat Napraforgó Nappali Szolgálat

A telephelyen nyújtott szociális alapszolgáltatás: - Étkeztetés

- Időskorúak nappali ellátása

Engedélyezett férőhelyek száma: - időskorúak nappali ellátása: 30 fő

Az Életfa Szociális Szolgálat székhely intézmény, az Ezüstfenyő Nappali Szolgálat és a Napraforgó Nappali Szolgálat telephely intézmények által biztosított szociális alapszolgáltatások:

Étkeztetés

Étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

Amennyiben az étkezésben részesülő személy egészségi állapota indokolja, szakorvos javaslatára az ellátást igénybe vevő részére diétás étkeztetést biztosítanak.

Az étkezés igénybe vehető: - elvitellel,

- helyben fogyasztással,

- lakásra szállítással.

Szociális étkeztetés biztosításához foglalkoztatottak: 1 fő szociális segítő, 5 fő konyhai kisegítő, takarító (2 fő napi 4 órában foglalkoztatva)

A szociális étkeztetés szakmai és dokumentációs központja az intézmény székhelyén található.

Az intézményben az EUREST Kft. biztosítja a napi egyszeri meleg ételt. A szolgáltatás időtartama 7 napos.

A helyben étkezők és az elviteles étkezők részére a telephelyeken és a székhely intézményben kerül sor az ebéd kiosztására, az étkezőkben biztosítottak a tárgyi feltételek az étel kulturált elfogyasztásához. A telephelyeken és a székhely intézményben tálaló konyha található. Hétvégén és munkaszüneti napokon tálcás-fóliás, előhűtött (sokkolt) étel kerül kiadásra.

Az ebéd házhoz szállítását a Muravid Bt. végzi hétfőtől-szombatig 11.00. és 14.00. óra között. A vasárnapi és az ünnepnapokra teljesítendő előhűtött (sokkolt) étel, vagy hideg élelmiszer kiszállítása szombaton, illetve az ünnepnapot megelőző munkanapon történik meg.

Az étkeztetés szakmai egységében mind a munkavégzés, mind a szolgáltatás tárgyi feltételei biztosítottak.

Étkeztetés (adagszám)

	Helyben fogyasztással			Elvitellel			Kiszállítással			Összesen		
	2015	2016	2017. 01.01- 2017. 06.30.	2015	2016	2017. 01.01- 2017. 06.30.	2015	2016	2017. 01.01- 2017. 06.30.	2015	2016	2017. 01.01- 2017. 06.30.
Életfa Szociális Szolgálat Napraforgó Nappali Szolgálat	3575	3628	2015	7545	5110	2304	9300	9278	4001	20420	18016	8320
Életfa Szociális Szolgálat Ezüstfenyő Nappali Szolgálat	2418	2016	743	6855	6499	2650	13303	11935	5163	22576	20450	8556
Életfa Szociális Szolgálat (2015.02.20-tól)	2193	2266	1160	4235	4765	2493	-	18	-	6428	7049	3653

Az **étkeztetés** alapszolgáltatást igénybe vevők száma folyamatos **csökkenést** mutat. A piacon megjelenő főzőkonyhák, házias ételt kínáló szolgáltatók megjelenésével nagyobb figyelmet kell fordítani a meleg étel minőségére, folyamatos legyen a változatos étlap, illetve a személyi térítési díjak átgondolásával törekedni a jelenlegi ellátotti létszám magtartására.

Az étkeztetés vonatkozásában az ellátottak elégedettségét növelheti az „A” és „B” menü, mint választásos menü bevezetése.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás olyan szolgáltatás, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

A házi segítségnyújtás hozzájárul ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szüksége saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi

állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást kell nyújtani.

A házi segítségnyújtás alapszolgáltatás keretein belül személyi gondozás esetében gondozás és háztartási segítségnyújtás, a szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás szolgáltatási elemet kell biztosítani.

Az ellátást igénybe vevő elvesztett képességeinek pótlása, azon gondozási szükségletének biztosítása, amelyet az igénybe vevő családja, hozzátartozója nem tud biztosítani. A szolgáltatás biztosításával megteremteni annak lehetőségét, hogy az igénybe vevő otthonában önálló életvitelét segítséggel fenntartsa, önállóságát megőrizze annak érdekében, hogy elvesztett képességei ellenére is otthonában élhessen.

Az otthon (lakókörnyezetben) nyújtott szolgáltatásoknál gyakori nehézség, hogy a lakáskörülmények a legelemibb higiénés feltételeknek sem felelnek meg.

Házi segítségnyújtásban foglalkoztatottak: 1 fő vezető gondozó, 9 fő szociális gondozó.

(1 fő szociális gondozó 2016. 04. 16-án nyugdíjba vonult, a megüresedett álláshely nem került betöltésre.)

Az ellátásban részesülő személyekkel közvetlenül foglalkozó személyes gondoskodást végző munkatársak 100%-a szakképzett, létszáma és végzettsége megfelel a jogszabályi előírásnak.

Az Szt. 63. §-a értelmében házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet. A házi segítségnyújtást a megállapított napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell nyújtani. Ha a gondozási szükséglet a napi 4 órát meghaladja, a szolgáltatást igénylőt az intézményvezető tájékoztatja a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről, ebben az esetben a szolgáltatást igénylő az intézményi elhelyezés időpontjáig napi 4 órában történő házi segítségnyújtásra jogosult.

A házi segítségnyújtás szakmai egység személyi és tárgyi feltételei biztosítottak.

Házi segítségnyújtás (látogatások száma)

	2015	2016	2017.01.01.-2017.06.30.
Életfa Szociális Szolgálat	7913	5951	2611 (ebből 3359 óra 20 perc személyi gondozás, 208 óra 20 perc szociális segítség)

A látogatások számának csökkenését az alábbi változások indokolják:

2015. január 1-jén házi segítségnyújtás igénybe vétele céljából 90 fő rendelkezett megállapodással. 2015 év folyamán 34 fő ellátott esetében saját kérésre került megszüntetésre a házi segítségnyújtás biztosítása, 23 fő elhalálozott, 5 fő bentlakásos intézménybe került elhelyezésre, 1 fő határozott idejű megállapodással rendelkezett, 5 fő ellátása megszüntetésre került a gondozási szükséglet felülvizsgálatát követően az intézmény kezdeményezésével. Jelzett időszakban felvételt kért, és felvételre került 34 fő.

2015. december 31-én 56 fő rendelkezett megállapodással a házi segítségnyújtás igénybe vételére.

Az Szt. értelmében 2015. december 31-ig elvégezték a házi segítségnyújtásban részesülő személyek gondozási szükséglet felülvizsgálatát. Az SZMM rendeletben foglaltak szerint 82 fő ellátott gondozási szükséglet felülvizsgálatát kezdték meg. A felülvizsgálat ideje alatt 17 fő kérte a házi segítségnyújtás megszüntetését, 5 fő elhalálozott, 1 fő bentlakásos intézménybe került elhelyezésre, 5 fő ellátása az intézmény kezdeményezésére került megszüntetésre, illetve 2 fő került felvételre.

2016-ban a látogatások számának csökkenését az alábbi változások indokolják:

2016. január 1-jén 56 fő rendelkezett megállapodással a házi segítségnyújtás igénybe vételére. Az év folyamán 70 fő kérelmezte a házi segítségnyújtás biztosítását, ebből 2 fő elhalálozott az ellátás megkezdése előtt, 8 fő kórházba került szintén az ellátás megkezdése előtt és ezt követően már nem történt visszajelzés a kérelmezőtől, 18 fő esetében megtörtént a tájékoztatás a szolgáltatás igénybevételére vonatkozóan, és átadásra került a felvételhez szükséges egészségi állapotra vonatkozó igazolás (Háziorvos tölti ki), de mégsem került sor az igénybe vételre, 7 fő jelezte a szolgáltatás iránti igényét, de a tájékoztatást követően nem vette igénybe a házi segítségnyújtást, 35 fő felvételre került.

2016-ban 42 fő esetében került sor az alapszolgáltatás megszüntetésére: 19 fő elhalálozott, 8 fő bentlakásos intézménybe költözött, 14 fő saját kérésére (elköltözött, családon belül oldották meg a további ellátást), 1 fő esetében az intézmény kezdeményezte az ellátás megszüntetését.

2017. január 1-jétől június 30-ig 47 fő kérelmezte a házi segítségnyújtás biztosítását, de mindössze 20 fő esetében került sor az ellátás megkezdésére (27 fő esetében az ellátás megkezdése előtt kórházi kezelés indokoltsága, bentlakásos intézménybe történő elhelyezés, elhalálozás okán nem került sor az ellátás megkezdésére).

Nappali ellátás

Az idősek nappali ellátása elsősorban saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, szellemi és kulturális elfoglaltságra, az izoláció megelőzésére, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások köre:

- közösségi együttlét,
- pihenés,
- csoportos torna, ülőtorna,
- gyóymasszázs,
- társas játék, kártya,
- előadások, tanácsadás,
- hivatalos ügyek intézésében való közreműködés,
- egyéni esetkezelés, segítő és célzott beszélgetéssel,
- társas kapcsolatok kialakulásának elősegítése,
- szabadidős programok szervezése, lebonyolítása,
- készségfejlesztő foglalkozások (kreatív foglalkozások),
- ünnepekre való felkészülés,
- alkalom szerint ünnepek, megemlékezések,
- az intézményben igény szerint lehetőség van mosásra, illetve tisztálkodásra,
- internet, tömegkommunikációs eszközök használata,
- biztosított a személymérleg, a vérnyomás-, és vércukormérés igénybe vétele.

Külön térítési díj fizetése ellenében, az intézmény alapfeladatát meghaladó programok, szolgáltatások köre:

- pedikűr,
- kirándulások, múzeumok, emlékhelyek megtekintése, kulturális intézmények, rendezvények látogatása,
- kisbuszos szállítás kerületen belül egészségügyi intézményekbe, előzetes egyeztetéssel.

Az ellátás megszervezésénél figyelembe veszik az ellátást igénybe vevő szükségleteit, igényeit, kívánságait. A szolgáltatásokat a klubtagok korának, egészségi és mentális állapotának megfelelően alakítják oly módon, hogy az a klub többi tagját ne érintse hátrányosan, illetve az intézmény napi rendjét, működését ne zavarja, valamint a közösség összetartó erejét erősítse.

Idősek nappali ellátásában foglalkoztatottak: 3 fő nappali ellátás vezető (telephelyenként 1 fő), 3 fő szociális gondozó (telephelyenként 1 fő), 0.5 fő gyóymasször, 1 fő kertész, karbantartó, postázó

Az ellátásban részesülő személyekkel közvetlenül foglalkozó személyes gondoskodást végző személyek 100%-a szakképzett. A klubban dolgozók létszáma és végzettsége megfelel a jogszabályi előírásnak.

Tárgyi feltételek:

Napraforgó Nappali Szolgálat: Az idősek klubja kertvárosi környezetben található, családi házból lett kialakítva. Tömegközlekedési eszközzel jól megközelíthető, részben akadálymentes épület, egy nagyobb klubszoba, étkező, nemenkénti mosdó és a külön, külső bejárattal rendelkező pihenőszoba várja az ellátottakat. A klub kis udvara ápoltt, gondozott, szabadtéri programokhoz kellemes helyet biztosít.

Ezüstfenyő Nappali Szolgálat: Az idősek klubja kertvárosi környezetben található, családi házból lett kialakítva, tömegközlekedési eszközzel megközelíthető. A terület többi részétől közlekedési szempontból elzárja a gyorsforgalmi út. Az épület részben akadálymentes, klubszoba, nagy ebédlő, pihenőszoba és nemenkénti mosdó áll az ellátottak rendelkezésére. A klub kis udvara ápoltt, gondozott, szabadtéri programokra alkalmas, bár a közeli forgalmas út zaja zavarja a kinti foglalkozásokat.

Életfa Szociális Szolgálat: Az idősek klubja lakótelepen található, földszintes épület, tömegközlekedési eszközzel jól megközelíthető, orvosi rendelő, gyógyszertárak szomszédságában helyezkedik el. Az épület akadálymentes, nagyobb klubszoba, étkező, pihenőszoba, nemenkénti mosdó várja az ellátottakat.

Az idősek nappali ellátásában a személyi és tárgyi feltételek biztosítottak.

Szakmai munka:

Napraforgó Nappali Szolgálat: A klubtagok elég idősek, így nehezebben tudnak mozogni, ezért inkább a helyi programokat igénylik. Nagyon jó kapcsolatot ápolnak az Ezüsfenyő Nappali Szolgálat, Életfa Szociális Szolgálat (testvérklubok) klubjaival, így sűrűn szerveznek közös programot.

A hagyományos ünnepeket családias légkörben rendezik meg. Állandó foglalkozás a csütörtöki klubdélután. Szeretnek kártyázni, zenét hallgatni, valamint nagyon ügyesek a kézműves tevékenységekben. Az általuk készített tárgyak, díszek teszik hangulatossá, otthonossá a kicsi, de kedves klubot. Számítógép áll rendelkezésre a klubtagoknak az internet használatához. Sűrűn rendeznek a kertben bográcsozást, szalonnasütést, ünnepekor zenés, táncos foglalkozást. A foglalkozásokhoz az anyagi és tárgyi feltételek biztosítottak.

Fontos cél az egészség megóvása, így rendszeresen tartanak egészségügyi tanácsadást, vérnyomás, vércukor- és testsúlymérést. Hetente van tornafoglalkozás is.

Ezüstfenyő Nappali Szolgálat: A klubtagok fiatalosak, szeretnek mozogni, táncolni, a helyi programok mellett igénylik a klubon kívüli rendezvények látogatását is. Nagyon jó kapcsolatot ápolnak a Napraforgó nappali Szolgálat, Életfa Szociális Szolgálat (testvérklubok) időseivel, így sűrűn szerveznek közös programot. Az ünnepeket rendszeresen közösen ünneplik, hetente van teadélután. Szeretik a kerti programokat, bográcsozást, lecsófőzést.

Zenés, táncos mulatsággal ünneplik a szüretet és a Márton napját. A foglalkozásokhoz az anyagi és tárgyi feltételek biztosítottak.

Az intézmény folyamatosan szervez olyan programokat, melyeken szakemberek tartanak egészségügyi tanácsadást, vérnyomás, vércukormérést és szerveznek hallás- és látásvizsgálatot is. Heti rendszerességgel van a klubban átmozgató torna.

Életfa Szociális Szolgálat: 2015.02.17-étől folyamatosan történik a nappali ellátást igénybe vevők felvétele, folyamatosan történik a tájékoztató, „hívogató” szórólapok elhelyezése a szomszédos orvosi rendelőben, gyógyszerárakban, a társasházak faliújságán, postaládákban, több alkalommal jelent meg az intézmény által szervezett programról, rendezvényről tájékoztató cikk a kerületi Városkép újságban, interjú a TV18 műsorában. Budapest Főváros XVIII. kerület vonatkozásában a Lakatos – lakótelepen él az idős lakosság legnagyobb százaléka, egyedül, magányosan és zárkóztan. Nagyon nehezen, folyamatos és kitartó tájékoztató munka eredményeként mozdíthatóak ki otthonukból, vonhatóak be a nappali ellátás keretében igénybe vehető programokba, rendezvényekbe.

A klubtagok szívesen vesznek részt az Ezüstoffenyő Nappali Szolgálat, Napraforgó Nappali Szolgálat (testvérklubok) részvételével szervezett közös programokon. Az Életfa Szociális Szolgálat épülete nem rendelkezik kerttel, ennek okán a szabadtéri programok megvalósítása (szalonnasütés, bográcsozás a kertben) a telephely intézmények kertjében valósul meg. A klubtagok aktív résztvevők a kreatív foglalkozáson, számos munkájuk díszíti az intézményt.

Nappali ellátás (látogatások száma)

	2015 év	2016 év	2017.01.01.-2017.06.30.
Életfa Szociális Szolgálat (2015.02.17-étől)	2944	4215	2565
Életfa Szociális Szolgálat Napraforgó Nappali Szolgálat	5777	6003	3325
Életfa Szociális Szolgálat Ezüstoffenyő Nappali Szolgálat	4881	5203	2805

Jövőbeli elképzelések, célkitűzések

- Személyes gondoskodás keretében foglalkoztatott szakdolgozók folyamatos képzése, szakmai ismeretek bővítése a kötelező továbbképzés teljesítésén túl.
- Az ágazat dolgozói mentális leterheltségének csökkentése érdekében rendszeresen szupervízió, esetmegbeszélő csoportok működtetése, rekreációs kirándulás szervezése, a szükséges anyagi feltételek biztosítása az intézményi költségvetésekben.

- A kerületi szociális és gyermekjóléti intézmények működéséhez meghatározott tárgyi feltételek biztosítását követően fontos feladat a szinten tartás, az elhasználódott eszközök folyamatos pótlása.
- A kerületi lakosok folyamatos tájékoztatása az igénybe vehető szociális alapszolgáltatásokról.

Somogyi László Szociális Szolgálat

A Szolgálat a Havanna lakótelepen helyezkedik el, társasházi lakókörnyezetben. Az idős emberek számára a mindenkori hatályos jogszabályokban foglaltak szerint szervezik és működtetik a szakosított és alapellátásokat biztosító szolgáltatásokat.

Szociális alapszolgáltatások:

- szociális étkeztetés
- idősek nappali ellátása (demens betegek nappali ellátása)
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Szakosított ellátás:

- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény.

Étkeztetés

A legalább napi egyszeri meleg étkezést azok a szociálisan rászorultak veszik igénybe, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. A készételt az EUREST Étteremüzemeltető Kft-től vásárolják, a kerületben működő főzőkonyháról szállítják azt az intézmény tálalókonyhájára.

Az étkezést háromféle módon lehet igénybe venni: az étel kiszolgálásával és egyidejű helyben fogyasztásával, elvitellel, valamint lakásra történő kiszállítással.

Az igénylők a napi egyszeri meleg étkezést kérhetik 5,6, illetve 7 napos ellátás biztosításával. Szakorvosi javaslatra diétás étkeztetésről is gondoskodnak.

Az étkezési adagok száma

étkezés	2015	2016	2017. 06.30.
helyben	2.502	4.069	1168
elvitellel	30.004	24.822	10097
szállítással	11.053	12.383	5159
összesen	43.559	41.274	16425

Az étkeztetésben részesülők száma az elmúlt évekhez képest **folyamatosan csökkent**, ennek egyik oka a piacon lévő ételfutár hálózat kínálatának növekedése, a választék sokszínűsége. Nagyon sok lehetőség közül választhatnak azok az ellátottak, akiknek megfelelő jövedelmük van és tudnak fizetni az étkeztetésért.

Az ellátás igénybevételének csökkenését tovább növelte: az ellátást igénybe vevő célcsoportok megváltozása (kevesebb az aktív korú), a személyi térítési díjak növekedése, valamint az ellátásra való jogosultságok változása.

A helyben étkezők száma magasabb az elmúlt évekhez képest, mert a demens nappali ellátás 2016.03.01-ei indításával az ellátottak mindegyike az intézményi étkezést veszi igénybe, egész napos tartózkodásuk miatt.

Az elvitellel étkezők száma csökkent, melynek okai között szerepel az elköltözés, illetve lakcímváltozás, valamint több szociális étkezőnek a munkaerő piacon sikerült elhelyezkednie. Az ellátotti kör túlnyomó többségben olyan ellátottakból tevődik össze, akik szociális helyzetük miatt támogatásra rászorulnak, alacsony, vagy jövedelemmel sem rendelkeznek.

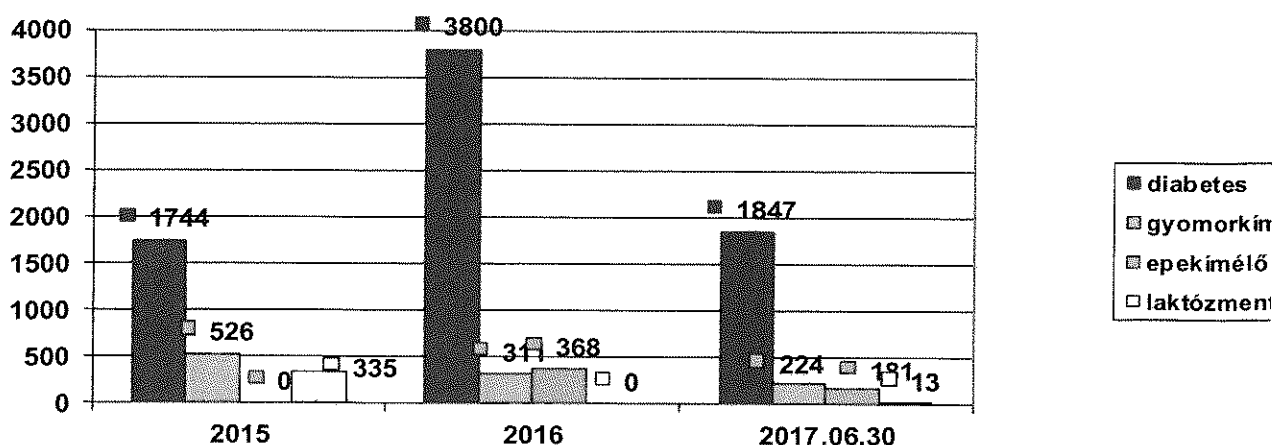
Az étkeztetést igénylők jövedelemviszonya

Jövedelem/fő	2015	2016	2017. 06.30.
0	86	59	47
42751- 85500	57	47	63
85501-	31	65	66

Az Önkormányzat térítési díjra vonatkozó rendelete alapján a szociális étkeztetést leginkább azok az ellátottak vehetik/veszik igénybe, akik nem fizetnek az ellátásért.

A **diétás** étkeztetés iránt megnőtt az érdeklődés az elmúlt évek folyamán és többen veszik igénybe ezt az ellátást. Ez azt mutatja, hogy egyre nagyobb az odafigyelés az egészségükre és próbálnak tenni annak megóvása érdekében.

Diétás étkezési adagok száma

A 2016-os évben a diabetes étkezések száma kimagasló, az előző éveket figyelembe véve.

Nappali ellátás (demens személyek nappali ellátása)

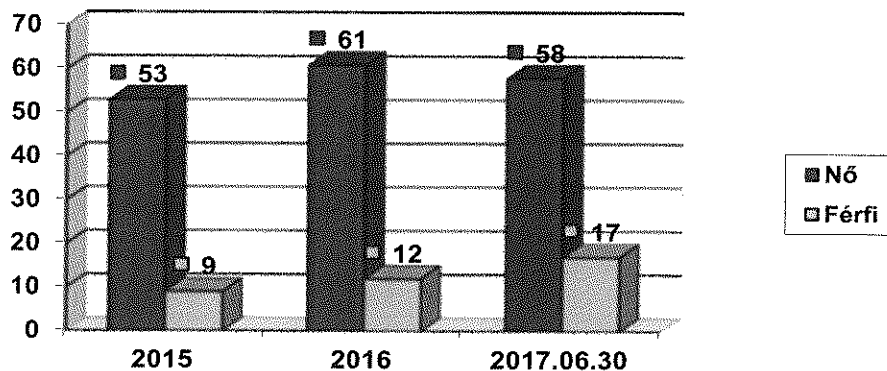
A nappali ellátást azok veszik igénybe, akik a saját otthonukban élnek, tizennyolcadik életévüket betöltötték, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociálisan és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek. Az igénybe vevők részére –szociális-, mentális állapotuknak megfelelő – napi életritmust biztosító közösségi szolgáltatások nyújtását klubszerű foglalkozás keretében biztosítják.

A nappali szolgáltatás az elmagányosodás és elszigetelődés megakadályozása mellett, ápolási és gondozási feladatokkal kiegészítve működik. Emellett segít az idősek aktivitásának megőrzésében, társas kapcsolatok kialakításában, a közösséghez való tartozás erősítésében.

A Szolgálat az idősek **nappali ellátását 50 férőhellyel** működteti és ez kiegészül **14 férőhellyel**, amit **demens személyek** részére biztosít.

A nappali ellátások igénybevételénél a nők nagyobb arányban vannak a férfakkal szemben, ami egyrészt azzal magyarázható, hogy tovább élnek, valamint aktívabbak.

Nemek szerinti megoszlás

A nappali ellátásban részesülők, látogatások száma

Somogyi L. nappali ellátása	2015	2016	2017.06.30.
Idősek nappali ellátása	11.377	12.661	6.172
Demens személyek nappali ellátása	0	2.067	1.121
Összesen	11.377	14.728	7.293

Az ellátottak száma folyamatosan nő. Ennek egyik oka, az egyre több új érdeklődő csatlakozása. A nappali ellátást az önkormányzat térítésmentesen biztosítja az érintettek részére.

Programokon való részvétel

Év	ügyintézés	mentális segítségnyújtás, tanácsadás	szabadidős programokban való részvétel	egyéb
2015	1980	30798	10224	582
2016	1025	8365	13918	663

2015 évben a mentális segítségnyújtást nagyobb arányban igényelték, míg 2016 évben a szabadidős programokat helyezték előtérbe.

2017. február 15 -ig a látogatás és eseménynapló 4 igénybevétellel történt.

2017. február 16-val a jogszabályi változásoknak következtében ez kibővült. (M: mentális segítség, P: Program, Ü: Ügyintézés, Eg: Egyéb, A: Tanácsadás, B: Készségfejlesztés, C: Háztartásban segítség, D: Esetkezelés, F: Felügyelet, G: Gondozás, H: Pedagógiai segítségnyújtás, I: Gyógypedagógiai segítségnyújtás, J: Közösségfejlesztés)

2017.06.30	M	P	Ü	Eg	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	Összesen
Január	120	1029	1	96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1029
Február	28	573	0	92	31	384	3	0	0	0	0	0	0	0	962
Március	0	0	0	0	348	265	0	0	270	11	0	0	0	183	1038
Április	0	0	0	0	103	873	3	0	108	0	0	0	0	0	903
Május	0	0	0	0	85	1142	0	0	116	0	0	0	0	0	1142
Június	0	0	0	0	49	1098	0	0	127	0	0	0	0	0	1098
Összesen: (látogatások száma)	148	1602	1	188	616	3762	6	0	621	11	0	0	0	183	6172

2017 első fél évében a készségfejlesztő és szabadidős programokon vettek részt a legtöbben. A klubfoglalkozások célja, hogy minél nagyobb számban szervezzenek olyan foglalkozásokat, rendezvényeket, amelyek a közösséget, társkapcsolatokat erősítik, összehozza a kerület szociális szolgálatának klubtagságát, élményt adnak egymásnak, ezzel szívesebben látogatják a klub műsorait, mint az orvosi rendelőt. Mindez köszönhető a Szolgálat dolgozóinak, akik folyamatos és különös figyelmet fordítanak a kapcsolatok erősítésében, ami nagyban pozitívan befolyásolja a nappali ellátásban részesülők számát is.

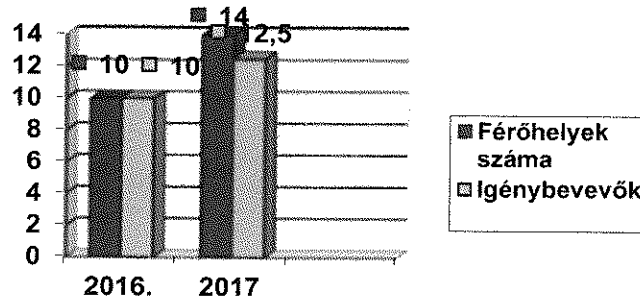
Nappali ellátás demens személyek részére

Az SZCSM rendelet 84/A.§ figyelembe vétele alapján, 2015 évben az önkormányzat és a Szolgálat közös célként jelölte meg a nappali ellátás bővítését demens személyek ellátására. A tapasztalatok azt mutatták, hogy a kerületben igen nagy az igény erre a szolgáltatásra. Sok hozzátartozó érdeklődött a Szolgálatnál a demens családtagjuk részére milyen nappali tartózkodási lehetőséget, ellátást tudnának biztosítani. Mivel ez egy speciális ellátási forma, felmérve az intézmény adottságait, az önkormányzat úgy döntött, hogy számos átalakítással létrehozza a **kerületi szintű demens ellátás** – személyi, tárgyi és anyagi feltételek biztosításával - működtetését az intézményben. Az átalakításra (foglalkoztató, vizes blokkok, közlekedők, pihenő helyiségek, berendezések, biztonsági környezet kialakítása) az **Önkormányzat 13.500.000 Ft** fordított. Az ellátotti létszámhoz szükséges személyekkel (2 fő szociális gondozó, 1 fő szociális segítő, 1 fő mentálhigiénés munkatárs) emelkedett az intézmény létszáma.

A Szolgálat - kerületi szinten - 2016. március 1-vel elindította a demens személyek nappali ellátását. Az érdeklődés az ellátás iránt olyan nagy volt, hogy 2017. március 1-vel újabb 4 férőhellyel bővült az ellátás.

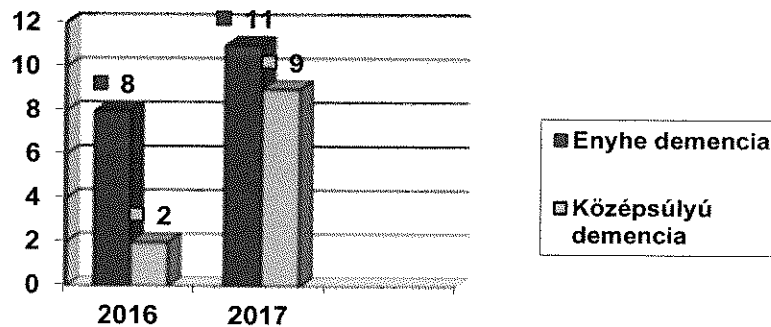
A létszám a szolgáltatás indulása óta növekszik, az érdeklődés folyamatos, növekvő. A 2016 évben a demens nappali ellátást 2067 alkalommal vették igénybe, ami átlagban, minden nap 10 fő ellátottat jelent. A szolgáltatás szükségessége jól látható, ha a férőhelyszámhoz viszonyítjuk az átlagosan igénybe vevők számát.

Kihasználtsági mutató

Az átlag 10 fő létszámnál, a nemek arányát megfigyelve a nőké magasabb a férfi ellátottakhoz képest.

Kórkép szerinti megoszlás

Demens személyek nappali ellátása esetén, az ellátás feltétele, hogy a demencia kórképét igazolni kell. A középsúlyú demenciában szenvedők egyre nagyobb arányban jelennek meg, az enyhe fokú demenciával szenvedőkkel szemben.

Az ellátás célja:

- Az enyhe, illetve középsúlyos demenciával küzdő idősödő emberek szociális biztonságának megőrzése kulturált, biztonságos körülmények között.
- A család tehermentesítése mellett a gondoskodás kiegészítése 7.00-17.00 óráig.
- Önellátási képességük csökkenése mellett is életminőségük megőrzése, szükségleteik kielégítése.
- Ápolás, gondozás, foglalkoztatás mellett, szeretetteljes gondoskodás.
- Biztonságos környezet és felügyelet biztosítása az emberi méltóságuk, autonómiájuk megőrzésével.

Az előkészületi munkálatoknál fontos volt a kerületben működő házi orvosokkal való kapcsolatfelvétel, hiszen a legtöbb érdeklődő általuk jelent meg a Szolgálatnál. Ennek köszönhetően az induláskor a személyi és tárgyi feltételék biztosításával a 10 férőhelyre már 8 megállapodással sikerült indítani a szolgáltatást.

A Szolgálat által 2016-ban ellátásban részesült 27 fő, a szolgáltatásból kiesett 15 fő. A szolgáltatás megszüntetését a demencia súlyos fokának növekedése, illetve egyéb szervi megbetegedések okozták, valamint bentlakásos intézménybe való beköltözés.

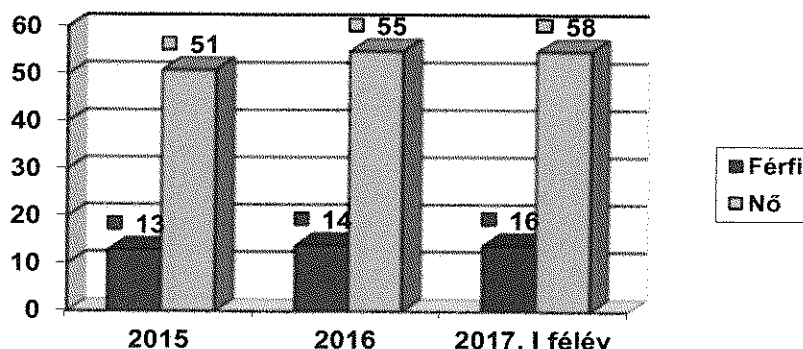
Házi segítségnyújtás

A szolgáltatást az igénylők a saját lakásukon kapják meg, akik koruk, egészségi állapotuk miatt önmagukat ellátni nem képesek. Célja az ellátásnak, hogy minden olyan tevékenységet megkapjon az ellátott, amelyeket a háztartásokban általában a családtagok végeznek az idős családtagok ellátása során. A szociális gondozók minden olyan tevékenységet igyekeznek elvégezni, ami segítségül szolgál az idős beteg számára, életkorának, egészségi állapotának, élethelyzetének kielégítésében.

A házi segítségnyújtásban **engedélyezett férőhelyek száma 72.**

A nemek szerinti megoszlásnál megfigyelhető, hogy ezt az ellátását is a nők veszik igénybe nagyobb arányban.

Nemek szerinti megoszlás

Elmondható, hogy lassú ütemben, de **növekedés** mutatkozik az ellátotti létszámot illetően. E tény annak tudható be, hogy nő az idősök száma, öregszik a lakosság és nagyon sok az idős, ágyhoz kötött és magányos ember. A tapasztalat az, hogy nagyon sokan már csak akkor kérnek segítséget, ha már végső stádiumba kerülnek.

A felvételek és megszűnések alakulása

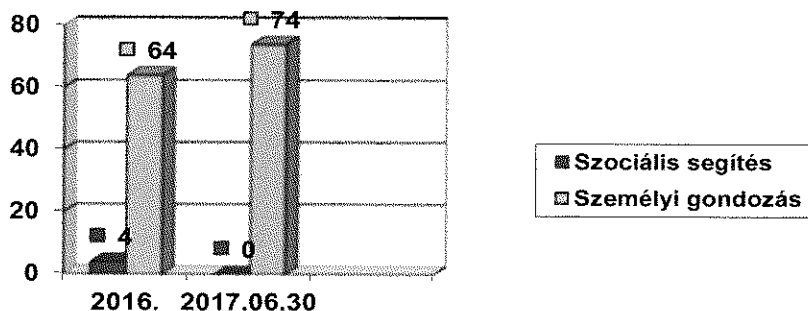
Év	2015	2016	2017. 06.30.
Új felvételt igénylő	36	42	22
Megszűnt ellátása	42	38	19

Az új felvételt igénylők száma nagyobb arányú a megszűnt ellátottak számánál a 2016 évben és 2017 első félévében is.

A 2016 évben jogszabályi változások következményeként jelentős változások következtek be a házi segítségnyújtásban. A tevékenységek tekintetében az ellátás elkülönült szociális segítési és személyi gondozási feladatokra. Új értékelő lapon felül kellett vizsgálni az összes ellátottat és aki nem érte el a jogszabályi változásokban meghatározott kritériumokat, azok kiestek a szolgáltatás rendszeréből. A Szolgálatnál ez 1 fő ellátottat érintett. A szociális segítség tevékenységei is fizetőssé váltak.

2016 évtől a házi segítségnyújtást a Szolgálat szociális segítésként és személyi gondozásként biztosítja ellátottainak.

Házi segítségnyújtás rendszere

Látogatások száma

	2015	2016	2017.06.30.
Somogyi László Szociális Szolgálat	6897	7215	3825

Az átalakítást követően a cél az volt, hogy a házi segítségnyújtás jobban átlátható legyen és minél magasabb színvonalú ellátást kapjon az ellátott, a szakmai szabályok egységes alkalmazásával, amiről elmondható, hogy sikerült teljesíteni és a továbbiakban is ezt tartják célnak. A 2016 év első félévében a látogatások száma az előző évekhez képest kimagaslóan magas, amely a jogszabályi változások következménye.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az intézmény önként vállalt feladata a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. Az **engedélyezett készülékek száma 100. Ellátási területe a kerület egészére** vonatkozik.

Mindazok számára segítségül szolgál, akik a lakásukat tartósan elhagyni nem képesek, vagy nélkülözik a család gondoskodását, a természetes biztonsági támasztórendszerük mellett lép be a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. Elősegíti és lehetővé teszi az akkutan felmerülő problémák azonnali, rövid időn belüli megoldását, az elmagányosodott ellátottak közvetlen kapcsolattartását az ellátó intézménnyel. A jelzőkészülék riaszt olyan esetekben, mint a rosszullét, lakáson belüli baleset, betörés stb. A rendszer bevezetése jelentősen növeli az ellátottak biztonságérzetét, a gyors felismerés csökkenti az egészségi ártalmakat, hozzájárul a jobb életminőséghez.

A felvételek és megszűnések alakulása

Év	2015	2016	2017. 06.30.
Új felvételt igénylő	23	70	22
Megszűnt ellátása	26	37	25

Az elmúlt évek során a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásnál folyamatos problémát jelentett, hogy több idős ember nem rendelkezett vonalas telefonnal, ezért nem vehette igénybe a Body Guard Hungary Kft. által nyújtott szolgáltatást, valamint a hatótávolság csak a közvetlen környezetét fedte le. Az Önkormányzat felmérte a piaci lehetőségeket és a legjobb megoldásként - felmondva a Body Guard Hungary Kft.-vel kötött szerződést -, az SOS Központ Kft. által kínált szolgáltatásokat fogadta el. Az ellátotti létszám növekedését e cég megjelenésének köszönhető, hiszen nem csak azok az igénylők tudnak bekapcsolódni a rendszerbe, akiknek van vonalas telefonjuk. A készülék egy fejlettebb technológiával rendelkező eszköz, az ország bármelyik területén képes érzékelni, hogy az igénybe vevő hol tartózkodik.

2016. január 1-től az SOS Központ látja el a Szolgálatnál működő jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Az SOS segélyhívó beépített SIM kártya segítségével kétirányú adat és hangkommunikációra képes, rendelkezik egy GPS jeladóval, kültéren és beltéren is, pontos helymeghatározásra képes, továbbá rendelkezik egy úgynevezett elesés érzékelővel, amelynek köszönhetően a készülék jelzi a zuhanást és ezt követően azonnal automatikusan riasztást küld a 24 órás diszpécserközpontnak.

A **riasztások** száma 2015 évben 78, míg **2017 I. félévében már 97 alkalom** volt, ami az év végéig meghaladhatja a dupláját.

Az éles riasztások leggyakrabban 18.00 és 06.00 óra között, leginkább kisebb balesetek miatt történtek.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (teljesített feladatmutató)

	2015	2016	2017.06.30.
Somogyi László Szociális Szolgálat	73,66	85,99	89,89

A feladatmutatók és a riasztások száma is azt mutatják, hogy ennek a szolgáltatásnak a szükségessége nélkülözhetetlen. Az ellátás igénybevétele folyamatosan nő, a jövőre nézve szükséges lesz ennek az ellátásnak a bővítése.

Idősek átmeneti ellátása

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény azokról az időskorúakról, valamint azokról a tizennyolcadik életévüket betöltött beteg személyekről gondoskodik, akik önmagukat otthonukban betegségük miatt, vagy más okból időlegesen nem képesek ellátni.

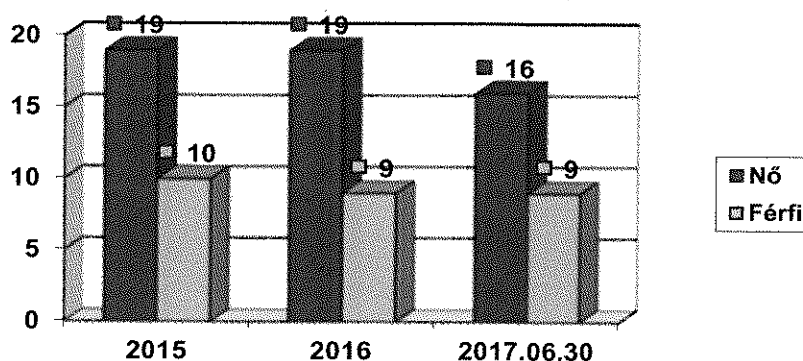
Az átmeneti gondozóház 30 férőhellyel működik. Az ellátottak életkor összetétele a Szolgáltatnál változó.

Az ellátást igénybe vevők száma

Év	2015	2016	2017. 06.30.
Igénybe vevők	29	28	25
-ebből 80év felettek	12	14	11

A nemek szerinti megoszlásban szignifikáns eltérés van. Jól látható, hogy az ellátást igénybe vevők nemek szerinti aránya a nők felé mutat. Az elmúlt évek tapasztalatait és a mostani arányok megoszlását megvizsgálva, 1/3 -2/3 arányról beszélhetünk a beköltözések tekintetében.

Nemek szerinti megoszlás

Ellátási napok száma

2015	2016	2017. 06.30.
10323	10397	4592

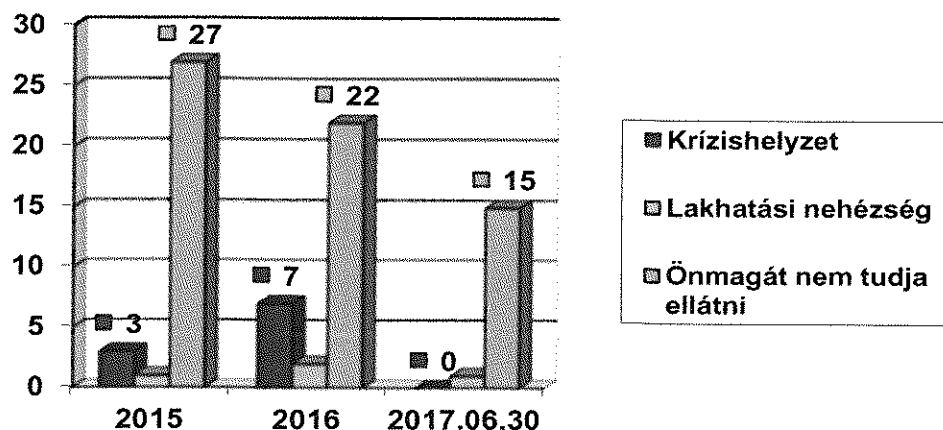
Az ellátási napok száma az előző évekhez képest **stagnál**, nem lehet igazán túl nagy változásról beszélni, ha a 2015 és 2016 éveket összehasonlítjuk. A beköltözések száma nem változik, az igények folyamatosak. Nehézségként jelenik meg, hogy a kérelmezők közt nagyon sok olyan érdeklődő van, aki végleges intézményi elhelyezést szeretne. Az igénylők az átmeneti gondozást nem minden esetben részesítik előnyben, mert nehézségként,

stressznek élik meg a beköltözést és mire beilleszkedne, addigra már menniük kell egy másik helyre. Sok család ezért inkább úgy dönt, hogy átmeneti ellátás helyett a végleges elhelyezést választja.

Az átmeneti ellátást igénybevevők közt kimagaslóan nagy azok aránya, akik önmagukat ellátani nem tudják, családtagjaik segítségére nem számíthatnak.

A beköltözéskor jelentkező problémák

Magas azok száma, akik rossz egészségi állapotuk miatt nem tudják önmagukat ellátni, a családtagok mindennapi gondokkal küzdenek és gondot jelent az idős emberek, hozzátartozók gondozásának megoldása. Az átmeneti gondozást követően a Szolgálat nem tudja a családhoz visszahelyezni ezeket az ellátottakat, ebben az esetben marad a végleges intézményi elhelyezés.

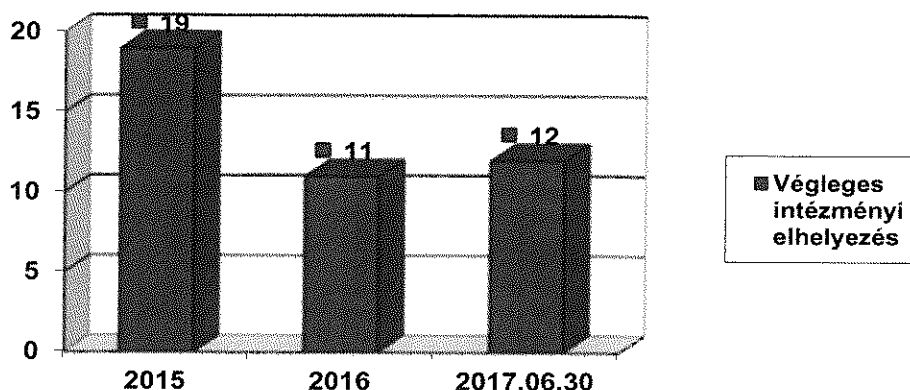

Magas azok száma, akik rossz egészségi állapotuk miatt nem tudják önmagukat ellátni, a családtagok mindennapi gondokkal küzdenek és gondot jelent az idős emberek, hozzátartozók gondozásának megoldása. Az átmeneti gondozást követően a Szolgálat nem tudja a családhoz visszahelyezni ezeket az ellátottakat, ebben az esetben marad a végleges intézményi elhelyezés.

A jogszabályi változásoknak köszönhetően, a végleges intézményi elhelyezések folyamatos problémát jelentenek a Szolgálatnak. Nehézségként jelenik meg 2016. január 1-től, hogy a gondozási szükséglet vizsgálatban a napi 4 órát meghaladó gondozásokban csak azokat az ellátottakat veszik be végleges intézményi elhelyezésbe, akik nagyon súlyos fizikai és

mentális problémákkal küzdenek. Így azok az átmenti ellátásban részesülők, akik lakhatási vagy egy krízis helyzet miatt költöznek átmeneti ellátásba, esélyük sincs, hogy egy éven belül végleges intézményi elhelyezésben részesüljenek.

A végleges intézményi elhelyezések

A fenti táblázatban jól látható, hogy 2015. évben többen vették igénybe a végleges intézményi elhelyezést a 2016-os évhez képest. A 2017 első félévében, mintha jobb irányban mozdulna el ez az arány, hiszen az első félévben már 12 főt sikerült a Szolgáltatnak elhelyezni végleges intézményi elhelyezésben.

Összegzés

A Somogyi László Szociális Szolgálat a vizsgált időszakban vállalt feladatait teljesítette, illetve magvalósította célkitűzéseit. A tárgyi és személyi feltételek kialakítása megtörtént a meglévő szociális ellátások tekintetében, az újonnan kialakított modern demens részleg biztosítja a magas színvonalú ellátást.

A Szolgálat a kapcsolatok erősítése érdekében, a Szolgálatok klubjain kívül, közös programokat szervez a kerület olyan idősek klubjaival is, amelyek nem Önkormányzati fenntartásúak. A cél, hogy minél több aktív idős embert bevonzzanak a nappali ellátás keretébe, ezáltal színesebbé, változatosabbá teszi a klub életét.

Az épület alsó és felső szintjén megoldódott a fürdőszobák akadálymentesítése.

Az intézményben végzett elégedettségi vizsgálatok eredményei azt igazolják, hogy az ellátottak a szolgáltatásokkal, azok minőségével elégedettek. Az elégedettség fenntartása csak abban az esetben lehetséges, ha a szakképzett, kvalifikált dolgozók az intézményben maradnak, ehhez szükséges az erkölcsi és anyagi megbecsülésük, amit az Önkormányzat és az állam is 2017 évtől jelentősen figyelembe is vett.

A minden évben folyamatosan szervezett szupervízió – a mentális leterheltség csökkentése érdekében - segítette a dolgozókra háruló terheket, további szervezése indokolt a hatékonyabb ügyintézés érdekében.

Jövőbeli elképzelések, célkitűzések

- az étkezés területén a kifogások megfelelő kezelése,
- a mennyiségi szolgáltatások fejlesztése, a minőségi ellátás színvonalának erősítése,
- a demens ellátás tapasztalatainak összegzése, továbbfejlesztése, ellátottak számának emelése,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás férőhelyeinek a bővítése,
- szupervízió szervezése,
- a szociális dolgozók munkájának további erkölcsi, anyagi megbecsülésének a fenntartása, továbbfejlesztése,
- a szociális területet érintő pályázati kiírások figyelése, pályázatok benyújtása.

4.3. Feladatellátás kiszervezése

A szociális igazgatás hatósági feladatait és a kerület szociálpolitikai ellátórendszerének koordinálását a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Irodája látja el. Az Szt. és a Gyvt. megalkotása óta eltelt időszakban az ellátások iránti igény dinamikus növekedést mutat, a tendencia háttérében a társadalom egyes rétegeit érintő kedvezőtlen változások állnak. Ezzel egyidejűleg a szociális kiadások súlya is jelentős mértékben növekedett, a finanszírozás biztosítása mindinkább az önkormányzati oldal felé tolódott el.

Az Szt. elmúlt években történő módosításai következtében a szociális alapszolgáltatások rendszerében is megfigyelhető az átstrukturálódás folyamata.

Mindezek ellenére a szolgáltatások és ellátások körét a lehető legszélesebb kiterjesztéssel biztosítja az Önkormányzat. Elsődlegesen a nagy anyagi ráfordítással és a kevésbé kihasználható ellátási formák kerültek kiszervezésre, melyek egy átgondolt, cizellált és jól felépített ellátórendszert is jelentenek egyben. Mivel a jogszabályok feladat-ellátási és nem intézmény-fenntartási kötelezettséget írnak elő, így az ellátási szerződés keretében biztosított szolgáltatások az alábbiak szerint alakulnak:

Szolgáltatás megnevezése	Ellátást biztosító megnevezése	Ellátási szerződés
Pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali ellátása	Félúton Alapítvány	2012. június 8.
Nappali melegedő	Tiszta Forrás Alapítvány	2012. május 16.
Utcai szociális munka	Tiszta Forrás Alapítvány	2012. május 16.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény Szt.-t módosító rendelkezései alapján az utcai szociális munkaellátása már nem a települési önkormányzat kötelezően ellátandó feladata. Az Önkormányzat vezetése azonban továbbra is különösen fontos feladatának tekinti a hajléktalanok ellátása érdekében végzett utcai szociális munkát, ezért méltányolva a Tiszta Forrás Alapítvány korábbi tevékenységét az Ellátási Szerződés módosításával az ezen munkát elősegítő Gyógyító Programok költségeinek egy részét finanszírozni kívánta.

A szolgáltatások kiszerezésével az Önkormányzat célja, hogy lehetőséget biztosítson egy sokszereplős szociális és gyermekvédelmi struktúra kiépülésére. A rugalmas civil szervezetek egy korszerűbb szolgáltatási szegmenset tudnak képviselni, ezáltal jobban keresztül tudják vinni az intézményi reformokat. A demográfiai adatokhoz igazodóan elsősorban az időskorúak ellátási szükségleteinek kielégítésére törekedett és törekszik az Önkormányzat, azonban a szociális ellátórendszer keresleti oldalán megjelennek olyan további célcsoportok is, mint a fogyatékkal élők, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, akiknek az ellátása teljes körűen nincs biztosítva, holott ezek a célcsoportok általában a hosszú távú gondoskodást igénylő intézményekben jelennek meg.

A Félúton Alapítvánnyal megkötött ellátási szerződésben foglaltak megfelelően a **pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali ellátása 2 millió Ft** összeg szerepel kiadásként a költségvetésben, mint kötelezettség.

Önkormányzatunk a Tiszta Forrás Alapítványt az ellátási szerződésben foglaltaknak megfelelően a **hajléktalan ellátás érdekében 4,5 millió Ft** támogatásban részesíti.

5. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni támogatások

5.1. Jogsabályi háttér

A kerületi önkormányzat szociálpolitikai céljainak megvalósítása és a támogatásra jogosultak körének bővítése érdekében szükséges a magasabb rendű jogszabályok és az ágazati önkormányzati rendeletek összehangolása, mely folyamatos egyeztetést, aktualizálást jelent a szakemberek számára. A folyamatosan változó jogszabályi környezet azonban megnehezíti a hosszú távú stratégiák, koncepciók kidolgozását, illetve azok végrehajtását.

Az Szt. a szociális biztonság megteremtése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, jogosultsági feltételeit, valamint az önkormányzat útján biztosított egyes szociális támogatásokat. A törvény felhatalmazást ad az önkormányzatok részére, hogy saját költségvetésük terhére egyéb ellátási formákat állapítsanak meg.

Az Szt. 2015. március 1. napjától hatályos 45. § (1) bekezdése szerint: „A képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt.”

A Képviselő-testület kötelezettsége abban állt, hogy a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28. napjáig kell megalkotnia.

Az Szt. hatályba lépő rendelkezései meghatározták, hogy a **képviselő-testület** a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére **rendkívüli települési támogatást köteles** nyújtani.

Az önkormányzat képviselő-testületének mérlegelési jogkörébe tartozott annak eldöntése, hogy a települési támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén, milyen összegű támogatást nyújt.

Önkormányzatunknál a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokról szóló 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Önk. rendelet) határozza meg az egyes támogatási formákat, azok jogosultsági feltételeit, a támogatás folyósításának rendjét.

5.2. Pénzbeli és természetbeni támogatások

Az Önk. rendelet alapján **rendkívüli és rendszeres települési támogatást** nyújt önkormányzatunk az alábbiak szerint:

Rendkívüli települési támogatás esetén a feltételrendszer lefedi a régebben átmeneti segély, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, valamint a temetési segély összevonásából kialakított önkormányzati segély feltételrendszerét.

Természetesen előfordulhatnak olyan élethelyzetek, melyek szükségessé teszik az azonnali segítségnyújtást függetlenül az adott személy vagy család jövedelmi helyzetétől (pl.: lakástűz, rövid időszakon belül több hozzátartozó elhalálása), ilyen esetekben az önkormányzat *méltányos rendkívüli települési támogatást* biztosíthat.

A *rendszeres települési támogatások* körébe a lakhatást segítő-, az egészségügyi- és a hátralékkezelési szolgáltatás keretében nyújtható hátralékcsoökkentési támogatás tartozik. A rendszeres települési támogatások legfeljebb egy év időtartamra biztosítanak hozzájárulást a kiadások csökkentéséhez, e támogatási formák egymással párhuzamosan is folyósíthatóak.

Rendkívüli települési támogatás nyújtható annak a személynek, illetve családnak, ahol az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 76.950.-Ft összeget, egyedül élő személy esetében a 85.500.-Ft-ot, éves szinten legfeljebb 114 eFt összeghatárig nyújtható, A rendkívüli települési támogatás jogosultsági feltételei alapján az elhunyt személy hozzátartozójának kérelmére 50 eFt összegű egyszeri támogatás nyújtható.

Méltányos rendkívüli települési támogatásban részesülhet az a személy, illetve család, amely jövedelmi helyzete miatt nem részesülhet rendkívüli települési támogatásban, azonban létfenntartása veszélybe került és segítségre szorul. E támogatási forma esetében egyedi elbírálás alapján a méltányos rendkívüli települési támogatás évente két alkalommal nyújtható, éves összegben pedig legfeljebb 228 eFt lehet.

Lakhatást segítő települési támogatás a szociálisan rászoruló háztartások tagjai számára az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásához nyújt 12 hónapon át segítséget. A támogatás minimum összege 5.000.-Ft/hó, maximum összege 10.000.-Ft/hó. A jogosultsági jövedelemhatár összege a közös háztartásban élő személyek fogyasztási egységeinek arányában 76.950.-Ft. E támogatási forma elsődlegesen természetbeni támogatás, a havi támogatás teljes összege a kérelmező által megjelölt szolgáltatóhoz kerül átutalásra, mely a havi számlában jóváírja a támogatás összegét.

Települési egészségügyi támogatás szociálisan rászorult személyek egészségügyi kiadásaihoz nyújt hozzájárulást. A támogatás a fennálló egészségügyi helyzet függvényében lehet egyszeri, valamint 12 hónapon át nyújtott rendszeres támogatás. A jogosultsági jövedelemhatár összege a közös háztartásban élő személyek fogyasztási egységeinek arányában 76.950.-Ft, illetve egyszemélyes háztartásban élő esetében 85.500.-Ft. A gyógyszer-, gyógyászati segédeszköz és gyógyászati ellátások költségeinek csökkentéséhez nyújtandó támogatás mellett külön sorban betervezésre került az egészségügyi települési támogatás szakértői díjazása is, mely az elmúlt években a táblázatban nem került nevesítésre.

Települési hátralékcsoökkentési támogatás a rezi hátralék felhalmozásának megelőzése

céljából nyújtott támogatási forma. Feltételrendszerében a hátralék felhalmozásának figyelembe vehető időtartama legalább 3 hónap, a bevonható hátralék összege minimum 30.000.-Ft. A jogosultsági jövedelemhatár összege a közös háztartásban élő személyek fogyasztási egységeinek arányában 76.950.-Ft. A hátralékkezelési szolgáltatásban részt vevő háztartások jogosultak a szolgáltatás időtartama alatt lakhatást segítő települési támogatásra.

A **köztemetés** továbbra is kötelezően ellátandó feladata az Önkormányzatnak.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a hideg téli hónapokban szükséges a rászoruló személyek, családok **tűzifával**, természetbeni juttatás formájában történő támogatása. A támogatás feltételei a rendkívüli települési támogatás szabályrendszerére épülnek, azonban külön soron, mint természetbeni támogatást szükséges a költségvetésben szerepeltetni.

A Gyvt. határozta meg a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény**, valamint a **pénzbeli ellátás** biztosításának feltételeit.

A *rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre* való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint az évente két alkalommal nyújtott természetbeni támogatásnak az igénybevételére.

A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rend. (továbbiakban: Gyer.) határozza meg.

A *pénzbeli ellátás* a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó, gyámszülők részére biztosított juttatás. A támogatás a központi költségvetés által finanszírozott, ezért a folyósított teljes összeg visszaigényelhető.

Támogatási forma	2015.03.01-től	2016. év	2017. I. félév	Átlagos éves támogatási összeg
	fő	fő	fő	Ft
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	1151	811	205	1269000
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	3	3	1	276000
Rendkívüli települési támogatás	588	492	139	1743600
Méltányos települési támogatás	62	137	118	3041500
Lakhatást segítő települési támogatás	691	903	230	30075000
Egészségügyi települési támogatás	346	644	213	20194500
Hátralékcsoökkentési települési támogatás	0	1	0	41500
Köztemetés	76	43	13	4869000

5.3. Önkormányzati költségvetésből finanszírozott egyéb támogatások

A gyermekekhez kapcsolódó – önkormányzati költségvetésből finanszírozott támogatások – a 3.4 Gyermekeink érdekében megnevezésű pontban már részletesen kifejtésre került.

A lakáscélú támogatásokról szóló 12/2011. (V.3.) önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján **lakás építéséhez, vásárlásához helyi támogatás** biztosítható. E támogatási formára 5 millió Ft, míg **a fiatal házások első lakáshoz jutásának** támogatására 2 millió Ft költségvetési forrást biztosított az Önkormányzat.

Az elmúlt időszakban már hagyományt teremtett, hogy az Önkormányzat évente több alkalommal a rászoruló személyeket, családokat tartós élelmiszer nyújtásával, míg a **65 év feletti**, a kerületben élő nyugdíjasokat ezen felül **burgonyával, tartós élelmiszer csomaggal** segítette. A költségvetés minden évben hozzávetőlegesen **86 millió Ft** fedezetet biztosít arra, hogy lehetőség legyen e hagyomány folytatására.

A Zsigmond Király Egyetem 2017. május hónapban már a tizedik félévet zárta le a XVIII. kerületben **Nyugdíjas Akadémia** elnevezéssel. A programsorozat lebonyolítására az Önkormányzat a költségvetésében évente **10.millió Ft**-ot különít el.

Az Egyetem által szervezett Nyugdíjas Akadémia programsorozat országosan egyedülálló a tekintetben, hogy a nyugdíjasok részére ingyenes előadásokat és különböző témájú tanfolyamokat szervez.

Félévente **7 előadáson** vehetnek részt a hallgatók, valamint **16 tanfolyam** közül választhatnak.

Résztevők számának alakulása:

- 2015. tavaszi félév: előadások: 118 fő, tanfolyamok: 320 fő,
- 2015. őszi félév: előadások: 119 fő, tanfolyamok: 345 fő,
- 2016. tavaszi félév: előadások: 118 fő, tanfolyamok: 379 fő,
- 2016. őszi félév: előadások: 135 fő, tanfolyamok: 425 fő,
- 2017. tavaszi félév: előadások: 130 fő, tanfolyamok: 336 fő.

Minden évben a tanév zárásaként a polgármester meghívására az akadémia hallgatói részt vesznek kiránduláson:

- 2014. sétahajóval Szentendre (résztevők száma: 107 fő),
- 2015. nosztalgia vonattal Nagymaros (résztevők száma: 140 fő),
- 2016. HÉV különjárással Gödöllő – Grassalkowich-kastély (résztevők száma: 144 fő),
- 2017. Érd – Magyar Földrajzi Múzeum (résztevők száma: 110 fő)

A nyugdíjasok elmondása alapján, személyes beszélgetések nyomán látható, hogy rendkívüli örömmel fogadják az újabb és újabb előadókat, a róluk és nekik szóló érdekes témákat.

6. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

6.1. Együttműködés

Az önkormányzatok jogszabályok által előírt feladata gondoskodni arról, hogy a lakosság szociális ellátását megszervezze. Ennek módja, minősége jelentősen befolyásolja a településen élők viszonyát a helyi önkormányzathoz, akik szabadon dönthetnek arról, hogy az Szt-ben előírt, illetve a lakossági igények alapján önként vállalt feladatokról milyen módon gondoskodnak. Mivel nem intézményfenntartásra, hanem szolgáltatás biztosítására kötelezettek, ezeket a feladataikat elláthatják akár másik önkormányzattal vagy civil szervezettel kötött megállapodás alapján. A civil szervezetek gyakran egy adott település életfeltételeinek, a szociális ellátásoknak a javítását tűzik ki célul. Az önkormányzatok és a civil szervezetek célja gyakran azonos, ami indokolttá teszi az együttműködést. A közös célok, a civil szervezetek szerepvállalása az önkormányzati feladatok ellátásában tudatosan kiépített kapcsolatrendszerrel és a szolgáltatások megtervezését teszi szükségessé. Az önkormányzatok szervező, koordináló szerepükkel tudatosan alakíthatják, irányíthatják a település életét.

A civil szervezetekkel való együttműködés területei a döntés-előkészítésben való részvétel és a közszolgáltatások fejlesztésében, ellátásában való részvállalás, amely történhet alkalmi jellegű kapcsolattal, vagy együttműködési megállapodás, illetve szerződéses viszony keretében.

Tartalmilag az eseti együttműködéstől, a közös projekt megvalósításától a tartós, közös feladatellátásig terjedhet a kapcsolat. Az önkormányzat felismerte, hogy az önkormányzati feladatok színvonalasabb, hatékonyabb ellátását nagyban segítheti a civil szervezetekkel való előnyös együttműködés formáinak kialakítása. Különösen igaz ez a gyermekvédelem területén. A kiemelt problémák kezelése érdekében együttműködési megállapodást kötött azokkal a szervezetekkel, amelyek hathatós segítséget nyújtanak az esélyegyenlőség szempontjából érzékeny csoportoknak.

Az önkormányzattal **együttműködési megállapodással rendelkező civil szervezetek:**

- Magyar Vöröskereszt XVIII. kerületi Szervezete;
- Nagycsaládosok Szent Lőrinc Egyesülete;
- Bp. XVIII. Ker. Nyugdíjas Érdekvédelmi Egyesület és tagszervezetei;
- Rózsa Nyugdíjas Klub;
- Szent Lőrinc Ltp. Nyugdíjas Klub;
- Tájak Korok Múzeumok Egyesület nyugdíjas csoportja.

A megállapodás értelmében az együttműködő civil szervezetek az együttműködési megállapodásban, illetve a civil szervezetek támogatási rendjét tartalmazó rendeletben rögzített célok és feladatok megvalósításához, illetve az ehhez szükséges fejlesztések elvégzéséhez minden évben pályázat keretében nyernek támogatást.

Az együttműködő szervezeteknek egyrészt a **működését** támogatja az önkormányzat, valamint az általuk képviselt csoportok helyzetét javító **programokhoz** nyújt támogatást:

- szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása;
- nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- gyermek- és ifjúságvédelem;
- egészségmegőrző preventív, életvitelt megkönnyítő programok;
- kulturális és hagyományőrző tevékenységek.

A kerületben – az együttműködő civil szervezeteken kívül – közel **250 db civil szervezet** működik, valamint **20 egyházközség** nyújt szolgálatot. Az Önkormányzat az egyházak és a civil szervezetek számára minden évben meghirdetett pályázatával a kerületi civil szervezetek működését, programjaikat, valamint egyházak esetében ingatlanjaik felújítását és a kerület lakosai számára nyitott és hasznos programjaikat támogatja:

- családbarát programok: nyári többnapos és napközis táborok;
- egészségmegőrzést, egészséges életmódot népszerűsítő figyelemfelhívó programok;
- fogyatékkal élők rehabilitációját, integrálódását elősegítő programok (klubbeszélgetések szervezése, meghívott előadókkal, különböző, a fogyatékkal élőket érintő témában, pl. foglalkoztatás, továbbtanulási lehetőségek);
- szociális hátrányokkal küzdő családok segítése, gyermekek ingyenes vagy kedvezményes táboroztatása;
- idős, fogyatékos emberek terápiája;
- serdülőkorúak mentálhigiénéjével foglalkozó programok;
- családi életre nevelés, felvilágosító programok, drog-prevenációs előadás, személyiséget és tanulási készséget fejlesztő tréningek;
- közösségfejlesztés, kis, helyi közösségek önsegítő mechanizmusának erősítése.

A kerületben működő egyházak is szerves részét képezik a helyi események, karitatív célok megvalósulásának. Az önkormányzattal közösen létrehozott programok javarészt **gyermekek nyári táboroztatását szolgálják**, de szerepel **családi nap**, jeles és köztisztelőben álló személyekről történő megemlékezés is a programok között.

2003. június 23-án kötött Együttműködési megállapodást Önkormányzatunk és a **Nagycsaládosok Szent Lőrinc Egyesülete** között, amelyet a két fél 2006. évben aktualizált. Az együttműködési szerződés új feladatokkal bővült (pl: aktív és kezdeményező részvétel a Civil Kerekasztal nagycsaládos egyesületek tevékenységét érintő műhelyeinek

működtetésében, nagycsaládosokat érintő javaslatok kidolgozása, képviselete a fórumokon. Az Egyesület évek óta az egyik legaktívabb kerületi civil szervezet, jelenleg megközelítőleg 2000 tagjuk van. Az Egyesület fontos feladatának tekinti a családok és gyermekek közös programjainak szervezését.

A **Magyar Vöröskereszt XVIII. kerületi Szervezetével** 2003. június 26-án kötött Együttműködési megállapodást az Önkormányzat, mely 2006. évben módosításra került, számos feladattal bővítve az együttműködés kereteit (pl: segélyraktár kialakítása, működtetése, természetbeni katasztrófák esetén kerületi gyűjtések megszervezése). A Vöröskereszt népszerű szolgáltatásait a kerületi lakosok igényeihez igyekeznek igazítani. Az Önkormányzat az évek során szoros, napi szintű kapcsolatot alakított ki a szervezettel. A kerületben a rászorult, illetve krízishelyzetben lévő családok, gyermekek támogatásában (természetbeni juttatások) együttműködik az Önkormányzattal és a szociális, gyermekvédelmi intézményekkel.

Az **Idősekért Fiatalokért Közalapítvány** pályázatok útján segíti a kerületi, szociálisan rászorult fiatalok életminőségének javítását.

Fő tevékenységi kör:

- szociális tevékenység,
- családsegítés,
- időskorúak segítése,
- nevelés, oktatás,
- képességfejlesztés,
- ismeretterjesztés, kulturális tevékenység,
- gyermek és ifjúsági érdekképviselet,
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi egyenlőségének elősegítése.

A Perspektíva a Jövőért Alapítvány a nevelőotthonokból kikerülő fiatalok életkezdésének megsegítését tűzte ki célul.

A Fogyatékos Emberek Csoportjáért Kerületi Egyesület (röviden FECSKE) elsősorban a XVIII. kerületben élő hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítésén dolgozik. A kerületi fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű emberek számára biztosítanak hasznos időtöltést.

A Budapesti Patrónus Alapítvány az autizmussal küzdő fiatalok számára próbál lehetőséget teremteni az iskola elhagyása után, szoros együttműködésben a SOFI-val.

6.2. Együtt – egymásért

Családok életvitelének segítése. Családi nap szervezése, lebonyolítása

Az Önkormányzati Napközis Tábor 2017. június 26-tól augusztus 25-ig tartó egyhetes turnusonként került megszervezésre. Turnusonként 400-500 gyermek élvezhette az önkormányzat Bókay-kerti nyári táborának programjait. Önkormányzati támogatással a táborozást napi 550 Ft alapdíjjal lehetett igénybe venni. Ez magába foglalta a heti alapprogramokat és a napi háromszori étkezést. A szakraji foglalkozásokért heti 3500 Ft-ot kellett fizetni. A gyerekek olyan élményeket szereztek a szünidőben, melyekről különböző okok miatt kénytelenek lemondani, vagy csak ritkán részesülhetnek benne. Különböző játékok és sportolási lehetőségek – tenisz, labdarúgás, harcművészet, mazsorett- és zumba, akrobatikus rock and roll – mellett számos kiránduláson – múzeumlátogatás, állatkerti séta, Fővárosi Nagycirkusz, budapesti úszó-világbajnokság, sétahajózás, buszos kirándulások - is részt vehettek. Betekintést nyerhettek a hulladék korszerű begyűjtésének és feldolgozásának módjaiba. A rendőrkapitányság közreműködésével számos hasznos dolgot tanulhattak meg, mint a biztonságos közlekedés, önvédelem. Mindezek kapcsán az olyan gyerekeknek is élményekkel teli lehetett a nyár, akiknek a családjában egyébként nem telik nyaralásra. Mindezek által a gyerekek a szünidőt hasznosan töltötték el, nem csavarogtak.

Gyereknapi program 2017. május 28-án került megrendezésre a Bókay-kertben és a pestszentimrei Hősök terén. Mindkét helyszínt pillanatok alatt benépesítette a gyereksereg, akik különböző színes programokon vehettek részt – meseelőadás, tánc, sport is megjelent a színpadon. Vidámpark, pónin lovaglás, ugráló vár, kézműves sátrak.

Életmód programok szervezése – egészséges életmódot, egészségmegőrzést és fejlesztést célzó programok szervezése a kerületi gyermekek részére

Egészségtudatosságot ösztönző-, prevenciós szűrőprogramok megvalósulása 2016 évben folyamatosan történtek. Mind az alapellátásban, mind a szakellátásban folyamatosan folyik prevenciós tevékenység. A szakrendelőben 2016-ban is 6 alkalommal került sor szűrőnap megrendezésére, a kerületi lakosok számára ingyenesen. A kerületi óvodákban ortopediai szűrésre került sor a beiskolázás előtt álló gyermekek körében.

Generációk közti együttműködési lehetőségek a kölcsönös elfogadás jegyében

Önkormányzatunk által fenntartott Somogyi László Szociális Szolgálat szervezésében 2017. október 4-én a Liszt Ferenc repülőtér A2 terminálján került sor az ellátottak közreműködésével azon előadásra, melynek során néma jelnyelven tolmácsolták Demjén Ferenc: Honfoglalás című dalát. Az előadás üzenete, hogy az idősek elkísérik azokat a fiatalokat, akik elutaznak az országból, de ugyanakkor vissza is várják őket.

Az ellátórendszer szolgáltatásainak, programjainak népszerűsítése az idősek körében

Önkormányzatunk által fenntartott Somogyi László Szociális Szolgálat szervezésében 2017. október 5-én került megrendezésre az „Őszikék” Vándorkupa rendezvény, ahol a kerületi szervezetek nyugdíjasai versengenek a kupa elnyeréséért. Cél a hagyományörzés, a kapcsolatépítés, a természetesség, a népi hagyományok és szokások felelevenítése és megőrzése. A rendezvény mottója „Varázsoljuk a vidéket a fővárosba”, melyet az elkövetkezendő években is szeretnénk megvalósítani, mindig más-más tájegységre, népcsoportra fókuszálva. Idei évben Jász-Nagykun-Szolnok megye városok közül különösképpen Karcagra orientáltak. A rendezvényen kb. 120 fő vett részt, leginkább 65 éven felüliek voltak.

Fogyatékkal élő személyek feltérképezése. Adatkérés, adatbázis kialakítása

Nemcsak a gyermekek érzékenyítését célozzák meg azok a rendezvények, melyek a Gyöngyvirág Szociális Szolgálat Gyöngyvirág Nappali Szolgálat kapcsán – ellátottjaik közreműködésével – kerülnek megrendezésre. Az intézményben azok a középsúlyos, elsősorban felnőtt értelmi sérültek kapnak ellátását, akik családban élnek, munkahelyen nem foglalkoztathatók és állapotuk nem indokolja a bentlakásos intézményi elhelyezést. Fő cél a szabadidő hasznos eltöltése, önálló életre nevelésük, önkifejezésük megvalósítása, önértékelésük javítása, társadalomba való beilleszkedésük segítése. E célkitűzést önkormányzatunk oly módon segíti, hogy lehetőséget biztosít számukra a különböző rendezvényeken történő fellépésre, továbbá az általuk készített munkákból a Polgármesteri Hivatalban kialakított „Városháza Galéria” biztosítja a rendszeres kiállítás lehetőségét.

Míg az elmúlt években az ellátottak által különböző kézműves technikával készített alkotások kerültek bemutatásra, idén 2017. szeptember 19. napján került megnyitásra az a fotókiállítás, ahol a fényképek segítségével betekintést nyerhettünk arra vonatkozóan, hogy a fogyatékosok nappali ellátását igénybe vevő ellátottak mit tartanak fontosnak megörökíteni. Mindez tükrözi nyitottságukat a világra, illetve sajátos nézőpontjukat is. Az ellátottak által kiválasztott pillanatok kerültek megörökítésre, melyek kapcsán betekintést nyerhettünk az intézmény hétköznapjaiba, kirándulásaikba, nyári programjaikba.

A fotók, rajzok, kézműves alkotások is megmutatják, mennyi szépség lakik a lelkükben. Ezek az emberek segítenek ráérezni, mennyire felületesen szemléljük a világot. Az ő szemükön át ráébredünk: sokkal több esztétikai élmény érhetne minket, ha alaposabban vizsgálnánk a dolgokat. Így az általuk készített műveken keresztül saját magunkat is jobban megismerhetjük.

A fogyatékkal élő gyermekek óvodai nevelése, sportolása és megfelelő iskolai előkészítése érdekében 2017. október 16-án Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata és a Fogyatékosok Országos Diák- és Szabadidősport-szövetsége (Fodisz) szakmai együttműködési megállapodást írt alá. A megállapodás célja a mozgáskorlátozott gyerekek és fiatalok sportolását, illetve az egészséges gyerekekkel való

közös mozgást, sportolást elősegítő programok előkészítése. A sport, illetve kisgyermekes esetében a közös játék, az együtt mozgás lehetőséget ad az elfogadás megtanulására. Ezen megállapodás elősegíti, hogy a nem fogyatékkal élő gyermekek számára természetessé váljon a fogyatékkal élő, vagy egyéb sajátos nevelési igényű csoporttársak elfogadása.

7. Fejlesztendő területek 2016 - 2019

A felülvizsgálat során a fejlesztési terv a következő **rendezési elvek** figyelembevételével került összeállításra:

- a kötelező feladatok megvalósítása elsődleges,
- az alapellátások teljes lefedettsége,
- a több ellátási formát is nélkülöző célcsoport szükségleteinek enyhítése,
- a meglévő önkormányzati fenntartású intézmények és civil szervezetek jelenlegi tevékenységeinek és jövőbeni fejlesztési terveinek figyelembevétele.

A megvalósítás, valamint az egyszeri beruházás és működtetés költségei 4 éves időintervallumban kerültek meghatározásra, melyeket a következő tényezők befolyásolhatnak:

- az önkormányzat pénzügyi kondícióinak változásai,
- pályázati lehetőségek,
- magánszemélyek, civil szervezetek, alapítványok részvétele a szolgáltatásokban,
- jogszabályi változások.

A rendezési elvek a megvalósítandó célok alapján:

- *stratégiai célok* - a kerületi lakosok életminőségének folyamatos javítása, az esélyegyenlőtlenségek csökkentése,
- *átfogó célok* - a személyre szabott szükségletekhez, szolgáltatásokhoz és ellátásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- *specifikus célok* - a szolgáltatások különbözőségének megjelenítése,
- *operatív célok* - a szolgáltatások és ellátások minőségi javítása.

A 2016-2019 évekre kitűzött célokat és azok végrehajtási ütemtervét a **1. sz. melléklet** tartalmazza.

Jelen felülvizsgált és aktualizált Konceptió **2. sz. melléklete** tartalmazza a 2018 és 2019 évekre tervezett célkitűzéseket és azok megvalósulását.

Összefoglaló

A felülvizsgálat során megállapítást nyert, hogy a kerület a vizsgált időszakban teljesítette, illetve megvalósította a vállalt célkitűzések jelentős részét. Az elmaradt feladatokat befolyásolta, hogy az Önkormányzat tehervállalási képessége nem változott kedvező irányba, a pályázati lehetőségek és források előre nem tervezhetőek.

A szociális és gyermekjóléti ellátások iránti igények és szükségletek pontosan nem határozhatóak meg. Nem ismert azoknak a tényleges száma, akik rászorulnának, igényelnének bizonyos alap- és szakosított, illetve pénzbeli és természetbeni ellátási formákat. Az ellátottak körében azonban fokozódnak az elvárások a minőségi, szakszerű és differenciált ellátásra. A mennyiségi fejlődés mellett azonban a minőségi ellátásra is hangsúlyt kell fektetni. A szolgáltatások ilyen nagyarányú lefedettsége különösen kiemelkedő, hiszen a rászorulókhöz ezek a rendszerek vannak a legközelebb.

A kötelező feladatok nagyobb részét az Önkormányzat az általa létrehozott és működtetett intézményi formákban látja el, míg a feladatok másik hányadát civil szervezetekkel kötött ellátási szerződések keretében biztosítja. A hiányzó szociális/gyermekjóléti szolgáltatások bevezetésekor mérlegelendő, hogy új intézmények létrehozásával, vagy már meglévő intézmény bővítésével, átalakításával, illetve civil szervezetek bevonásával valósuljon meg.

Fontos, hogy a meghatározott fejlesztési irányokat összhangba hozzuk a szakmapolitikai célkitűzésekkel. A társadalmi környezetet befolyásoló tényezőket ismernünk kell ahhoz, hogy következtetni tudjunk a szolgáltatások szükséges kapacitására.

Az Önkormányzat elsődleges célja a szolgáltatások fejlesztésének tervezése során az intézmények működőképességének fenntartása és a lehetőségekhez mérten további fejlesztése, a szociálisan rászorult személyek támogatására megfelelő költségvetési forrás biztosítása.

Budapest, 2017. november 22.

Dömötör István
alpolgármester

MELLÉKLETEK

1. Célkitűzések megvalósítása 2016 –2017
2. Végrehajtási ütemterv 2016 - 2019

**Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési
Koncepció**

célkitűzéseinek végrehajtása

Sorszám	Feladat megnevezése	Felelős megnevezése	2016	2017
2.	A nem önkormányzati intézményekkel kötött ellátási szerződésben foglalt kötelezettségek teljesítésének értékelése	ágazati alpolgármester	A nem önkormányzati intézménnyel fennálló ellátási szerződések alapján a szerződő partnerek a tárgyévet követő év március 31. napjáig szakmai és pénzügyi beszámolót kötelesek benyújtani az önkormányzat felé. A beszámolókat az illetékes bizottságok előterjesztés formájában kapják meg és döntenek azok elfogadásáról. A Népjóléti Bizottság és a Pénzügyi és Ellenőrzési Bizottság a szakmai és pénzügyi beszámolót az előző évi teljesítésről megtárgyalta és elfogadta.	A szakmai és pénzügyi beszámolók a szerződésben foglalt feladatok ellátásáról és a támogatás felhasználásáról határidőben benyújtásra kerültek. Az illetékes szakbizottságok megtárgyalták és elfogadták a beszámolókat. 2017. augusztus 3-án a Félúton Alapítványnál személyes látogatást tettünk, ahol bemutatásra került az intézmény és az általa ellátott feladatok végrehajtása.

4.	A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió felülvizsgálata	polgármester	Az utolsó felülvizsgálatra 2015 évben került sor, a Képviselő-testület 623/2015. (XII.15.) Kt. határozatával fogadta el a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiót. A Konceptió végrehajtási ütemtervében 2016 évre meghatározott feladatok végrehajtásáról szóló beszámolót a Képviselő-testület 492/2016. (XII.12.) sz. határozatával fogadta el. Az újabb felülvizsgálatra a Képviselő-testület 2017. december havi ülésén kerül sor.
5.	A kerületi lakosok közüzemi díjhátraléka szerkezetének és belső összetevőinek vizsgálata. A többszintű együttműködést feltételező többlépcsős támogatási rendszer fejlesztése	ágazati alpolgármester	A Családsegítő Szolgálatot 2015-ben 309 fő összesen 956 alkalommal kereste fel hátralékkezelés ügyében. Ez kevesebb, mint a 2014-es adatok, amikor 343 fő kereste fel a Szolgálatot, mintegy 1900 alkalommal. Ez az éves forgalom közel negyedét tette ki. 2015-ben 198 kliens együttműködési megállapodással vette igénybe a szolgáltatást, melyből 70 új kliens volt. A 2014-es évben 41-en adósságcsökkentési támogatásban, vagy ehhez kapcsolódó utógondozásban, míg 197-en Hálózati támogatásban részesültek.

				<p>2015-ben 84 kliensnek Hálózat Alapítvány támogatása iránti kérelmet nyújtottak be. Az Alapítvány részéről csak két esetben történt elutasítás. Az Alapítvány a 44.496.890- forint benyújtott összes hátralékra 19.012.636- forint támogatást ítelt meg. 2016-ban 196 esetben, míg 2017. I. félévében 54 esetben keresték a Szolgálatot.</p> <p>A 2015. március 1. napjától hatályos önkormányzati rendelet szabályozása nem terjed ki a közös költségre vonatkozó hátralék kezelésére, mely jól tükröződik a kliensék számának csökkenésében.</p> <p>A többi támogatást kérő személy vagy fizetésképtelen volt, vagy valamely jogszabályi és egyéb előírásnak nem feleltek meg, ezért nem vonhatóak be a rendszerbe.</p>
6.	A Somogyi László Szociális Szolgálaton belül a demens részleg kialakításához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása	ágazati alpolgármester	<p>A Képviselő-testület 581/2015. (XI.12.) sz. határozatával egyhangú szavazással döntött arról, hogy a Somogyi László Szociális Szolgálatban 2016. március 1. napjával, önként vállalt feladatként demens személyek nappali ellátását biztosítja.</p> <p>Az 582/2015. (XI.12.) sz. Kt. határozatban felkérte a</p>	

			<p>polgármestert, hogy a demens személyek nappali ellátásának nyújtásához szükséges személyi és dologi kiadásokat terveztesse be a 2016. évi költségvetésbe.</p> <p>A Képviselő-testületi döntéseknek megfelelően 2016. március 1. napjától a Somogyi László Szociális Szolgálaton belül demens személyek nappali ellátása, mint Önkormányzatunk által önként vállalt feladatellátás működik. A szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítására a költségvetésben megfelelő összeg rendelkezésre állt, valamint a működéséhez szükséges engedélyezési eljárás is lefolytatásra került.</p>	
7.	<p>Az önkormányzat költségvetésében céltartalék biztosítása az ágazati intézmények uniós pályázataihoz (költségvetés függvényében finanszírozható)</p>	polgármester	<p>2016. év május és június hónapokban a Micimackó Bölcsőde és a Csiga-biga Bölcsőde energetikai felújítására nyújtott be az önkormányzat pályázatot. A pályázatok elbírálása jelenleg folyamatban van.</p>	
8.	<p>Az ágazati intézmények középületeinek akadálymentessé tétele (költségvetés függvényében)</p>	polgármester	<p>A szociális és gyermekjóléti intézmények középületeinek akadálymentessé tétele – a mindenkor évi költségvetés függvényében – folyamatosan</p>	<p>A hatályos ágazati jogszabályokban meghatározott feltételeknek minden intézmény megfelel.</p>

	<i>finanszírozható)</i>		történik épületen kívül és belül is. 2016 évben a Somogyi László Szociális Szolgálat alsó és felső szintjén a fürdőszobák akadálymentessé tétele történt.	
9.	Gondoskodni kell a kerületi, szociális és gyermekjóléti intézmények ellátásához – hatályos ágazati jogszabályokban – meghatározott személyi, valamint szakképzettségi feltételek biztosításáról <i>(kötségvetés függvényében finanszírozható)</i>	polgármester	Az Önkormányzat minden évben az intézményekben dolgozó munkatársak mentális leterheltségének csökkentése érdekében biztosítja az intézmények költségvetésében a szupervízió, esetmegbeszélő csoportok működéséhez szükséges anyagi fedezetet. Ezen felül évente rekreációs kiránduláson vehetnek részt az intézmények dolgozói, elismerve ezzel felelősségteljes szakmai munkájukat.	A hatályos ágazati jogszabályokban meghatározott személyi, valamint szakképzettségi feltételek a szociális és gyermekjóléti intézményeinkben biztosítottak. Intézményeinkben az előírt képzettségi feltételeknek minden dolgozó megfelel.
10.	Az ágazat dolgozói mentális leterheltségének csökkentése érdekében szupervízió, esetmegbeszélő csoportok működéséhez szükséges anyagi feltételek biztosítása az intézményi költségvetésekben <i>(kötségvetés függvényében finanszírozható)</i>	polgármester	Az ágazat dolgozóinak mentális leterheltségének csökkentése érdekében szupervízió, illetve esetmegbeszélő – egyéni, valamint csoportos formában – biztosított. Az ehhez szükséges anyagi források az intézmények költségvetésébe betervezésre kerültek.	Az ágazat dolgozóinak mentális leterheltségének csökkentése érdekében szupervízió, illetve esetmegbeszélő – egyéni, valamint csoportos formában – biztosított. Az ehhez szükséges anyagi források az intézmények költségvetésébe betervezésre kerültek. Rekreációs kirándulások szervezésére is sor került.

11.	A bölcsődei játszóudvarok felújításához szükséges anyagi fedezet biztosítása (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)	polgármester	A Micimackó Bölcsőde három játszóudvarának teljes felújítására került sor ebben az évben (földcsere, füvesítés, pancsolók, valamint kerékpár út kiépítése).	
12.	Helyi önkormányzati rendeletek aktualizálása a magasabb rendű jogszabályok változásával összhangban	ágazati alpolgármester	A szociális és gyermekvédelmi területet, továbbá a lakásgazdálkodás területét érintő, folyamatosan változó és módosuló magasabb szintű jogszabályi változásokat figyelemmel kísérik, eleget tesznek a jogharmonizáció követelményének, ahogyan az önkormányzati rendeletek módosításai is tükrözik.	A szociális és gyermekvédelmi területet, továbbá a lakásgazdálkodás területét érintő, folyamatosan változó és módosuló magasabb szintű jogszabályi változásokat figyelemmel kísérik, eleget tesznek a jogharmonizáció követelményének, ahogyan az önkormányzati rendeletek módosításai is tükrözik.
13.	Gondoskodni kell a kerületi szociális és gyermekjóléti intézmények működéséhez meghatározott tárgyi feltételek biztosításáról (<i>költségvetés függvényében finanszírozható</i>)	polgármester	A szociális intézmények épületeiben a szociális alapszolgáltatások, valamint a szakosított ellátás biztosításához a tárgyi feltételek rendelkezésre állnak. A tárgyi eszközök bővítésére, az elavultak cseréjére minden intézmény esetében a költségvetésben rendelkezésre áll megfelelő forrás. A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ teljes körű felújításon esett át ebben az évben.	A kerületi szociális és gyermekjóléti intézmények működéséhez szükséges meghatározott tárgyi feltételek biztosítottak. A felújítási, karbantartási, állagmegóvási munkálatok kivitelezése a Városgazda XVIII. kerület Nonprofit Zrt. közreműködésével történt. Nagyobb értékű tárgyi eszköz beszerzése az intézmények Beszerzési Szabályzatában foglaltak szerint, az intézmény költségvetésében biztosított összeg erejéig történt.

				Micimackó Bölcsőde és a Csiga-biga Bölcsőde energetikai felújítása ebben az évben megtörtént.
14.	Az Európai Unió Élelmiszersegély programban történő részvétel (a program évenkénti meghirdetésének függvényében)	polgármester	A program feltételei nem teljesültek, ezért a 65 év feletti kerületi lakosok számára tartós élelmiszer és burgonya, alma osztása került megszervezésre több alkalommal.	A program feltételei nem teljesültek, ezért a 65 év feletti kerületi lakosok számára tartós élelmiszer és burgonya, alma osztása került megszervezésre több alkalommal.
15.	Bölcsődei férőhelybővítés (óvodai ellátásba történő átvétellel jogszabály szerint, illetve az ellátatlan területeken történő fejlesztéssel) - (költségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	2016 évben bölcsődei férőhely bővítésére nem került sor.	2017 évben bölcsődei férőhely bővítésére nem került sor.
16.	A nagyfokú fluktuáció visszaszorítása céljából a kerületi szociális és gyermekjóléti ágazatban dolgozók elismerésére, anyagi megbecsülésére vonatkozó intézkedési csomag kidolgozása (költségvetés függvényében finanszírozható)	ágazati alpolgármester	A szociális és gyermekjóléti ágazatban dolgozó szakemberek anyagi megbecsülése, a szükséges életpálya modell kialakítása a Kormány részéről már több éve napirenden van. Végleges központi döntés szükséges az ágazatban dolgozó szakemberek jövőbeni helyzetéről ahhoz, hogy Önkormányzatunk megfelelő, megalapozott intézkedés csomagot tudjon kidolgozni hosszú távra, mely biztosítja ezen területeken a fluktuáció megállítását, az elvégzett munka megbecsülését.	Ebben az évben a kormányzati döntések mellett az ágazatban dolgozó szakemberek a Képviselő-testület döntése alapján munkájuk megbecsülése és elismeréseként önkormányzati finanszírozású, határozott idejű kereset kiegészítésben részesültek.

			Az ágazatban dolgozók részére – munkájuk elismerése és megbecsülése céljából – biztosított volt cafeteria juttatás és vásárlási utalvány is. Mindezekon felül szolgálati lakás igénybevételére is lehetőséget biztosít az önkormányzat.	
17.	A család és gyermekjóléti központ vonatkozásában a teljes integrációnak megfelelően az új szolgáltatások kidolgozása, teljes körű biztosítása a lakosság számára <i>(költségvetés függvényében finanszírozható)</i>	ágazati alpolgármester		A célkitűzés megvalósult.

**Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat a Szociális Szolgáltatástervezési
Koncepció**

Végrehajtási Ütemterv

Sorszám	Feladat megnevezése	Felelős megnevezése	Teljesítési határidő			
			2016	2017	2018	2019
1.	A nem önkormányzati intézményekkel kötött ellátási szerződésben foglalt kötelezettségek teljesítésének értékelése	ágazati alpolgármester	✓	✓	✓	✓
2.	A szakosított ellátás biztosításának átalakítása	polgármester				✓
3.	A Szociális Szolgáltatás Tervezési Koncepció felülvizsgálata	polgármester		✓		✓
4.	A Nappali Szolgálatok feladat ellátásának felmérése	ágazati alpolgármester				✓
5.	A Somogyi László Szociális Szolgálaton belül a demens részleg kialakításához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása, illetve felülvizsgálata	ágazati alpolgármester	✓		✓	

6.	Az önkormányzat költségvetésében céltartalék biztosítása az ágazati intézmények uniós pályázataihoz (költségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	✓	✓	✓	✓
7.	„Fáy utca és környékének integrált célú szociális rehabilitációja” elnevezésű pályázat megvalósítása	polgármester				✓
8.	Gondoskodni kell a kerületi, szociális és gyermekjóléti intézmények ellátásához – hatályos ágazati jogszabályokban – meghatározott személyi, valamint szakképzettségi feltételek biztosításáról (költségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	✓	✓	✓	✓
9.	Az ágazat dolgozói mentális leterheltségének csökkentése érdekében szupervízió, esetmegbeszélő csoportok működéséhez szükséges anyagi feltételek biztosítása az intézményi költségvetésekben (költségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	✓	✓	✓	✓
10.	A bölcsődei játszóudvarok felújításához szükséges anyagi fedezet biztosítása (költségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	✓	✓		✓
11.	Helyi önkormányzati rendeletek aktualizálása a magasabb rendű jogszabályok változásával összhangban	ágazati alpolgármester	✓	✓	✓	✓

12.	Gondoskodni kell a kerületi szociális és gyermekjóléti intézmények működéséhez meghatározott tárgyi feltételek biztosításáról (kötségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	✓	✓	✓	✓
13.	A kerületi idősek és szociálisan rászoruló személyek részére költségvetési forrás biztosítása élelmiszer osztás, illetve Nyugdíjas Akadémia megszervezésére (kötségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	✓	✓	✓	✓
14.	Bölcsődei férőhelybővítés (óvodai ellátásba történő átvétellel jogszabály szerint, illetve az ellátatlan területeken történő fejlesztéssel) - (kötségvetés függvényében finanszírozható)	polgármester	✓	✓		✓
15.	A nagyfokú fluktuáció visszaszorítása céljából a kerületi szociális és gyermekjóléti ágazatban dolgozók anyagi és erkölcsi megbecsülése (kötségvetés függvényében finanszírozható)	ágazati alpolgármester				✓
16.	A család és gyermekjóléti központ vonatkozásában az ágazati jogszabályok előírásainak megfelelően az új szolgáltatások kidolgozása, teljes körű biztosítása (kötségvetés függvényében finanszírozható)	ágazati alpolgármester			✓	